

สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

สรุปผลการวิจัย

การวิจัยเรื่อง "วาทกรรมและอุดมการณ์ของผู้เกี่ยวข้องกับนโยบายปราบปรามยาเสพติด" มีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษา วิเคราะห์เนื้อหา ของผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในวาทกรรมนโยบายปราบปรามยาเสพติดโดยศึกษาวาทกรรมนโยบายปราบปรามยาเสพติด ที่ปรากฏในหนังสือพิมพ์ มติชน ไทยรัฐ ข่าวสด กรุงเทพธุรกิจ ที่ตีพิมพ์เผยแพร่ในช่วงระยะเวลา วันที่ 1 มกราคม 2546 – 30 เมษายน 2546 วิธีการศึกษาได้ใช้ การศึกษาเชิงคุณภาพ (qualitative research) แบบสหวิธีการ (multiple methodology) ประกอบด้วย การวิเคราะห์เนื้อหา (context analysis) การศึกษาวาทกรรม (discourse analysis) การวิจัยเอกสาร (documentary research) ซึ่งผู้วิจัยขอเสนอผลการวิจัยโดยสรุปผลและอภิปรายผลตามช่วงการดำเนินนโยบายปราบปรามยาเสพติดดังนี้

ช่วงรณรงค์นโยบายปราบปรามยาเสพติด

วัตถุประสงค์การวิจัยข้อที่ 1. เพื่อศึกษาอำนาจและอุดมการณ์ที่เกิดขึ้นระหว่างการดำเนินนโยบายปราบปรามยาเสพติดของกลุ่มต่างๆ ได้แก่ ก) รัฐบาล ข) ฝ่ายค้าน ค) คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ ง) นักวิชาการ สื่อมวลชน

1. รัฐบาลใช้การโน้มน้าวใจในการให้ประชาชนยินยอมพร้อมใจอย่างเป็นไปโดยธรรมชาติ ผ่านการใช้กลยุทธ์ทางวาทกรรม ทำให้ชอบธรรมและทำให้ไม่ชอบธรรม ในการสร้างภาพลบให้แก่ผู้ค้ายาเสพติด โดยการทำให้เป็น "คนอื่น" เพื่อสร้าง ความรู้ ความจริง ให้กับ ตัวบท ผู้ค้ายาเสพติดให้เป็น "ศัตรูของชาติ" อันนำมาซึ่งการทำให้ชอบธรรมในการที่รัฐบาลเป็นผู้นำประเทศในการประกาศสงครามขั้นแตกหักกับยาเสพติด
2. รัฐบาลใช้อำนาจทางสังคมและการเมืองเป็นสื่อเชื่อมโยงความสัมพันธ์ระหว่างวาทกรรมและสังคม การใช้อำนาจของรัฐบาลในช่วงรณรงค์นโยบายปราบปรามยาเสพติดพบได้ในหลายลักษณะ อันได้แก่
  - 2.1. การควบคุมการทำและจิตใจ จากการใช้ความหมายการดำเนินนโยบายในลักษณะ "การทำสงคราม" ทำให้รัฐบาลมีอำนาจในการควบคุมการออกคำสั่งในกองทัพประชาชน

- 2.2. อำนาจโน้มถ่วงใจ ในการสื่อสารให้ได้บังคับบัญชาปฏิบัติตามแนวดำเนินนโยบายเพื่อหลีกเลี่ยงผลลัพธ์ทางลบ จากการที่รัฐบาลสามารถควบคุมแหล่งอำนาจที่เรียกว่าทรัพยากร ที่นับถือกันในสังคม (social resources) ซึ่งในที่นี้ได้แก่ การงาน เงินเดือน
- 2.3. ภาวะความเป็นใหญ่และการยินยอมพร้อมใจ (hegemony and consensus) ด้วยการรณรงค์นโยบายปราบปรามยาเสพติด การใช้สื่อในรูปแบบการให้ข่าว และการสอดแทรกเนื้อหาในกิจกรรมวาระต่างๆ และการใช้วาทกรรมสาธารณะหลากหลายชนิด
- 2.4. การเข้าถึงแหล่งทรัพยากร (access) โดยการที่รัฐบาลสามารถเข้าถึงวาทกรรมสาธารณะที่ถือได้ว่าเป็นแหล่งอำนาจ ด้วยการทำให้เป็นกิจวัตรหรือเรื่องของสถาบัน โดยทำการรณรงค์นโยบายปราบปรามยาเสพติดอย่างแพร่หลาย รวมถึงการให้สัมภาษณ์ในเรื่องดังกล่าวจากผู้บริหารประเทศในหลากหลายตำแหน่ง ผ่านการสื่อสารหลายทาง ทำให้ผู้รับสารเชื่อ อันนำมาสู่ การผลิตซ้ำ
- 2.5. การควบคุมบริบท (controlling context) โดยรัฐบาลควบคุม บริบท ของผู้มีส่วนร่วมกับนโยบายการปราบปรามยาเสพติด โดยการกำหนดให้เป็นวาระแห่งชาติ เป็นการทำสงครามประชาชนทุกคนมีส่วนร่วมและมีหน้าที่ในการตามล่า “ศัตรูของชาติ” ที่เป็นผู้ค้ายาเสพติดโดยมีเป้าหมายในการกำจัดบุคคลเหล่านี้ให้หมดไปจากสังคม
- 2.6. การควบคุมโครงสร้างวาทกรรม (controlling discourse structures) ในการดำเนินนโยบายปราบปรามยาเสพติด รัฐบาลถือได้ว่าเป็น “การทำสงครามขั้นแตกหักกับยาเสพติด” จำเป็นต้องใช้ความรุนแรงกับกลุ่มผู้ค้ายาเสพติดที่ถือได้ว่าเป็น “ศัตรู” ของชาติ และมาตรการตามขั้นตอนของกฎหมายไม่สามารถจัดการได้ ในขณะที่กลุ่มผู้คัดค้านมองว่า “การทำสงครามขั้นแตกหักกับยาเสพติด” เป็นการส่งสัญญาณให้เจ้าหน้าที่รัฐใช้อำนาจนอกเหนือกฎหมาย และผู้ค้ายาเสพติดที่เป็น “ศัตรู” ของชาติ เป็นเพียงผู้ต้องสงสัยที่ถือได้ว่าเป็นผู้บริสุทธิ์ตามกฎหมาย
- 2.7. การควบคุมครบวงจร (closing the circle of control) โดยภายใต้ช่วงรณรงค์นโยบายปราบปรามยาเสพติด รัฐบาลสามารถควบคุมวาทกรรมสาธารณะ จากการเข้าถึงทรัพยากรอันเป็นแหล่งอำนาจ จากการควบคุม การเมือง เศรษฐกิจ สังคม และวิชาการ ความสามารถในการควบคุมข้อมูลข่าวสารที่เผยแพร่สู่สาธารณชน

วัตถุประสงค์การวิจัยข้อที่ 2. เพื่อศึกษาภาคปฏิบัติการทางวาทกรรมโดยผ่านสื่อของกลุ่มต่างๆ ได้แก่ ก) รัฐบาล ข) คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ ค) นักวิชาการ ง) สื่อมวลชน

นายกรัฐมนตรี พ.ต.ท.ทักษิณ ชินวัตร แม้ที่ผ่านมาจะเป็นรัฐบาลที่มีเสถียรภาพมั่นคงอย่างมาก จากการที่นายกรัฐมนตรีสามารถใช้อำนาจกรรมในการสยบฝ่ายค้านด้วยเสียงข้างมากในรัฐสภา สยบนักวิชาการด้วยวาทกรรมภาวะผู้นำที่มีความมั่นใจในตัวเองสูง และสยบผู้คนในพรรคไทยรักไทยว่า จะไม่สนับสนุนในการเลือกตั้งครั้งต่อไป หากไม่ปฏิบัติตนตามนโยบายหรือมติพรรค ซึ่งอำนาจความชอบธรรมของรัฐบาล มีฐานมาจากความนิยมของประชาชน วาทกรรมภาวะความเป็นผู้นำที่มีความเด็ดเดี่ยว และการดำเนินนโยบายในลักษณะประชานิยมที่รัฐบาล สร้างความรู้ความจริง ให้แก่ประชาชนว่า เป็นนโยบายที่ประชาชนสามารถจับต้องได้

หากแต่บริบทกระแสวิพากษ์วิจารณ์การบริหารราชการแผ่นดินของรัฐบาลและผู้นำประเทศ ที่มุ่งเน้นการพัฒนาด้านเศรษฐกิจ ข้อครหาเรื่องผลประโยชน์ทับซ้อน ที่ตกแก่กลุ่มผู้ใกล้ชิดกับรัฐบาล และนายกรัฐมนตรี เริ่มสั่นคลอนอำนาจความนิยมของรัฐบาลเพิ่มขึ้นเรื่อยๆ และด้วยปริบท กระแสพระราชดำรัสขององค์พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวที่มีต่อคณะบุคคลที่เข้าเฝ้าฯ ในวันที่ 4 ธันวาคม 2545 ที่ทรงห่วงใยพสกนิกร ในภัยคุกคามจากปัญหาการแพร่ระบาดของยาเสพติด ที่ขยายไปสู่เยาวชนของชาติ ยิ่งตอกย้ำกระแสวิพากษ์วิจารณ์เหล่านั้น ต่อการที่รัฐบาลมิได้ให้ความสนใจต่อปัญหาสังคม

ทำให้นายกรัฐมนตรีกำหนดนโยบายปราบปรามยาเสพติดขึ้นเป็นวาระแห่งชาติ โดยอ้างความชอบธรรมในฐานะผู้บริหารประเทศ จากการเชื่อมโยง ปริบท กระแสพระราชดำรัสในวันเฉลิมพระชนมพรรษา เพื่อสร้างวาทกรรมสยบ สหบท ของกระแสวิพากษ์วิจารณ์ของกลุ่มผู้คัดค้าน

หากแต่การจะทำให้นโยบายการปราบปรามยาเสพติดมีผลเป็นรูปธรรม สามารถประเมินผลเพื่อสร้างเป็นนโยบายประชานิยมได้มิใช่เรื่องง่าย เพราะลักษณะทางกายภาพของปัญหาเสพติดที่เกี่ยวข้องกับยาเสพติด เป็นบุคคลที่ไม่สามารถจำแนกแยกแยะจากประชาชนทั่วไปได้ จึงนำมาสู่การกำหนดแผนการดำเนินนโยบายที่นำประชาชนในพื้นที่ต่างๆทั่วประเทศ มาเป็นกำลังในการจำแนกแยกแยะบุคคลที่เกี่ยวข้องกับยาเสพติดในพื้นที่ภูมิลำเนาของตนเอง เพื่อได้มาซึ่งบัญชีรายชื่อผู้มีส่วนเกี่ยวข้องกับยาเสพติด ผ่านกลไกการปกครองส่วนท้องถิ่น โดยบัญชีรายชื่อนี้รัฐบาลจะนำมาเป็นเป้าหมายในการประเมินผลการทำงานของเจ้าหน้าที่ในทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้องกับการปราบปรามยาเสพติด

จากการที่นโยบายปราบปรามยาเสพติด ได้ถูกกำหนดให้เป็นนโยบายประชานิยม เพื่อเป็นเครื่องมือในการดำรงไว้ซึ่งอำนาจความชอบธรรมจากประชาชน หากแต่นโยบายประชานิยมหากจะได้ผลตามต้องการนั้น การประเมินผลงานที่รูปธรรมต้องควบคู่ไปกับการเร็วด้วย หากแต่การดำเนินนโยบายที่เป็นการปราบปรามจำเป็นที่จะต้องอาศัยเจ้าหน้าที่ ที่มีลักษณะเป็นรูปแบบสัญลักษณ์ของอำนาจ ได้แก่ เจ้าหน้าที่ตำรวจ ทหาร ซึ่งมีแหล่งอำนาจมาจากกฎหมาย ซึ่งการดำเนินการตามกฎหมายย่อมมีเงื่อนไขที่เกี่ยวข้องกับพยานหลักฐาน และเงื่อนไขเวลา

รัฐบาลจึงให้ความหมายใหม่กับนโยบายปราบปรามยาเสพติด ผ่านขบวนการสร้างความรู้ ความจริง ภายใต้วาทกรรมปราบปรามยาเสพติดว่า กลุ่มผู้ค้ายาเสพติดทำลายเยาวชนและประชาชนมาากแล้ว และในปัจจุบันสถานการณ์อยู่ในขั้นวิกฤติ ที่ผ่านมารัฐบาลไม่สามารถปราบปรามได้เพราะติดหลักการของกฎหมาย ในขณะที่ผู้ค้ายาเสพติดก็อาศัยช่องว่างของกฎหมายในการเอาตัวรอด ดังนั้นการที่จะจัดการกับปัญหานี้ได้จำเป็นต้องใช้วิธีเดียวกัน(ตาต่อตา ฟันต่อฟัน) ซึ่งสอดคล้องกับทัศนะของ Gramsci ในเรื่องภาวะความเป็นใหญ่ (Hegemony) ที่พูดถึงการที่ผู้นำนำกลยุทธ์การ hegemonize มาใช้ในสื่อ่นั้นจะนำมาซึ่งการยินยอมพร้อมใจของประชาชน ในลักษณะ "อย่างที่ไม่ต้องมีการตั้งคำถามกันเลย" เพราะ "เป็นที่ยอมรับกันทั่วไปแล้ว" "รู้จักโดยปริยาย" (กาญจนา แก้วเทพ. 2543)

นโยบายปราบปรามยาเสพติด จึงถูกแปลเปลี่ยนเป็น การทำสงครามขั้นแตกหักกับยาเสพติด เมื่อถูกให้ความหมายใหม่ว่า "สงคราม" ให้ความหมายของส่วนประกอบภายใต้นโยบายปราบปรามยาเสพติด ถูกให้ความหมายใหม่ทั้ง ปริบท โดยนายกรัฐมนตรึสถาปนาตนเองเป็น "แม่ทัพ" และเจ้าหน้าที่ตำรวจเป็น "ขุนศึก" ประชาชนเป็น "พลั้งแผ่นดิน" ผู้ค้ายาเสพติดคือ "ศัตรูของชาติ" และใน สหบท การทำสงครามกับศัตรูที่ไม่ปรากฏตัว อาทิ ผู้ก่อการร้าย(บริบทสหรัฐอเมริกา) การปราบปรามคอมมิวนิสต์ในอดีต รัฐจะมักเลือกใช้การทำสงครามนอกแบบ

การประกาศการดำเนินนโยบาย ในลักษณะการทำสงครามสะท้อนจุดยืนทางอุดมการณ์ของรัฐบาล ที่มีต่อนโยบายปราบปรามยาเสพติด ให้แก่ผู้ได้บังคับบัญชา ที่ได้รับการแต่งตั้งเป็นสมาชิกในกองทัพเดียวกันแล้ว ซึ่งอุดมการณ์ในฐานะหน้าที่ทางสังคม(social functions) เป็นการที่ผู้มีอำนาจใช้อุดมการณ์กำหนดบทบาททางวาทกรรม โดยการประสานสมาชิกในกลุ่ม เพื่อให้ปฏิบัติตนไปในทิศทางเดียวกัน

ในการทำสงครามกับยาเสพติดครั้งนี้ ผู้วิจัยพบ การผลิตซ้ำ ครั้งแล้วครั้งเล่าของรัฐบาล ในเรื่องการใช้อำนาจโน้มน้าวใจในลักษณะหลีกเลี่ยงผลทางลบต่อเจ้าหน้าที่ของรัฐ จากการใช้รัฐบาลมักอ้างถึงอำนาจในลักษณะให้คุณแก่ผู้ที่สามารถปฏิบัติงานรวดเร็วตามเป้าหมาย และพร้อมให้โทษแก่เจ้าหน้าที่ ที่ประเมินผลงานไม่ผ่านเกณฑ์

สื่อมวลชน

ซึ่งถือว่าเป็นช่องทางสื่อสารหลักที่รัฐบาลจะสามารถเข้าถึงสาธารณชนได้อย่างกว้างขวาง ซึ่งการสร้างประเด็นวาระข่าวสารของรัฐบาลในการรณรงค์นโยบายปราบปรามยาเสพติด โดยมีประชาชนเป็นเป้าหมาย ทำให้เกิดข่าวสารจำนวนมากมายจากรัฐบาล ในการสร้างภาพเหมารวม (stereotype) ด้วยการสร้างความหมายให้แก่ ผู้เกี่ยวข้องกับยาเสพติด ย่อมได้รับความสนใจจาก

สื่อมวลชน จากความพยายามสร้าง ความรู้ ความจริง ผ่านการใช้สำนวน ลีลา โวหาร การแทรก
เนื้อหาในการจัดกิจกรรมวาระต่างๆของนายกรัฐมนตรี และผู้บริหารระดับสูงในรัฐบาล

ในขณะการเสนอข่าวของสื่อมวลชนที่มีต่อวาทกรรมนโยบายปราบปรามยาเสพติด
สะท้อนให้เห็นประเด็นเรื่องอำนาจและอุดมการณ์(power and ideology)ของรัฐบาล สามารถสรุป
ได้ว่าสื่อมวลชนมีความสำคัญอย่างยิ่ง ในกระบวนการให้ความหมาย และเป็นเครื่องมือในการ
สร้างอัตลักษณ์ของรัฐบาล ให้แก่วาทกรรมนโยบายปราบปรามยาเสพติด จนสถาปนาให้กลายเป็น
ความจริง ของสังคมอันนำมาซึ่งการครอบครองความเป็นเจ้าในวาทกรรมหลัก(dominant
discourse)ของรัฐบาล

จะเห็นได้ว่าการรณรงค์นโยบายปราบปรามยาเสพติดของรัฐบาล สามารถแย้งชิงพื้นที่ใน
การนำเสนอข่าวของสื่อมวลชน สรุปได้ว่าในห้วงเวลานั้น รัฐบาลสามารถควบคุม บริบท จากการ
เข้าถึงทรัพยากรอันเป็นแหล่งอำนาจในวาทกรรมสาธารณะ และในขณะเดียวกันก็สามารถ กดทับ
ปิดกั้น วาทกรรมของกลุ่มอื่นๆในการนำเสนอข้อมูลของตน ไม่ว่าจะเป็นฝ่ายค้าน นักวิชาการ คณะ
กรรมสิทธิ์มนุษยชนแห่งชาติ ถือได้ว่ารัฐบาลมีอำนาจทางวาทกรรมในลักษณะการควบคุมครบ
วงจร(closing the circle of control)

ในขณะที่นักวิชาการ และคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ ในช่วงรณรงค์นโยบาย
ปราบปรามยาเสพติด ผู้วิจัยไม่พบความเคลื่อนไหวในทางวาทกรรมที่เกี่ยวข้องกับการดำเนิน
นโยบายปราบปรามยาเสพติด

ช่วงการดำเนินนโยบายอย่างเข้มข้น

วัตถุประสงค์การวิจัยข้อที่ 1. เพื่อศึกษาอำนาจและอุดมการณ์ที่เกิดขึ้นระหว่างการดำเนิน
นโยบายปราบปรามยาเสพติดของกลุ่มต่างๆ ได้แก่ ก) รัฐบาล ข) คณะกรรมการสิทธิ
มนุษยชนแห่งชาติ ค) นักวิชาการ ง) สื่อมวลชน

1. รัฐบาลใช้อำนาจ(Power) ทางสังคมและการเมืองเป็นสื่อเชื่อมโยงความสัมพันธ์ระหว่างวาท
กรรมและสังคม ในขณะที่คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติการใช้อำนาจองค์กวีอิสระตาม
รัฐธรรมนูญ พ.ศ. 2540 และ อำนาจในการเป็นผู้รู้ในเรื่องสิทธิมนุษยชน ในช่วงดำเนินนโยบาย
ปราบปรามยาเสพติดอย่างเข้มข้น พบได้ในหลายลักษณะ อันได้แก่

1.1. การควบคุมการทำและจิตใจ

รัฐบาลใช้อำนาจในการเป็นผู้บังคับบัญชา ในการสั่งการมอบนโยบายแก่ผู้ใต้บังคับบัญชา อันได้แก่ เจ้าหน้าที่ตำรวจ และเจ้าหน้าที่ข้าราชการฝ่ายปกครอง โดยให้วาทะกระตุ้นให้เจ้าหน้าที่ของรัฐใช้มาตรการขั้นเด็ดขาด ในการปราบปรามผู้ค้ายาเสพติด

คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติสร้าง ความรู้ ความจริง ให้แก่ประชาชนเกี่ยวกับการดำเนินนโยบายปราบปรามยาเสพติดของรัฐบาล มีวิธีการที่ผิดกฎหมาย และผิดหลักสิทธิมนุษยชน ซึ่งกรรมการสิทธิมีหน้าที่ตามรัฐธรรมนูญในการเตือนรัฐบาล และให้ความรู้กับสังคม

1.2. อำนาจโน้มน้าวใจ

รัฐบาลใช้อำนาจในการสื่อสารให้ได้บังคับบัญชาปฏิบัติตามแนวดำเนินนโยบายเพื่อหลีกเลี่ยงผลลัพธ์ทางลบ จากการที่รัฐบาลสามารถควบคุมแหล่งอำนาจที่เรียกว่าทรัพยากร ที่นับถือกันในสังคม (social resources) ซึ่งในที่นี้ได้แก่ การงาน เงินเดือน

คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติใช้อำนาจโน้มน้าวใจ ในการสื่อสารให้รัฐบาลยุติการกระทำที่ไม่มีกฎหมายรองรับ เพราะจะนำมาซึ่งความเสียหายต่อภาพลักษณ์ของประเทศ และนำมาซึ่งบทลงโทษจากนานาชาติ โดยจะเห็นได้ว่าแหล่งอำนาจของรัฐบาลไม่ใช่ทรัพยากรที่มีค่าต่อกรรมการสิทธิ

1.3. ภาวะความเป็นใหญ่และการยินยอมพร้อมใจ (hegemony and consensus)

รัฐบาลใช้อำนาจในภาวะความเป็นใหญ่ ด้วยการรณรงค์นโยบายปราบปรามยาเสพติด การใช้สื่อในรูปแบบการให้ข่าว และการสอดแทรกเนื้อหาในกิจกรรมวาระต่างๆ และการใช้วาทกรรมสาธารณะหลากหลายชนิด โดยเริ่มจากแนวระนาบก่อน

คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติใช้การแนะนำสาธารณชน ผ่านสื่อในรูปแบบการให้ข่าว และการสอดแทรกเนื้อหาในกิจกรรมวาระต่างๆ เพื่อเผยแพร่แนวคิดทางด้านสิทธิมนุษยชน และอำนาจหน้าที่คามพระราชบัญญัติสิทธิมนุษยชน พ.ศ.2540

1.4. การเข้าถึงแหล่งทรัพยากร (access)

โดยการที่รัฐบาลสามารถเข้าถึงวาทกรรมสาธารณะที่ถือได้ว่าเป็นแหล่งอำนาจ ด้วยการทำให้เป็นกิจวัตรหรือเรื่องของสถาบัน โดยทำการนำเสนอข้อมูล ข่าวสารการดำเนินนโยบายปราบปรามยาเสพติดอย่างเข้มข้น รวมถึงการให้สัมภาษณ์ในเรื่องดังกล่าวจากผู้บริหารประเทศในหลากหลายตำแหน่ง ผ่านการสื่อสารหลายทาง ทำให้ผู้รับสารเชื่อ อันนำมาสู่ การผลิตซ้ำ

คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติสามารถเข้าถึงวาทกรรมสาธารณะที่ถือได้ว่าเป็นแหล่งอำนาจ ด้วยการทำให้เป็นกิจวัตรหรือเรื่องของสถาบัน โดยทำการเสนอหลักการและพระราชบัญญัติคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติอย่างแพร่หลาย รวมถึงการให้สัมภาษณ์ในเรื่องดังกล่าวจากกรรมการสิทธิฯ ผ่านการสื่อสารหลายทาง ทำให้ผู้รับสารเชื่อมั่นนำมาสู่ การผลิตซ้ำ

1.5. การควบคุมบริบท (controlling context)

โดยรัฐบาลควบคุม บริบท ของผู้มีส่วนร่วมกับ นโยบายการปราบปรามยาเสพติด โดยการกำหนดให้ใครจะปรากฏตัว ใครจะพูด ใครเงียบ โดยรัฐบาลจะกำหนดเหตุการณ์หรือบริบทที่จะเกิดขึ้นอย่างมีเป้าประสงค์ มีการกำหนดสถานที่ ระเบียบวาระ และควบคุมสภาพแวดล้อม

คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ ควบคุม บริบท การกำหนดให้ใครจะปรากฏตัว ใครจะพูด ใครเงียบ โดยรัฐบาลจะกำหนดเหตุการณ์หรือบริบทที่จะเกิดขึ้นอย่างมีเป้าประสงค์ มีการกำหนดสถานที่ ระเบียบวาระ และควบคุมสภาพแวดล้อม

1.6. การควบคุมโครงสร้างวาทกรรม (controlling discourse structures)

ในการดำเนินนโยบายปราบปรามยาเสพติด รัฐบาลสร้างภาพลบทำให้ผู้ที่ห่วงใยคัดค้าน การที่รัฐบาลปล่อยให้เจ้าหน้าที่ของรัฐ ในการปฏิบัติงานนอกเหนืออำนาจของกฎหมาย และขัดกับหลักสิทธิมนุษยชนสากล เป็นกลุ่มผู้เห็นใจผู้ค้ายาเสพติด

คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ สร้างภาพลบให้แก่รัฐบาลในการส่งสัญญาณให้เจ้าหน้าที่ของรัฐใช้มาตรการรุนแรงกับผู้ต้องสงสัยเกี่ยวข้องกับยาเสพติด ว่าเป็นการทำเพื่ออาศัยกระแสชาตินิยม อันนำมาซึ่งความนิยมชมชอบรัฐบาลจากประชาชน โดยมีได้คำนึงถึงหลักกฎหมาย และหลักสิทธิมนุษยชนสากล

1.7. การใช้อำนาจในทางที่ผิด (power abuse)

รัฐบาลขาดจริยธรรมในการใช้อำนาจ ตามทัศนของ แวนดิจน์ ((Van Dijk, 1997: 241) อ้างถึงใน อรรถวรณ์ ปิณฑน์โอวาท 2546) ในการสื่อสารให้ข้อมูลแก่เจ้าหน้าที่และสาธารณชน ในลักษณะการส่งสัญญาณยกเว้นหลักนิติรัฐ ภายใต้สภาวะการทำสงคราม ก่อให้เกิดการใช้อำนาจในทางที่ผิด จากการลวงละเมิดกฎหมายระดับชาติ และระดับสากลตามกฎบัตรสหประชาชาติ ในเรื่องการละเมิดสิทธิมนุษยชน

2. รัฐบาล และคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ ใช้การโน้มน้าวใจ โดยการสร้างอุดมการณ์ที่เป็นจุดร่วมในทิศทางเดียวกันของกลุ่มตน ภายใต้ ปรိบท การดำเนินนโยบายปราบปรามยาเสพติดโดยมีประเด็นที่ผู้วิจัยสามารถวิเคราะห์ได้ดังนี้

2.1. หน้าที่ทางสังคม (social functions)

โดยรัฐบาลอาศัยอุดมการณ์ที่สร้างขึ้นในช่วงการรณรงค์นโยบายปราบปรามยาเสพติด อันมีลักษณะเป็น จิตสำนึกจอมปลอม (false consciousness) ตามทศนของมาร์กซิส ในการที่รัฐบาลจะสื่อสารอุดมการณ์แก่กลุ่มผู้อยู่ใต้อำนาจ ประพฤติปฏิบัติตนไปในทิศทางเดียวกัน ภายใต้อุดมการณ์ชุดเดียวกัน อันนำมาซึ่งการผลิตซ้ำ ในเรื่องอำนาจการควบคุมของรัฐบาล

คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติอาศัยอุดมการณ์ ในการบอกถึงจุดยืนของอุดมการณ์กลุ่มด้านสิทธิมนุษยชนสังกัดอยู่ เพื่อแสดงออกถึงส่วนที่เห็นด้วยและขัดแย้งเกี่ยวกับการดำเนินนโยบายปราบปรามยาเสพติดของรัฐบาล

2.2. การรับรู้ทางสังคม (social cognition)

รัฐบาลใช้อุดมการณ์ในการกำหนดกฎเกณฑ์ให้สมาชิกภายใต้ ปริบท นโยบายปราบปรามยาเสพติด ในการพูด การเขียนไปในทิศทางเดียวกัน

2.3. โครงสร้างอุดมการณ์ (The structures of ideology)

โดยรัฐบาลกำหนดหน้าที่รับผิดชอบ ในการบังคับบัญชาประเมินผล ในลักษณะกองทัพในภาวะสงคราม ในการมีเป้าประสงค์ในการกำจัดผู้มีส่วนเกี่ยวข้องกับยาเสพติดให้หมดจากประเทศ ภายในระยะเวลาที่กำหนด โดยใช้การดำเนินการขั้นเด็ดขาด จากอำนาจในการบริหารราชการแผ่นดินเป็นทรัพยากรของกลุ่ม

คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ ตั้งคณะอนุกรรมการคุ้มครองสิทธิมนุษยชน เพื่อรับเรื่องร้องเรียนการละเมิดสิทธิมนุษยชนภายใต้การดำเนินนโยบายปราบปรามยาเสพติด โดยมีพระราชบัญญัติคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ ที่ให้อำนาจการขอข้อมูล

2.4. อุดมการณ์ของกลุ่มที่ไร้อำนาจ

โดยรัฐบาลสร้างความชอบธรรมให้แก่ความอยุติธรรมในสังคม ที่เรียกว่าจิตสำนึกจอมปลอม (false consciousness) โดยรัฐบาลสามารถควบคุมอุดมการณ์ของกลุ่มด้อยอำนาจโดยการรณรงค์ให้ข้อมูลผิดๆ โดยใช้วาทกรรมผ่านสื่อต่างๆ ในการปลุกกระแสชาตินิยม

คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ นำเสนออุดมการณ์ในการสะท้อนความจริงเพื่อต่อต้านอำนาจเบ็ดเสร็จของรัฐบาล

วัตถุประสงค์การวิจัยข้อที่ 2. เพื่อศึกษาภาคปฏิบัติการทางวาทกรรมโดยผ่านสื่อของกลุ่มต่าง ๆ ได้แก่ ก) รัฐบาล ข) คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ ค) นักวิชาการ ง) สื่อมวลชน

รัฐบาลสามารถครอบครองอำนาจในวาทกรรมหลัก (Dominant Discourse) พร้อมทั้งการแสดงจุดยืนและครอบงำทางอุดมการณ์ (Hegemony Discourse) แสดงให้เห็นว่ารัฐบาลสามารถกำกับความจริง (Discourse of Truth) ว่าอะไรจริงหรือไม่จริงในเรื่องนโยบายปราบปรามยาเสพติด บริบทขณะนั้น

วาทกรรมเป็นเรื่องของการต่อสู้ แอ้งชิง กดทับ ปิดกั้น เพื่อเข้าถึงและรักษาไว้ซึ่งอำนาจในวาทกรรม ดังนั้นเมื่อมีวาทกรรมกระแสหลัก ย่อมต้องปรากฏวาทกรรมที่ขึ้นมาท้าทายอำนาจของวาทกรรมที่ครอบครองพื้นที่อยู่ขณะนั้น

แม้ที่ผ่านมาอาจมองได้ว่าการครอบงำวาทกรรมในนโยบายปราบปรามยาเสพติดโดยรัฐบาล รัฐบาลสามารถควบคุมอำนาจในลักษณะการควบคุมครบวงจร (Closing the Circle of Control) จากการเข้าควบคุมวาทกรรมสาธารณะไว้ได้จากการเข้าถึงทรัพยากรอันเป็นแหล่งอำนาจ หากแต่การปรากฏตัวขึ้นของกระแสวาทกรรมที่ขึ้นมาท้าทาย จะเห็นได้ว่าอำนาจโน้มน้าวใจของรัฐบาลนั้นไม่สามารถมีอำนาจเหนือกลุ่มบุคคลที่ไม่เห็นด้วยกับมาตรการที่รัฐบาลใช้ดำเนินการปราบปรามยาเสพติด แสดงว่าอำนาจจากการเข้าถึงทรัพยากรอันเป็นแหล่งของอำนาจนั้น เป็นทรัพยากรที่ไม่มีความหมายใน ความรู้ ความจริง ของกลุ่มผู้ไม่เห็นด้วยกับรัฐบาล

การให้สัมภาษณ์กรรมการสิทธิมนุษยชน เป็นการเปิดเผยจุดยืนทางอุดมการณ์ที่มาจากความรู้ ความจริง ที่แตกต่างจากอุดมการณ์ของรัฐบาล ที่นำเสนอผ่านวาทศิลป์ที่มุ่งเน้นการกระตุ้นปลุกกระตมมวลชนให้เห็นพลังในอำนาจความชอบธรรมของรัฐบาล ในการตามล่าและกำจัดผู้ค้ายาเสพติดโดยมีต้องคำนึงถึงหลักการความชอบธรรมตามกฎหมาย

โดยกรรมการสิทธิใช้วาทะที่แสดงถึงความชอบธรรมตามอำนาจหน้าที่ขององค์กรอิสระ และมีการเชื่อมโยงถึงองค์สิทธิมนุษยชนสหประชาชาติ (UN) อันเป็นการกล่าวอ้างถึงความเป็นสากลของเรื่องสิทธิมนุษยชนที่มี บริบท ใหญ่กว่าอำนาจของรัฐบาลในประเทศ

เมื่อมีกระแสการท้าทายอำนาจทางวาทกรรมที่รัฐบาลครอบครองวาทกรรมหลักในเรื่องดังกล่าว ย่อมมีการโต้ตอบเพื่อ กดทับ ปิดกั้น วาทกรรมกระแสรองที่จะขึ้นมามีบทบาทในการต่อรอง ซึ่งอำนาจผ่านวาทะของรัฐมนตรีนครไทย ผู้ซึ่งมีบทบาทและหน้าที่รับผิดชอบโดยตรง กับภารกิจกับดูแลและประเมินผลให้เป็นไปตามนโยบาย แสดงให้เห็นการตอบโต้เพื่อธำรงค์อำนาจใน

วาทกรรม ซึ่งนอกจากประเด็นการ ผลิตซ้ำ ทางอำนาจที่รัฐบาลกระทำซ้ำในทิศทางเดียวกับ ถ้อยแถลงของนายกรัฐมนตรี

ความแตกต่างของการให้ความหมายจากการสร้างความรู้ เพื่อนำไปสู่ความจริงระหว่าง ฝ่ายรัฐบาล ฝ่ายค้าน นักวิชาการ และคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ ในเรื่องนโยบายปราบปรามยาเสพติด สื่อมวลชนในฐานะผู้มีหน้าที่ในการนำเสนอข่าวสารความเป็นจริง หากแต่ความเป็นจริงทางวาทกรรม สื่อมวลชนก็เป็นทรัพยากรในการที่ผู้มีอำนาจจะแย่งชิงพื้นที่ เพื่อใช้ในการต่อสู้และเข้าถึงอำนาจในวาทกรรมสาธารณะอย่างหลีกเลี่ยงมิได้

โดยสรุปจะพบว่าสื่อมวลชนเริ่มเปลี่ยนแปลงทัศนคติที่เกิดจากการยินยอมพร้อมใจ ผ่านการโน้มน้าวใจของรัฐบาลในช่วงที่ผ่านมา ที่รัฐบาลสร้างความจริง อันนำมาซึ่งอำนาจความชอบธรรม ให้แก่รัฐบาลความเปลี่ยนแปลงที่แสดงออกโดยสื่อมวลชนนี้ สะท้อนให้เห็นสถานะ "สมดุคที่สิ้นคลอน" ของอำนาจรัฐบาลตามทัศนของ แฟร์คลาฟ

จากความโน้มเอียงไปจากวาทกรรมหลักที่รัฐบาลสามารถครอบงำในช่วงรณรงค์นโยบายปราบปรามยาเสพติด ทำให้มีการตอบโต้ด้วยการ ผลิตซ้ำ โดยกลยุทธ์ทางวาทกรรม (Strategie Functions) ในลักษณะสามารถวิเคราะห์ตาม

การทำให้ชอบธรรมและทำให้ไม่ชอบธรรม (Legitimization and Delegitimization) รัฐบาลตอบโต้โดยอาศัยการตอกย้ำวาทกรรมที่ว่าคดีฆาตกรรมที่เกิดขึ้นกับผู้รัฐสงสัยว่าเป็นผู้มีส่วนเกี่ยวข้องกับยาเสพติด เป็นฝีมือการกระทำขององค์กรค้ายาเสพติดที่บุคคลเหล่านั้นสังกัดอยู่ การใช้การสร้างภาพเชิงลบเพื่อเชื่อมกับ ตัวบท ที่รัฐบาลสร้างความจริงเกี่ยวกับผู้ค้ายาเสพติดว่าเป็นผู้บ่อนทำลายประเทศชาติ จึงเป็นเหตุเป็นผลที่รัฐบาลจะบอกให้ประชาชนอย่าได้มีความสงสารเห็นอกเห็นใจ ในทางตรงข้ามควรจะส่งสารเจ้าหน้าที่ของรัฐ ที่ทำงานภายใต้ความเสี่ยงภัย โดยให้ภาพทางบวกว่าเขาเหล่านั้นทำงานเพื่อเยาวชนของชาติ ทั้งนี้เพื่อรักษาความชอบธรรมในการที่รัฐบาลจะดำเนินนโยบาย

จะเห็นได้ว่านอกจากการ ผลิตซ้ำ ทางวาทกรรมในทิศทางเดียวกันของฝ่ายผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในการปฏิบัตินโยบายการทำสงครามยาเสพติดแล้ว ยังสามารถพบรูปแบบการทำให้ชอบธรรม โดยการใช้อัศวตตัวเลขผลประกอบการที่ดีจากการดำเนินนโยบาย ภายใต้ระยะเวลา 1 สัปดาห์ อันเป็นการสร้างภาพทางบวกกลุ่มของตน

จากการครอบครองทรัพยากรอันเป็นแหล่งของอำนาจในวาทกรรม นำมาซึ่งอำนาจเบ็ดเสร็จในวาทกรรมสาธารณะ ทำให้การดำเนินนโยบายต่างๆของรัฐบาล นายกรัฐมนตรีมักแสดงท่าทีเยี่ยง จอมพลสฤษดิ์ ธนะรัชต์ แม้มีภาพลักษณ์ในลักษณะเผด็จการ หากแต่การทำงานที่

รวดเร็วและการประชาสัมพันธ์ ผลการดำเนินงานผ่านสื่อสารทางตรงไปยังประชาชนอย่าง
แพร่หลาย ก็สร้างความพึงพอใจอย่างมากให้แก่ประชาชน ตอบบทบาทของผู้นำประเทศ

จะเห็นได้ว่าการปะทะสังสรรค์ทางวาทกรรมระหว่างรัฐบาลที่เป็นผู้ครอบครองอำนาจทาง
วาทกรรมกระแสหลัก มีการสร้าง ความรู้ ความจริง ที่แตกต่างกันในการสร้างความหมายให้แก่ผู้ค้ำ
ยาเสพติด โดยคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ อันเป็นผู้ท้าทายอำนาจวาทกรรมของรัฐบาล
นั้นมีชุด ความรู้ ความจริง ภายใต้งุดย่นทางอุดมการณ์ที่แตกต่างจากรัฐบาล ในการยึดหลักการ
ภายใต้กรอบของกฎหมายรัฐธรรมนูญ

การแสดงออกถึงอุดมการณ์ด้านสิทธิมนุษยชน และการปฏิบัติอันชอบด้วยกฎหมาย ทำให้
เกิดการ ผลิตซ้ำ ของบุคคลที่มีจุดร่วมในอุดมการณ์ลักษณะเดียวกัน จึงมีการ ผลิตซ้ำ ทางวาท
กรรมในลักษณะเดียวกันกับกรรมการสิทธิที่นำเสนอใน 2 ประเด็นหลัก คือ ประเด็นการห้ามรังควา
งซึ่งอำนาจทางกฎหมาย และการยึดถือหลักสิทธิมนุษยชน

จากการนำเสนอข้อมูลข่าวสารของกลุ่มผู้ไม่เห็นด้วยกับการใช้มาตรการรุนแรงในการ
ปราบปรามผู้ค้ำยาเสพติดของรัฐบาล โดยไม่มีกลไกทางกฎหมายตรวจสอบได้ สามารถเข้าถึงวาท
กรรมสาธารณะได้ ทำให้เกิดการต่อรองทางอำนาจในวาทกรรมของรัฐบาล ส่งผลให้ผู้ที่เกี่ยวข้องกับ
การดำเนินนโยบายดังกล่าวแสดงท่าที ลดความแข็งกร้าวทางวาทศิลป์ลง อีกทั้งแสดงจุดยืนว่าการ
กระทำของเจ้าหน้าที่เป็นไปภายใต้กรอบของกฎหมาย

สื่อมวลชนได้แสดงออกผ่านบทความ โดยวิเคราะห์ว่าท่าทีของรัฐบาลเป็นสิ่งที่ขัดกับ
หลักการของกฎหมาย และหลักสิทธิมนุษยชน กระแสคัดค้านการกระทำในลักษณะดังกล่าวของ
รัฐบาล โดยฝ่ายค้านและนักวิชาการเป็นสิ่งที่ชอบด้วยเหตุผล และก่อให้เกิดความวิตกกังวลให้แก่
สังคม แต่ผลสำรวจทุกโพลต่างยืนยันว่าคนส่วนใหญ่เห็นด้วย การดำเนินมาตรการยิงทิ้งผู้ค้ำยาบ้า
สะท้อนให้เห็นการต่อสู้ทางวาทกรรมสองกระแสในสังคมไทย ในวาทกรรมทางนิติศาสตร์กับการใช้
อำนาจของรัฐ ที่ประชาชนมักนิยม ภาวะความเป็นผู้นำ ที่เด็ดขาด เข้มแข็ง หากแต่อำนาจกลไก
ตรวจสอบถ่วงดุลทางกฎหมายไม่สามารถทำงานได้

ลักษณะดังกล่าวตรงกับงานวิจัยของ สุกัญญา ตริทิเพนทร์ เรื่อง “วาทกรรมการสร้างความ
จริงเชิงรัฐศาสตร์กับนิติศาสตร์ของหนังสือพิมพ์ในคดีปกปิดทรัพย์สิน ของ ทักษิณ ชินวัตร” ซึ่ง
สะท้อนให้เห็นวัฒนธรรมการเมืองของสังคมไทยสามารถลื่นไหลกลับไปมาได้ และให้ความชอบ
ธรรมกับหลักรัฐศาสตร์มากกว่าหลักนิติศาสตร์ โดยพบว่าสื่อมวลชนมีแนวโน้ม ผลิตซ้ำ วาทกรรม
รัฐศาสตร์ที่สอดคล้องกับสภาพวัฒนธรรมการเมืองไทย

รัฐบาลโดยเฉพาะนายกรัฐมนตรีอันเป็นผู้มีอำนาจ ใช้การตอกย้ำข่าวสารข้อมูลเพื่อสร้างภาพลักษณ์ตัวเองในทางบวก โดยไม่เน้นข้อมูลที่จะทำให้ภาพลักษณ์ของตนเองติดลบ (การไม่กล่าวถึง การส่งสัญญาณให้เจ้าหน้าที่ใช้ความรุนแรง) ในขณะเดียวกันก็ใช้กลยุทธ์ทางวาทกรรมในทางตรงข้าม ในการสร้างภาพลักษณ์ในทางลบให้แก่คู่ปรับ ซึ่งในที่นี้ได้แก่ องค์การสหประชาชาติ นักวิชาการซึ่งการเข้าถึงข้อมูลและวาทกรรมของกลุ่มดังกล่าว ผู้ฟังไม่สามารถเข้าถึงได้ง่ายเหมือนข้อมูลของรัฐบาล จากประเด็นการเข้าถึง ครอบครองทรัพยากรอันเป็นแหล่งอำนาจทางวาทกรรมของรัฐบาล

นอกจากการสร้างภาพลบ เพื่อทำลายความชอบธรรมให้แก่วาทกรรมสิทธิมนุษยชนในระดับสากลแล้ว ยังสร้างประเด็นในลักษณะโยนความผิดให้กับผู้วิจารณ์คัดค้านการดำเนินนโยบายของรัฐบาล และเป็นความผิดของสื่อมวลชนที่ให้ความสนใจนำเสนอข้อมูลของบุคคลเหล่านั้น แสดงให้เห็นการต่อสู้ทางวาทกรรมของนายกรัฐมนตรีที่มีต่อกลุ่มผู้ปฏิเสธความชอบธรรมในวาทกรรมของตน

การให้สัมภาษณ์ของ นพ.ประดิษฐ์ เจริญไทยทวี สามารถวิเคราะห์ให้เห็นได้ว่ารัฐบาลไม่สามารถควบคุม บริบท ในการไม่มีอำนาจเหนือที่จะควบคุมการกระทำใดๆของสมาชิก องค์การสิทธิมนุษยชนแห่งสหประชาชาติแสดงให้เห็นว่า วาทกรรมนโยบายปราบปรามยาเสพติดขยายขอบอาณาเขตขึ้น จากบริบทสังคมในประเทศไปสู่เวทีสากลทำให้ ความรู้ ความจริง ที่รัฐบาลสร้างขึ้นเป็นฐานของอำนาจวาทกรรมในสังคม ขัดแย้งกับ ความรู้ ความจริง ในเวทีสากลที่ยึดถืออุดมการณ์เรื่องสิทธิมนุษยชนเป็นเรื่องไร้พรมแดน

จากการที่นายกรัฐมนตรีได้สร้างความจริงในเรื่องอำนาจความชอบธรรม ที่ได้จากการเป็นผู้มีความรู้ ในลักษณะเดียวกันกับนักวิชาการ จากวาทะที่กล่าวว่า ตนจบปริญญาเอกด้านอาชญวิทยาโดยหวังที่จะสยบ วาทกรรม อำนาจ ความรู้ ของกลุ่มนักวิชาการด้านกฎหมาย หากแต่ในทางตรงข้ามกลับทำให้ นายจรัส ภัคดิธนากุล เลขานุการประธานศาลฎีกา ออกมาสยบวาทกรรมในลักษณะผู้มีความรู้เป็นอำนาจ

นายสุรนนท์ เวชชาชีวะ สมาชิกพรรคไทยรักไทย พยายามใช้กลยุทธ์ทางวาทกรรมการทำให้ไม่ชอบธรรม ในการนำเสนอข้อมูลพระราชบัญญัติสิทธิมนุษยชน โดยการนำเสนอข้อมูลดังกล่าว มีเจตนามุ่งเน้นที่จะแสดงให้เห็นอำนาจและหน้าที่ของกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ โดยกล่าวหาว่าการที่ นพ.ประดิษฐ์ มิได้ดำเนินการตามขั้นตอนของกฎหมาย เพื่อลดความน่าเชื่อถือของกรรมการสิทธิฯที่ออกมาท้วงติงรัฐบาลในแง่กฎหมาย

จากนั้นยังสามารถวิเคราะห์ทฤษฎีทางวาทกรรมในเรื่อง การข่มขู่ (coercion) ในการพยายามที่จะ ยุติ/ยับยั้งการกระทำ (sanction) ของนพ.ประดิษฐ์ ทั้งนี้ นายสุรนนท์ ได้ ข่มขู่ โดยการนำเสนอ ข้อมูล ข้อกำหนด ถึงลำดับขั้นตอน และการดำเนินการถอดถอนตามพระราชบัญญัติคณะกรรมการสิทธิฯ ที่ระบุให้ ส.ว. หรือ ส.ส. ไม่น้อยกว่า 1 ใน 4 มีสิทธิร้องให้วุฒิสภาถอดถอนได้

คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ ได้นำเสนอพระราชบัญญัติคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติต่อสื่อมวลชน และสาธารณชน นำมาซึ่งการหยุดตอบโต้ไปมาระหว่างรัฐบาลกับคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ

ตรงกับแนวคิดของ แฮร์เบอร์มาส ได้พัฒนาแนวคิดเรื่อง “สถานการณ์ของวาทกรรมในอุดมคติ” หรือ “ideal speech situation” ซึ่งหมายถึงโลกในอุดมคติที่ปฏิสัมพันธ์เกิดขึ้นได้โดยไม่มี ความสัมพันธ์เชิงอำนาจเข้ามาขัดขวาง แฮร์เบอร์มาส กล่าวว่า วาทกรรมที่ก่อปรด้วยเหตุผล สามารถเอาชนะการสื่อสารที่บิดเบือน การสื่อสารที่คลุมเครือและวาทกรรมอุดมการณ์ที่เบี่ยงเบนไปจากสถานภาพของวาทกรรมในอุดมคติ ((Fairclough and Wodak, 1997) อ้างถึง อรรถวณิช ปิณฑนีโอวาท)

อภิปรายผล

จากกระแสวิพากษ์วิจารณ์การทำงานของรัฐบาล ที่มุ่งเน้นการพัฒนาด้านเศรษฐกิจเพียงด้านเดียว โดยไม่สนใจแก้ปัญหาสังคมที่มาพร้อมกับนโยบายพัฒนาประเทศอย่างรวดเร็ว ทำให้ความนิยมในรัฐบาลในหมู่ประชาชนลดถอยลง ประกอบกับ ปริบท ของกระแสพระราชดำรัสแก่คณะผู้เฝ้าฯ ถวายพระพรชัยมงคลเมื่อวันที่ 4 ธันวาคม 2545 ในวโรกาสเฉลิมพระชนมพรรษา ที่ทรงเป็นห่วงพสกนิกรชาวไทยจากภัยคุกคามของปัญหาเสพติด เกิดกระแสตอบรับจากทุกภาคส่วนในสังคม ต่อปัญหาภัยคุกคามจากยาเสพติด โดยเฉพาะปัญหาเสพติดในปัจจุบันได้แพร่กระจายอย่างหนักไปสู่เยาวชน และนำมาซึ่งปัญหาสังคมในรูปแบบต่างๆ อาทิ การทุจริตในวงราชการ ผู้มีอิทธิพล มีจลาชีพ การค้าประเวณี ครอบครัวแตกแยก นำมาซึ่งความชอบธรรมที่รัฐบาลจะกำหนดเป็นนโยบายหลัก โดยรัฐบาลถือให้เป็นวาระแห่งชาติ มีประเด็นข้อค้นพบแยกเป็นกลุ่มต่างๆดังนี้

• ช่วงรณรงค์นโยบายปราบปรามยาเสพติด

รัฐบาล

การจัดพิธีการลงสัตยาบันของรัฐบาล เป็นการสื่อสารเพื่อการโน้มน้าวใจไปยังประชาชนว่า รัฐบาลมีความมุ่งมั่นในการดำเนินนโยบายปราบปรามยาเสพติดที่แตกต่างจากรัฐบาลชุดอื่นๆที่เคยปฏิบัติมาก่อน สะท้อนให้เห็นภาคปฏิบัติทางวาทกรรม (discursive practice) ในการผลิต ดัชนี (production) อันเป็นกระบวนการเปลี่ยนแปลง การรับรู้ และความเชื่อของสังคม อันเป็นวาทกรรมชุดที่ว่าปัญหาการแพร่ระบาดของยาเสพติดในประเทศไม่มีรัฐบาลใดสามารถแก้ไขให้หมดไปได้สืบเนื่องมาจากความไม่จริงจังในการแก้ปัญหา จากปัญหาการคอร์รัปชันและสายสัมพันธ์ของนักการเมือง และผลประโยชน์ที่ข้าราชการได้รับจากองค์กรค้ายาเสพติด

การที่รัฐบาลจัดให้ข้าราชการลงนามในสัญญาต่อหน้าผู้บังคับบัญชาในระดับสูงในแต่ละหน่วยงานของตนนั้น เป็นการแสดงถึงอำนาจในเชิงสัญลักษณ์ในการโน้มน้าวใจทำให้ข้าราชการทุกหน่วยงานยินยอมพร้อมใจดำเนินงานตามนโยบายที่รัฐบาลได้รับมอบหมายให้ปฏิบัติ การแสดงอำนาจลักษณะดังกล่าวนอกจากเป็นสิ่งที่รับรู้กันใจแล้ว ยังแสดงให้เห็นถึง ภาวะเป็นใหญ่ (hegemony) ของรัฐบาลในการรณรงค์เพื่อเข้าถึงวาทกรรมสาธารณะอีกด้วย

การกล่าวถึงความจำเป็นที่รัฐบาลจะต้องนำกลไกการปกครองส่วนท้องถิ่นมาใช้เป็นกำลังในการค้นหาผู้เกี่ยวข้องกับยาเสพติดในการดำเนินนโยบายในครั้งนั้น สืบเนื่องมาจากความพยายามของนายกรัฐมนตรี ในการที่จะโน้มน้าวใจประชาชนให้เปลี่ยนทัศนคติความเชื่อในเรื่องความสำเร็จในการปราบปรามยาเสพติดในสังคมไทยโดย บริบท ทางด้านเศรษฐกิจ ในขณะที่มีการสร้างความเชื่อมั่นในสังคมผ่านการ ผลิตซ้ำ อย่างหลากหลายวิธีการและช่องทางในลักษณะซ้ำแล้วซ้ำเล่าว่าเศรษฐกิจประเทศไทยดี จากชุดวาทกรรมที่ถูกสร้างขึ้นโดยนายกรัฐมนตรีเรื่องการปลดหนี้จาก IMF ก่อนกำหนดว่าเป็นการประกาศเอกราชของประเทศ .

หากแต่ใน บริบท เดียวกันนี้เองก็มีการทำทนายทางวาทกรรมจากองค์กรภาคประชาชน องค์กรพัฒนาเอกชน นักวิชาการอิสระและสถาบันต่างๆอยู่เสมอมาว่า สภาพการณ์พัฒนาทางเศรษฐกิจนั้นมีได้กระจายตัวไปยังรายได้เฉลี่ยของประชากรทั้งประเทศ หากแต่กระจุกตัวอยู่เพียงกลุ่มผู้ประกอบการทางธุรกิจอันเป็นชนชั้นผู้มีฐานะมั่นคงทางเศรษฐกิจเท่านั้น อีกทั้งการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจอย่างรวดเร็วภายใต้นโยบายการบริหารของนายกรัฐมนตรี พ.ต.ท.ทักษิณ ชินวัตร นำมาซึ่งปัญหาภาคสังคม และความเสื่อมโทรมของสถาบันชุมชนและครอบครัว

ดังนั้น การนำโครงข่ายการปกครองส่วนท้องถิ่นมาใช้เป็นกลไกในการคัดกรองผู้มีส่วนเกี่ยวข้องกับยาเสพติดในพื้นที่ต่างๆของประเทศเป็นการรณรงค์ให้ประชาชนร่วมมือกับรัฐบาล จาก การที่ผู้นำประเทศแสดงให้เห็นว่ารัฐบาลเห็นความสำคัญและให้ความสำคัญของภาคประชาชน เป็นการปิดทับวาทกรรมของกลุ่มผู้ไม่เห็นด้วยกับการดำเนินนโยบายรัฐบาลที่มีผู้นำเป็นศูนย์รวมอำนาจแต่เพียงผู้เดียวและใช้อำนาจการบริหารนั้นเพื่อเอื้อประโยชน์ให้แก่พวกพ้องและผู้ใกล้ชิดกับ รัฐบาล การดำเนินนโยบายปราบปรามยาเสพติดจึงเป็นไปในลักษณะ "นโยบายประชานิยม" แสดง ให้เห็นการต่อสู้แย่งชิงพื้นที่ทางความคิดของรัฐบาล เพื่อการดำรงอยู่ในการมีอำนาจเหนือในวาท กรรมกระแสหลักในสังคมต่อไป ในที่นี้รัฐบาลสื่อสารแก่ประชาชนว่าเป็นการใช้ "พลังแผ่นดิน ขจัด สิ้นยาเสพติด" ข้อความดังกล่าวแสดงจุดยืนของรัฐบาลที่ต้องการการตอบรับจากประชาชนในวง กว้าง

การที่รัฐบาลช่วงชิงประชาชนโดยการปิดกั้นกระแสการทำทลายวาทกรรมของกลุ่มผู้ไม่ เห็นด้วยกับการทำงานของนายกรัฐมนตรีและคณะรัฐบาล ในดำรงอยู่ซึ่งการครอบงำอำนาจในวาท กรรมสาธารณะ แสดงให้เห็นได้เป็นอย่างดีว่ารัฐบาลเองก็เข้าใจว่าวาทกรรมเป็นแหล่งของอำนาจ การที่รัฐสามารถช่วงชิงมวลชนจากการสื่อสารทางตรงไปยังประชาชน โดยผ่านรายการ "นายก ทัศนคุยกับประชาชน" นอกจากปิดกั้นกระแสวาทกรรมรองอื่นๆที่จะเข้ามาทำทลายวาทกรรม กระแสหลักของรัฐบาลแล้ว ยังเป็นการกำจัดการสำคัญในการดำรงอยู่ขององค์กรภาคประชาชน ต่างๆ และประเด็นการนำเสนอปัญหาจากชนกลุ่มน้อย บุคคลชายขอบในสังคมผ่านองค์กรพัฒนา เอกชน นำมาซึ่งการสูญเสียพลังในอำนาจการต่อรองลงด้วย เท่ากับการใช้ยุทธศาสตร์การ ดำเนินงานโดยการแบ่งพื้นที่ของรัฐบาล นอกจากรณรงค์โน้มน้าวใจประชาชนให้เปลี่ยนแปลง ทัศนคติที่ไม่ดีต่อรัฐบาล และคงการดำรงอยู่ในฐานะผู้ครอบครองอำนาจทางวาทกรรมกระแสหลัก ของสังคมแล้ว ยังสามารถ เก็บกด ปิดกั้น กระแสวาทกรรมอื่นๆที่เข้ามาทำทลาย หรือเริ่มก่อตัวขึ้นใน ลักษณะการรักษา "สมดุลที่สั่นคลอน" (unstable equilibrium) อันเป็นธรรมชาติของอำนาจตาม ทัศนะของ Norman Fairclough

การประกาศการดำเนินนโยบายปราบปรามยาเสพติดในลักษณะ "การทำสงคราม" เป็น การแสดงจุดยืนในอุดมการณ์ของรัฐบาลใน ตัวบท โดยนายกรัฐมนตรีได้ให้ความหมายการทำ สงครามกับยาเสพติดต่อข้าราชการ และเจ้าหน้าที่ปราบปรามในรูปแบบผู้บังคับบัญชา ซึ่ง ความหมายในการดำเนินนโยบายครั้งนี้เป็นไปในลักษณะ "แม่ทัพ" สั่งการรบไปยัง "ขุนศึก" เป็น การแสดงออกถึงความเป็นใหญ่ (hegemony) ในภาวะความเป็นผู้นำที่มีความเด็ดเดี่ยวในการสั่ง การในการทำสงครามในครั้งนี้ โดยผู้ใต้บังคับบัญชาทุกคน ซึ่งหมายถึงเจ้าหน้าที่ทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้อง ต้องยินยอมพร้อมใจปฏิบัติตามนโยบายของผู้นำ การอาศัยการสั่งการในสภาวะการณ์การทำ

สงครามนั้นสะท้อนให้เห็นถึงอำนาจในเชิงสัญลักษณ์ ผ่านรูปแบบผู้บังคับบัญชาและ
ผู้ใต้บังคับบัญชา ดังเช่นข่าว

วันที่ 15 มกราคม 2546 หนังสือพิมพ์ข่าวสด หน้า 11

นายกฯ กล่าวว่ ในส่วนของผู้เสพ ต้องยึดหลักเมตตา นำมาบำบัดรักษา แต่
คนที่ค้าต้องใช้กำปั้นเหล็ก ใช้ความเด็ดขาด ตนขอยกคำของพล.ต.อ.เผ่า ศรียา
นนท์ อดีตอ.ตร. มาใช้ว่าภายใต้ดวงอาทิตย์ดวงนี้จะต้องไม่มีอะไรที่ตำรวจไทยทำ
ไม่ได้

การสร้างควมหมายให้แก่ผู้ค้ายาเสพติดซึ่งแต่เดิมเป็นเพียงผู้กระทำความผิดตาม
กฎหมาย นายกรัฐมนตรีได้เชื่อมโยงความหมายไปเป็น "ศัตรูของชาติ" จากเหตุผลที่ว่าบุคคล
เหล่านี้นำมาซึ่งปัญหาการแพร่กระจายของยาเสพติดในหมู่เยาวชน ทั้งนี้เยาวชนมีความหมายถึง
บุคคลที่จะเป็นอนาคตของประเทศชาติ การที่บุคคลเหล่านั้นประสบปัญหาเกี่ยวกับยาเสพติด ก็
จะทำให้ประเทศขาดบุคคลที่มีความสามารถในอนาคต ดังนั้นเท่ากับว่าผู้ค้ายาเสพติด ผู้มีความผิด
ทางกฎหมาย เป็นบุคคลที่ทำลายอนาคตของประเทศ จึงถือว่าเป็น "ศัตรูของชาติ"

ในการดำเนินนโยบายปราบปรามยาเสพติดในรูปของการทำสงคราม ซึ่งในสงครามย่อมมี
การแบ่งแยก "ฝ่ายเรา" ผู้ที่จะขับไล่ศัตรูผู้รุกรานประเทศ กับ "ฝ่ายเขา" ซึ่งหมายถึงบุคคลที่เป็นศัตรู
ของประเทศที่เข้ามารุกราน ซึ่งผู้ค้ายาเสพติดได้ถูกผนวกความหมายเข้าด้วยกันแล้ว จากการใช้อำนาจ
ในการโน้มน้าวใจนายกรัฐมนตรี ในภาวะการณ์ทำสงครามย่อมนำมาซึ่งความสูญเสียของทั้ง
2 ฝ่าย หากแต่อารมณ์ของกระแสสังคมย่อมไม่เมตตาผู้เป็นศัตรูของชาติ อันเป็นผู้ถูกสร้าง
ความหมายจากนายกรัฐมนตรี

การจุดประเด็นการมีส่วนร่วมเกี่ยวข้องของประเทศเพื่อนบ้านในการเป็นแหล่งผลิต และ
ลำเลียงขนส่งยาเสพติดมายังประเทศไทยของนายกรัฐมนตรี เป็นการใช้กลยุทธ์ทางวาทกรรมใน
การโน้มน้าวใจในลักษณะความต้องการของประชาชนว่า "เราอดทนมานานพอแล้ว" เป็นการ ผลิต
ซ้ำ ทางวาทกรรมในเรื่องความเข้าใจของสังคมต่อปัญหาชนกลุ่มน้อยตามแนวชายแดนไทยพม่า ที่
ทำการต่อสู้ทำสงครามกับรัฐบาลทหารพม่า ว่าชนกลุ่มน้อยเหล่านี้ใช้การผลิตยาเสพติดเป็นสินค้า
เพื่อสร้างรายได้ ในการดำเนินสงครามกับรัฐบาลทหารพม่า โดยใช้ประเทศไทยอันเป็นแหล่งพักพิง
ของผู้อพยพจากภัยสงคราม และเป็นเส้นทางลำเลียงค้าขายยาเสพติด

การที่นายกรัฐมนตรีกล่าวว่าตนจะเป็นตัวแทนของประเทศไปคุยกับผู้นำประเทศเพื่อนบ้าน
ให้รู้เรื่อง เป็นการสร้างความชอบธรรมเกี่ยวกับบารมีของผู้นำว่าตนเป็นที่ยอมรับในระดับสากล และ
มีอุดมการณ์ที่จะปราบปรามยาเสพติดอย่างจริงจัง โดยเน้นไปที่ต้นตอของปัญหา โดยไม่เกรงกลัว
แม้ว่าจะไม่ใช่ดินแดนของประเทศไทยที่ตนเองมีอำนาจก็ตาม ซึ่งการสร้างภาพ "คนอื่น" ในฐานะ

คู่ปรปักษ์ในการดำเนินสงครามในครั้งนี้ ผลิตซ้ำ แล้วซ้ำเล่าทางวาทกรรมใน สหบท ของความเป็นศัตรูคู่อาฆาตทางชาติพันธุ์จากประวัติศาสตร์ และปัญหาการกระทบกระทั่งของกองกำลังตำรวจ ทหารบริเวณแนวชายแดน เป็นผลให้เกิดความไม่ไว้วางใจกันของทั้งสองชนชาติมาเป็นเวลานาน

ในการกล่าวหาการดูถูกนี้ ตรงกับ บริบท ทางสังคมในขณะนั้นจากการเกิดเหตุการณ์จลาจลในประเทศกัมพูชา อันเป็นปัญหาจากการปลุกระดมกระแสชาตินิยม จนเกิดการเผาทำลายทรัพย์สินเอกชนและทางราชการของไทย ซึ่งนายกรัฐมนตรีได้แสดงอุดมการณ์ภายใต้ภาวะผู้นำอันเด็ดเดี่ยว โดยประกาศว่าหากรัฐบาลประเทศกัมพูชาไม่สามารถจัดการปัญหาการจลาจลต่อชาวไทยที่พำนักในประเทศกัมพูชาได้ จะทำส่งกองทัพและหน่วยคอมมานโดข้ามแดนเข้าไปจัดการ นำมาซึ่งกระแสยอมรับความชอบธรรมจากประชาชนในการเป็นผู้นำในตัวนายกรัฐมนตรี

การ ผลิตซ้ำ ทางวาทกรรมชาตินิยมในชนชาติไทย จึงถือได้ว่าเป็นสิ่งที่รัฐบาลที่มีอำนาจเบ็ดเสร็จทางการบริหารภายใต้การนำของนายกรัฐมนตรีที่มีความเด็ดขาดในการกำหนดนโยบายใช้โน้มน้าวใจ ในการช่วงชิงอำนาจในวาทกรรมทางการเมือง ในการยอมรับอย่างยินยอมพร้อมใจ อย่างเป็นธรรมชาติจากสาธารณชน และยังสามารถสยบวาทกรรมอื่นมิให้สามารถขึ้นมาท้าทายอำนาจทางวาทกรรมกระแสหลักที่รัฐบาลครอบงำไว้ได้ง่าย นั้นหมายถึงรัฐบาลสามารถครอบครองแหล่งของอำนาจไว้อย่างเบ็ดเสร็จ

นอกจากนั้นยังมีการ ผลิตซ้ำ จากคณะผู้บริหารระดับสูงในรัฐบาลในการให้ข่าวสารที่หลากหลายรูปแบบผ่านสื่อมวลชนแขนงต่างๆเพื่อเข้าถึงวาทกรรมสาธารณะ อาทิ พล.อ.ชวลิต ยงใจยุทธ รองนายกรัฐมนตรีได้กล่าวว่า จากการทบทวนนโยบายการปราบปรามยาเสพติดที่ผ่านมา ไม่ได้ผลเพราะเมื่อปราบปรามไปแล้วผู้ค้ารายใหม่ก็จะกลับมา "ดังนั้นให้อุปมาเหมือนการปราบปรามคอมมิวนิสต์ในอดีต"

แสดงให้เห็นการ ผลิตซ้ำ ของนโยบายในรูปแบบการใช้อำนาจเบ็ดเสร็จของรัฐบาลและเจ้าหน้าที่บ้านเมือง ในการใช้กำลังประชาชนในการกำจัดผู้ต้องสงสัยโดยไม่ผ่านขั้นตอนตามกระบวนการยุติธรรมตามกฎหมาย เป็นการใช้อำนาจทหารนำการเมือง ซึ่งที่ผ่านมาสังคมไทยได้รับผลกระทบบอบช้ำจากการดำเนินนโยบายในลักษณะดังกล่าว จนเกิดรอยแยกในสังคมอันยากจะเยียวยาสมานรอยฉีกขาดได้เหมือนเดิมจนถึงปัจจุบัน การที่ผู้บริหารระดับสูงในรัฐบาลอันมีภูมิหลังเป็นผู้นำทางทหารของประเทศสามารถสื่อสารแสดงท่าทีในลักษณะดังกล่าว แสดงให้เห็น

สภาวะความเป็นใหญ่ทางวาทกรรมของรัฐบาลที่สามารถควบคุมและเข้าถึงอำนาจผ่านการใช้วาทกรรมอย่างเป็นธรรมชาติจนได้รับความยินยอมพร้อมใจจากประชาชน

นอกจากการ ผลิตซ้ำ ทางวาทกรรมของการมีอำนาจทางทหารในสังคมไทยในการปราบปรามผู้ต้องสงสัยว่าจะเป็นภัยคุกคามอำนาจของรัฐแล้ว แม้แต่ผู้มีหน้าที่รับผิดชอบโดยตรงในการดูแลนโยบายทางด้านนิติศาสตร์ของรัฐบาล อันเป็นผู้ดำรงตำแหน่งรัฐมนตรีว่าการกระทรวงยุติธรรม ซึ่งมีภูมิลำเนาเป็นอาจารย์และนักวิชาการ อันเป็นผู้ทรงคุณวุฒิทางด้านนิติศาสตร์ของประเทศท่านหนึ่งอย่าง ร.ต.อ.ปุระชัย เปี่ยมสมบูรณ์ ได้สื่อสารต่อสาธารณชนผ่านสื่อมวลชน ในการที่จะใช้กลไกใหม่ของรัฐ คือสำนักงานป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน ในการดูแลยึดทรัพย์ผู้ค้ายาเสพติด

นำมาซึ่งกระแสตอบรับจากประชาชน ในการที่มี ตัวบท ที่เกี่ยวข้องกับกลุ่มค้ายาเสพติด เป็นธุรกิจที่มีขอบข่ายกฎหมายแต่สามารถสร้างความมั่งคั่งยกระดับฐานะทางเศรษฐกิจและชนชั้นทางสังคมได้อย่างรวดเร็ว หากแต่กฎหมายที่ผ่านมาไม่สามารถติดตามพิสูจน์ทรัพย์สินเหล่านั้นว่ามี ส่วนเกี่ยวข้องกับยาเสพติดหรือไม่ ทำให้แม้ถูกเจ้าหน้าที่จับกุมได้ทรัพย์สินเหล่านั้น ครอบครัวยุคใหม่และคนใกล้ชิดยังสามารถใช้ประโยชน์ได้

หากแต่ท่าทีของรัฐมนตรีกระทรวงยุติธรรมท่านนี้ได้แสดงอุดมการณ์อันเป็นจุดยืนในการดำเนินนโยบายการทำสงครามกับยาเสพติดในครั้งนี้ ในทิศทางเดียวกับผู้นำและผู้บริหารในรัฐบาลท่านอื่นๆที่มีต่อผู้ค้ายาเสพติด ที่รัฐบาลได้ "สร้างความจริง" ว่าเป็นศัตรูของชาติ หากไม่เลือกพฤติกรรมค้ายาเสพติดมีทางเลือกให้ 2 ทาง "ไม่ถูกจับ ก็ตาย" สะท้อนให้เห็นอุดมการณ์การดำเนินนโยบายปราบปรามที่มีได้อิงกับหลักการของกฎหมาย ซึ่งพ้องกับนายกรัฐมนตรีนครินทร์ที่ได้แสดงความชอบธรรมในฐานะผู้ครอบงำวาทกรรมสาธารณะไว้ได้ โดย ผลิตซ้ำ ตัวบท ดังกล่าวในการสื่อสารว่า รัฐบาลและประชาชน "ต้องเหยียบ" เพราะศัตรูของชาติเหล่านี้ทำร้ายเยาวชนของชาติ โดยกล่าวว่า "ยิ่งตายแล้ว ต้องยึดทรัพย์" แสดงให้เห็นได้เป็นอย่างดีถึงอำนาจทางวาทกรรมที่รัฐบาลครอบครอง สังคมยุคนั้นเข้มแข็งมากจนสามารถแสดงอุดมการณ์ทางการเมืองโดยมีจุดยืนที่ขัดแย้งกับกฎหมาย อันเป็นหน้าที่หลักของรัฐบาลที่มีอำนาจบริหารประเทศภายใต้รัฐธรรมนูญ ที่ต้องดำเนินนโยบายต่างๆภายใต้กฎหมายอย่างเคร่งครัด

การที่รัฐบาลสามารถรณรงค์โน้มน้าวใจประชาชนด้วยการอ้างถึงอำนาจความชอบธรรม อันเกิดจากความต้องการของประชาชนนำมาซึ่งบรรยากาศ อันเป็น บริบท ที่แสดงออกถึงกระแสความเกลียดชังผู้ค้ายาเสพติดของประชาชนในสังคมอย่างรุนแรง โดยมีการแสดงออกผ่านการ

สนับสนุนกิจกรรมที่เจ้าหน้าที่ภาครัฐจัดขึ้น เช่น การเดินขบวนนำป้ายผ้าเขียนข้อความกล่าวหา เป็นผู้ค้ายาเสพติด โดยการนำของเจ้าหน้าที่ตำรวจในพื้นที่ไปติดไว้หน้าบ้านของผู้ต้องสงสัย การเขียนข้อความสนับสนุนให้ดำเนินการปราบปรามด้วยการใช้ความรุนแรงตามที่รัฐบาลณรงค์ ไปติดไว้หน้าสุสานว่า ขอสนับสนุนแนวคิด "ยิงทิ้งผู้ค้ายาบ้า" และ "ยึดทรัพย์" ของ พ.ต.ท.ทักษิณ ชินวัตร นายกรัฐมนตรี

ในการดำเนินนโยบายครั้งนี้ สิ่งที่แตกต่างกันจากปราบปรามยาเสพติดในสมัยรัฐบาลอื่นที่ผ่านมา คือสิ่งที่เรียกว่า "การส่งสัญญาณ" หมายถึงการขยายความจากรัฐบาลที่ตกอัยผ่านกระบวนการสร้างวาทกรรม ผ่านการ ผลิตซ้ำ ครึ่งแล้วครึ่งเล่า จากนายกรัฐมนตรี และรัฐมนตรีที่เกี่ยวข้องกับนโยบายการทำสงครามกับยาเสพติด ในเรื่องการใช้ความเด็ดขาด ไปยังเจ้าหน้าที่ปฏิบัติงานฝ่ายปกครอง และเจ้าหน้าที่ปฏิบัติงานฝ่ายปราบปราม ดังเช่นข่าว

วันที่ 25 มกราคม 2546 หนังสือพิมพ์ไทยรัฐ หน้า 16

นายวันมูหะมัดนอร์ มะทา รมว.มหาดไทย กล่าวให้นโยบายปราบปรามยาเสพติดแก่ปลัดจังหวัด นายอำเภอ และปลัดอำเภอ นายอำเภอต้องไปประกาศให้ผู้ค้ายาว่ามีทางเลือก 3 ทาง คือ 1.ให้เลิกค้า 2.ไปให้พ้นจากอำเภอนี้ 3.จับกุม ไม่ว่าจะจับเข้าคุกตะราง หรือจับหายไปเฉยๆ ก็ช่างมัน เพราะมันทำลายบ้านเมืองของเรา อย่าไปเกรงใจว่าเคยรู้จักกัน เพราะวันนี้ นายกฯประกาศแล้วว่า ทำสงครามยาเสพติดแบบเบ็ดเสร็จ นายอำเภอต้องเป็นขุนพล ผู้ว่าราชการจังหวัดเป็นแม่ทัพ ถ้าขุนพลเจตศัตรูแล้วยังไม่ยิง กลับมาแม่ทัพก็ตัดหัวท่าน เพราะทำสงครามไม่ชนะ

จากการให้นโยบายการดำเนินงานดังกล่าว จะเห็นการให้ความหมายของการดำเนินนโยบายในลักษณะ "อย่างเด็ดขาด" จากผู้บริหารระดับสูงในรัฐบาล ที่มีอำนาจในการบังคับบัญชา โดยตรงต่อข้าราชการประจำฝ่ายปกครอง ที่สามารถให้คุณให้โทษ และกล่าวถึงถึงความชอบธรรมของอำนาจ ในการเป็นผู้ได้รับอำนาจ จากผู้ครอบงำอำนาจวาทกรรมกระแสหลักในสังคม อีกทั้งเป็นการเปิดเผยจุดยืนที่แสดงออกถึงอุดมการณ์ของกลุ่มตน ที่มีต่อผู้ที่เกี่ยวข้องกับปัญหาเสพติด อันเป็น "ศัตรู" เป้าหมายในการ "ทำสงคราม" ในครั้งนี้

นำมาซึ่งความเข้าใจของผู้ที่ได้รับสารโดยตรง และรับสารจากผลการระดมเผยแพร่วาทกรรม ซึ่งก่อให้เกิดกระแสความเกลียดชังต่อผู้มีส่วนเกี่ยวข้องกับยาเสพติดขึ้นในสังคม รวมไปถึงข้าราชการ และเจ้าหน้าที่ของรัฐ ดังเช่นที่ปรากฏในข่าว

“หากเลิกไม่ได้ขอให้หนีออกจากประเทศไทยเสีย ไม่เช่นนั้นผมจะดำเนินการ
ขั้นเด็ดขาด และผมได้เตรียมใบเสร็จเงื่อนไขไว้รองรับด้วย” พล.ต.ต.วรเวทย์ กล่าว(วันที่ 22
มกราคม 2546 หนังสือพิมพ์มติชน หน้า 12)

จะเห็นได้ว่า เจ้าหน้าที่ปราบปราม ซึ่งมียศเป็นผู้บังคับบัญชาระดับสูง แสดงถึงจุดยืนในลักษณะ
เดียวกันกับคณะรัฐบาล เป็นแสดงออกถึงความเป็นสมาชิกในกลุ่มที่มีอุดมการณ์เดียวกัน โดย
นอกจากการปฏิบัติการปราบปรามตามภาระหน้าที่แล้ว ก็แสดงออกถึงความรู้สึกในลักษณะ
ต้องการกำจัดศัตรูเหล่านี้ ภายใต้อิทธิพลของความเชื่อในชุด ความจริง ในเรื่องการทำสงครามที่ถูกสร้างขึ้น ซึ่ง
หลักการของกฎหมายมักถูกทำให้ด้อยความหมายในภาวะสงคราม

ฝ่ายค้าน

นายชวนหลีกภัย ในฐานะผู้นำฝ่ายค้านถือว่าเป็นหนึ่งในผู้ที่ทำทนายกระแสวนทรรณหลักที่
รัฐบาล พ.ต.ท.ทักษิณ ชินวัตร นายกรัฐมนตรีครอบครองอยู่ จากการที่เคยดำรงตำแหน่ง
นายกรัฐมนตรีในคณะรัฐบาลชุดก่อนหน้ารัฐบาลพรรคไทยรักไทย ในความพยายามช่วงชิงอำนาจ
ทางวาทกรรม หากแต่รัฐบาล พ.ต.ท.ทักษิณ สามารถควบคุมช่องทางการสื่อสารโดยตรงไปยัง
ประชาชนไว้ได้ โดยผ่านรายการ “นายกทักษิณคุยกับประชาชน” ดังนั้นผู้นำฝ่ายค้านได้ใช้ช่องทาง
การสื่อสารกับประชาชนในการจัดรายการ “ชวนออนไลน์” ผ่านการสื่อสารบนระบบอินเทอร์เน็ต

ด้วยช่องทางการสื่อสารที่มีคุณสมบัติที่แตกต่างกัน นำมาซึ่งกลุ่มเป้าหมายที่มีความ
แตกต่างจากผู้รับสารเป้าหมายของนายกทักษิณ ชินวัตร ทั้งในแง่ปริมาณ ระดับฐานะทางสังคม
ระดับการศึกษา และความยากง่ายในการเข้าถึงการได้มาซึ่งอำนาจต่อรอง (Counter Power) จึง
เป็นไปได้ยาก จากกระแสตอบรับอย่างรุนแรงและกว้างขวางของประชาชนส่วนใหญ่ในสังคมต่อการ
ดำเนินนโยบายปราบปรามยาเสพติด ที่มีลักษณะเป็นนโยบายประชานิยม จากสร้าง “ความจริง”
ในเรื่องสถานการณ์ยาเสพติดในประเทศไทยและการระบุคู่ปรปักษ์อันเป็นศัตรูของประเทศชาติจาก
รัฐบาล

ดังนั้น ในช่วงการรณรงค์การดำเนินนโยบายปราบปรามยาเสพติดของรัฐบาล บทบาทของ
กระแสการทำทนายอำนาจวาทกรรมกระแสหลักที่รัฐบาลครอบครองอย่างเบ็ดเสร็จ แม้จะมีการ
นำเสนอผ่านสื่อมวลชน หากแต่เป็นแค่เพียงประเด็นที่สื่อมวลชนสนใจในแง่การช่วงชิงทางการเมือง
มากกว่ากระแสการต่อสู้ช่วงชิงทางความคิด อันจะเป็นการเปิดเผยถึงอุดมการณ์ที่แตกต่างกัน ที่
แสดงจุดยืนของแต่ละกลุ่มที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินนโยบายปราบปรามยาเสพติด

คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ

ไม่พบความเคลื่อนไหวในลักษณะที่เป็นภาคปฏิบัติการทางวาทกรรม ในการต่อสู้ แอ่งชิงพื้นที่ทางวาทกรรม ในช่วงรณรงค์นโยบาย

นักวิชาการ

พบบทความที่แสดงออกถึงการเรียกร้องไปยังรัฐบาล โดยมีกรกล่าวอ้างถึงกระแสพระราชดำริขององค์พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวเมื่อวันที่ 4 ธันวาคม 2546 ที่ทรงเป็นห่วงพสกนิกร โดยเฉพาะอย่างยิ่งการแพร่ระบาดของยาเสพติดไปยังเยาวชนของชาติ ทั้งนี้บทความดังกล่าวยังเรียกร้องให้รัฐบาลดำเนินการอย่างจริงจัง และเด็ดขาดในการปราบปรามอย่างต่อเนื่องจนกว่าปัญหายาเสพติดจะหมดไปจากประเทศ มิใช่การทำงานในลักษณะ "ไฟไหม้ฟาง" พร้อมทั้งยังเสนอแนะให้นำเอาภาคประชาชนมาเป็นกำลังสำคัญในการคัดกรองจากลำดับชั้นตามการปกครองส่วนท้องถิ่นมาสู่ส่วนกลาง โดยตั้งสมมติฐานว่าประชาชนในพื้นที่เป็นผู้ที่ทราบข้อเท็จจริงในพฤติกรรมของสมาชิกในชุมชนที่ตนสังกัดอยู่

ในขณะเดียวกันมีการเสนอผลการวิจัยเชิงวิชาการจากนักวิชาการผู้เป็นที่ยอมรับในงานศึกษาเกี่ยวกับประเด็นปัญหาด้านเด็กเยาวชน ในทางวาทกรรมนักวิชาการถือว่าเป็นผู้มีอำนาจจากการเป็นผู้มีความรู้ ได้นำเสนอตัวเลขทางสถิติจากการศึกษาที่พบว่า มีเด็กและเยาวชนจำนวนมากเข้าไปเกี่ยวข้องกับปัญหาเสพติดทั้งในระดับผู้เสพ และกลายเป็นผู้ค้าในเวลาต่อมา จากกลยุทธ์การชักจูงขององค์กรค้ายาเสพติดที่ใช้เด็กและเยาวชนเป็นเครื่องมือ พร้อมทั้งเสนอแนะให้รัฐบาลหันมาปราบปรามยาเสพติดอย่างจริงจัง โดยมุ่งเน้นไปที่เจ้าหน้าที่รัฐที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับยาเสพติด และผู้ค้ายาเสพติดที่อยู่ระดับสูงในองค์กรค้ายาเสพติดมิใช่มุ่งเน้นการปราบปรามที่กลุ่มผู้ค้าระดับล่าง เพราะบุคคลเหล่านี้เป็นเหยื่อที่เป็นผลพวงจากสภาวะปัญหาสังคมที่ทวีความรุนแรงขึ้นในสังคมจากความรวดเร็วของการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจ และการครอบงำจากกระแสทุนนิยม สะท้อนให้เห็นผลการศึกษาที่กลุ่มนักวิชาการจากสถาบันต่างๆพยายามเสนอต่อรัฐบาล และสาธารณชนถึงความล้มเหลวในภาคสังคมจากการที่รัฐบาลมุ่งเน้นการดำเนินนโยบายทางด้านเศรษฐกิจอย่างเร่งรีบเพียงด้านเดียว

ในการนำเสนอผลการวิจัยดังกล่าวใน ปริบท ขณะนั้น ที่งานวิจัยและข้อเสนอแนะจากกลุ่มนักวิชาการมีถึงรัฐบาลนั้น รัฐบาลมองว่าเป็นการทำนายอำนาจทางวาทกรรมกระแสหลัก ผ่านการ

ตอบได้ โดยการ เก็บกด ปิดกั้น โดยสร้างวาทกรรมโดยการโน้มน้าวใจประชาชนว่า รัฐบาลเป็นผู้พลิกฟื้นสถานความเป็นอยู่ของประชาชนทั่วประเทศ ในภาระหนี้สินจากการดำเนินนโยบายอันผิดพลาดของรัฐบาลชุดที่ผ่านมา ก่อนหน้ารัฐบาลชุดนี้ และสร้างประเด็นความเป็นอื่นให้แก่กลุ่มผู้ที่มีทัศนคติสงสัย หรือไม่เห็นด้วยกับการทำงานและนโยบายของรัฐบาล โดยเฉพาะกลุ่มนักวิชาการที่ออกมาตั้งคำถามไปยังรัฐบาลในลักษณะว่า นักวิชาการเหล่านี้เก่งแต่ในตำรา หากแต่ไม่สามารถปฏิบัติได้จริง โดยเฉพาะอย่างยิ่งนายกรัฐมนตรีมักตอบโต้โดยแสดงถึงอำนาจของตน เพื่อสื่อสารสู่สาธารณชนในลักษณะที่ตนเป็นผู้มีการศึกษาสูงไม่แตกต่างจากนักวิชาการเหล่านั้น และเป็นนักธุรกิจ นักบริหารที่ประสบความสำเร็จที่สุดในประเทศ พร้อมทั้งได้รับความนิยมจากประชาชนส่วนใหญ่ในประเทศ ผ่านการเน้นย้ำว่าการเข้ามาบริหารประเทศของตน มาจากคะแนนเสียงของประชาชนมากที่สุดในประวัติศาสตร์การปกครองในระบบประชาธิปไตย

ดังนั้นข้อเสนอแนะของนักวิชาการในการที่ให้มุ่งเน้นการดำเนินนโยบายปราบปรามผู้ที่เกี่ยวข้องกับยาเสพติดโดยมุ่งเน้นไปยังผู้มีอำนาจระดับสูงในองค์กรค้ายาเสพติด (รายใหญ่) และบำบัดรายย่อยนั้น ย่อมไม่ได้รับความสนใจจากรัฐบาล หากแต่บทความที่เน้นให้รัฐบาลปราบปรามอย่างจริงจัง ผ่านกลไกการปกครองส่วนท้องถิ่น ได้รับการตอบรับจากนายกรัฐมนตรีและรัฐบาลในการนำไปเป็นแผนงานดำเนินนโยบายการทำสงครามปราบปรามยาเสพติด นำมาซึ่งการรณรงค์สร้างวาทกรรมผ่านการสร้างกิจกรรมข่าวสาร ในการเข้าถึงวาทกรรมสาธารณะหลากหลายช่องทาง และรูปแบบ ผ่านการนำเสนอบทความดังกล่าวของสื่อมวลชนภายในวันเดียว

สื่อมวลชน

จากการที่รัฐบาลอาศัยการรณรงค์อย่างหลากหลายรูปแบบ เพื่อต้องการครอบงำวาทกรรมสาธารณะ สื่อมวลชนซึ่งถือว่าเป็นช่องทางสื่อสารหลักที่รัฐบาลจะสามารถเข้าถึงสาธารณชนได้อย่างกว้างขวาง ซึ่งการสร้างประเด็นวาระข่าวสารของรัฐบาลในการรณรงค์นโยบายปราบปรามยาเสพติด โดยมีประชาชนเป็นเป้าหมาย ทำให้เกิดข่าวสารจำนวนมากมายจากรัฐบาล ย่อมได้รับความสนใจจากสื่อมวลชน จากความพยายามสร้างข่าวสาร การใช้สำนวน ลีลา โวหาร การจัดกิจกรรม การแทรกเนื้อหาในวาระต่างๆของนายกรัฐมนตรีและผู้บริหารระดับสูงในรัฐบาล ที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินนโยบายในครั้งนี้ ที่จะเห็นประเด็นน่าสนใจ ที่สะท้อนหาที่ความเอาใจจริงเอาใจจริงในความมุ่งมั่นในการมอบนโยบายและกำหนดเกณฑ์การประเมินผลให้คุณ คาคโทษเจ้าหน้าที่ปฏิบัติงานและปราบปราม ผ่านสำนวนโวหารที่เต็มไปด้วยอารมณ์รุนแรง แตกต่างจากที่ผ่านมา ประกอบกับการดำเนินนโยบายในครั้งนี้รัฐบาลกำหนดให้เป็น "การทำสงคราม" โดยจะใช้ความรุนแรงเด็ดขาดในการแก้ปัญหา

ทำให้สื่อมวลชนสนใจติดตามนำเสนอข่าวสารในทุกแง่มุมที่เกี่ยวกับการรณรงค์นโยบายปราบปรามยาเสพติด และนำเสนอความคิดเห็นผ่านบทบรรณาธิการ บทความ ในลักษณะไปในทิศทางเดียวกันว่า สนับสนุนมาตรการดำเนินงานที่รัฐบาลได้นำเสนอภายใต้เงื่อนไขที่รัฐบาลจะต้องปราบปรามเจ้าหน้าที่ของรัฐที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับยาเสพติดเสียก่อน

หากแต่โดยสรุปแล้วสื่อมวลชนเห็นด้วยอย่างยิ่งที่รัฐบาลจะนำพลังภาคประชาชน จากการรณรงค์ขอความร่วมมือจากประชาชนในพื้นที่ในการสืบเสาะค้นหาผู้ที่เกี่ยวข้องกับยาเสพติด และใช้มาตรการทางด้านประชาสัมพันธ์ในการกดดันลงโทษบุคคลเหล่านั้นในลักษณะ "ประณามสาปแช่งไม่ร่วมสังฆกรรม" ในขณะที่สื่อมวลชนบางส่วนก็ตอบรับกับ ความจริง ที่นายกรัฐมนตรีสร้างขึ้นจากการอาศัยการเชื่อมโยง สหบท ในวาทกรรมที่หยั่งรากลึกในสังคมไทยเรื่องความผิดในปัญหาการแพร่ระบาดของยาเสพติดในประเทศไทย มาจากการไม่ควบคุม และไม่ความสนใจการผลิตยาเสพติดโดยชนกลุ่มน้อยของรัฐบาลประเทศเพื่อนบ้าน

สะท้อนให้เห็นว่าในช่วงการรณรงค์นโยบายปราบปรามยาเสพติดนั้น นอกจากรัฐบาลจะมีอำนาจในการควบคุมช่องทางการสื่อสารโดยตรงจากการมีอำนาจบริหารในการควบคุมสื่อของรัฐโดยรัฐบาลแล้ว ในกระบวนการสื่อมวลชนเสรีก็ถูกควบคุมโดยทางอ้อม จากปริมาณการสร้างข่าวสาร และการระดมให้ข้อมูลสารเหล่านั้น ผ่านวาระต่างๆหลากหลายรูปแบบ สะท้อนให้เห็นกระแสสังคมในขณะนั้นมีทิศทางแทบจะเป็นไปในทิศทางเดียวกัน คือเห็นด้วยกับนโยบายการปราบปรามยาเสพติดในครั้งนี้ และมีความต้องการให้รัฐบาลดำเนินการปราบปรามยาเสพติดตามนโยบายที่รัฐบาลนำเสนอ โดยยินยอมพร้อมใจ และปราศจากข้อสงสัยในหลักการใดๆ กระแสสังคมในลักษณะดังกล่าว ทำให้ความคิดเห็นจากวาทกรรมรองอื่นๆ จึงไม่สามารถสร้างความสนใจให้แก่สื่อมวลชน อันจะนำมาซึ่งพื้นที่ในการเข้าถึงวาทกรรมสาธารณะอันเป็นแหล่งของอำนาจต่อรองทางสังคมได้

ช่วงการดำเนินนโยบายอย่างเข้มข้น

ในช่วงที่ผ่านมา ผู้วิจัยพบการสร้างวาทกรรม ให้แก่นโยบายปราบปรามยาเสพติด ผ่านการรณรงค์โน้มน้าวใจ เพื่อสร้าง ความรู้ ความจริง ให้แก่วาทกรรมนโยบายปราบปรามยาเสพติด โดยนายกรัฐมนตรี และรัฐมนตรีที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินนโยบายการทำสงครามขั้นแตกหักกับยาเสพติด ผ่าน การผลิตซ้ำ จากการที่รัฐบาลสามารถครอบครองทรัพยากร อันเป็นแหล่งอำนาจ ในการเข้าถึงวาทกรรมสาธารณะ โดยรัฐบาลสามารถครอบครองความเป็นเจ้าในวาทกรรมหลัก ผ่านการใช้

กลยุทธ์ทางวาทกรรม ในการสร้างภาพลบให้แก่กลุ่มผู้ค้ายาเสพติด ซึ่งเป็นคู่ปรปักษ์จากกา
กำหนดของรัฐบาล ทำให้รัฐบาลมีความชอบธรรมในการใช้มาตรการการปราบปรามขั้นเด็ดขาด
โดยสามารถกล่าวได้ว่า ในช่วงที่ผ่านมารัฐบาลมีอำนาจทางวาทกรรมในลักษณะ การควบคุมครบ
วงจร(closing the circle of control)

ผลสืบเนื่องจากการที่รัฐบาลโน้มน้าวประชาชนในสังคมโดยอาศัยกลยุทธ์การปลุกกระแส
ชาตินิยม เพื่อใช้พลังมวลชนมาเป็นสิ่งค้ำจุนรัฐบาล ในการเป็นเจ้าในวาทกรรมหลักของสังคม ผ่าน
การรณรงค์นโยบายปราบปรามยาเสพติดในรูปแบบ “การทำสงคราม” รัฐบาลอาศัยการทำให้ไม่
ชอบธรรม โดยการกล่าวอ้างถึงผู้ที่เกี่ยวข้องกับยาเสพติดในลักษณะการเป็นผู้ทำลายชาติ (ศัตรูของ
ชาติ ผู้ทรยศประเทศชาติ) ดังนั้นรัฐบาลจึงอาศัยการทำให้เป็นวาระแห่งชาติ เพื่อให้ประชาชนเป็น
ผู้ให้ข้อมูลเบาะแสที่เกี่ยวข้องกับผู้ค้ายาเสพติดในชุมชนของตน

การที่กล่าวอ้างถึงความจำเป็นเจ้าในวาทกรรมหลักของรัฐบาล ส่วนหนึ่งแสดงให้เห็นได้จาก
ผลสำรวจความคิดเห็นของประชาชน ซึ่งประชาชนในการสำรวจทั้งหมดกว่า 50% เห็นด้วยกับการ
ดำเนินนโยบายอย่างเด็ดขาดด้วยมาตรการ “การจับตาย” สะท้อนให้เห็น ปริบท ในสังคมที่มีความ
ยินยอมพร้อมใจในการดำเนินตามแนวทางที่รัฐบาลอ้างถึงอำนาจความชอบธรรม ใน สหบท ที่
เกี่ยวกับ ตัวบทต่างๆที่เกี่ยวข้องกับยาเสพติดที่ผ่านมา อาทิ ปริบท กระแสพระราชดำรัสในวันเฉลิม
พระชนมพรรษาขององค์พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว, การแพร่กระจายของยาเสพติดไปสู่เยาวชน
ของชาติ, ยาเสพติดเกิดจากการผลิตเพื่อบ่อนทำลายประเทศชาติจากประเทศเพื่อนบ้าน รวมไปถึง
การเชื่อมโยง ตัวบท ระหว่างผู้ค้ายาเสพติดกับ ตัวบท ของผู้ทรยศประเทศชาติ

นำมาซึ่งวาทกรรมการใช้ความรุนแรงในการเข้าปราบปรามผู้ที่เกี่ยวข้องกับยาเสพติดใน
ลักษณะศัตรูของชาติ ดังนั้นจะเห็นได้ว่ารัฐบาลใช้การ “เหมารวม” ในการสร้างความหมายให้กับ
ผู้เกี่ยวข้องกับยาเสพติด ทั้งที่เป็นผู้เสพและผู้ค้าทั้งรายเล็กรายใหญ่ ให้เห็นภาพความเป็นองค์กร
ของศัตรูที่มีขนาดใหญ่แผ่ตัวอยู่ในทุกที่ของประเทศ ดังเช่นวาทกรรมผู้ก่อการร้ายคอมมิวนิสต์ใน
อดีต การกระทำดังกล่าวของรัฐบาลนั้นแสดงให้เห็นว่าเป็นไปเพื่อสร้างความชอบธรรม ในการที่
นายกรัฐมนตรีในฐานะผู้นำประเทศ สถาปนาตนเองเป็นแม่ทัพในการเป็นผู้นำการทำสงครามจาก
ความต้องการของประชาชนในสังคม

รัฐบาล

การแสดงออกถึงอุดมการณ์ของฝ่ายรัฐบาล ในการแสดงจุดยืนของกลุ่มตนผ่านการ ผลิตซ้ำ ในการสื่อสารข้อมูลข่าวสารในการสร้างวาทกรรมเชิงสังคม จากช่วงการรณรงค์นโยบายปราบปรามยาเสพติดในเดือนมกราคม 2546 ที่ผ่านมา รัฐบาลได้สร้าง ความรู้ ความจริง ขึ้นมาชุดหนึ่งเกี่ยวกับการดำเนินนโยบายปราบปรามยาเสพติด ดังนั้นเมื่อเข้าสู่ช่วงการดำเนินนโยบายปราบปรามยาเสพติดอย่างเข้มข้น โดยหลังจากที่มีการจัดพิธีประกาศสงครามขึ้นแตกหักเพื่อปราบปรามยาเสพติด ภายใต้การนำของนายกรัฐมนตรีนาย พ.ต.ท.ทักษิณ ชินวัตร สามารถวิเคราะห์ตามแนวคิดเรื่อง บริบท (Context) ตามแนวคิดของ แวนดิจันน์ ในเรื่องความเป็นวาทกรรมเชิงสังคม

จากพิธีที่รัฐบาลจัดขึ้นโดยใช้ฉาก (Setting) คือบริเวณปริมณฑล ลานพระบรมรูปทรงม้า ซึ่งเป็นที่เชิงสัญลักษณ์จาก ตัวยก การเป็นพื้นที่สวนสนามถวายสัตย์ปฏิญาณของเหล่าทหารรักษาพระองค์ต่อองค์พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว โดยมีการนำของนายกรัฐมนตรีนายกรัฐมนตรี และเจ้าหน้าที่บริหารของรัฐบาล ผู้บังคับบัญชาจากทุกกระทรวง ทบวง กรม ประชาชน กลุ่มพลังมวลชนทุกหมู่เหล่า เข้ามา่วมกล่าวคำปฏิญาณตามนายกรัฐมนตรีนายกรัฐมนตรีว่าจะไม่ยุ่งเกี่ยวกับยาเสพติด และรวมพลังประชาชนเป็นพลังแผ่นดิน เพื่อผนึกกำลังทำสงครามกับยาเสพติด โดยการกล่าวนำการปฏิญาณดังกล่าวมีการถ่ายทอดสดไปทั่วประเทศ เพื่อให้บริเวณการจัดงานพิธีในลักษณะเดียวกัน ในจังหวัดต่างๆทั้ง 76 จังหวัด ได้กล่าวตามนายกรัฐมนตรีนายกรัฐมนตรี เป็นการขยายขอบเขตปริมณฑลให้ครอบคลุมประเทศอันแสดงถึง กำหนด บทบาท อัตลักษณ์ ให้แก่ผู้มีส่วนร่วมในวาทกรรม (Participants)

ในพิธีจากภาพการนำเสนอข่าวของหนังสือพิมพ์จะเห็นเครื่องประดับฉาก (Props) โดยมีนายกรัฐมนตรียืนเป็นประธานตรงกลาง และมีคณะรัฐมนตรี และเหล่าข้าราชการระดับสูงยืนเรียงรายอยู่ซ้ายขวาเบื้องหลังเป็นกลุ่มพลังมวลชน นักเรียน นักศึกษา เจ้าหน้าที่ทหาร ตำรวจ อาสาสมัคร ลูกเสือชาวบ้าน ฯลฯ ที่แสดงออกผ่านเครื่องแบบ ธงชาติ เหล่านี้ต่างเป็นสิ่งที่แสดงความหมายในการมีอำนาจทางวาทกรรมของรัฐบาลที่สามารถระดมสรรพกำลัง ทั้งจากหน่วยราชการและกลุ่มพลังมวลชนในทุกพื้นที่ของประเทศ

จากการให้สัมภาษณ์แก่สื่อมวลชนของนายกรัฐมนตรีนายกรัฐมนตรี และรัฐมนตรีที่เกี่ยวข้องกับนโยบายปราบปรามยาเสพติด ต่างแสดงออกถึงทัศนคติค่านิยมในการเรียกร้องให้ประชาชนร่วมมือกับรัฐบาลในการกวาดล้างยาเสพติด โดยตอกย้ำความเป็นผู้ทรยศต่อประเทศชาติของผู้ค้ายาเสพติด ดังนั้นรัฐบาลและประชาชนต้องตอบโต้ด้วยมาตรการในลักษณะเดียวกันต่อผู้ค้ายาเสพติดนั้น

ในการวิเคราะห์วาทกรรมสังคมมุ่งเน้นการทำความเข้าใจผู้รับสาร จะเห็นได้ว่าการส่งสารที่เคลือบด้วยอารมณ์จากการอ้างความชอบธรรมจากเหตุผลที่รัฐบาลณรงค์มาตลอด 1 เดือน ย่อมนำมาซึ่งกระแสความเกลียดชังผู้ค้ายาเสพติด และพร้อมจะร่วมมือกับรัฐบาลในลักษณะกองกำลังในภาวะสงคราม ดังจะเห็นได้จากผลสำรวจความคิดเห็นของประชาชนที่เห็นด้วยอย่างยิ่งกับมาตรการใช้ความรุนแรงในการจัดการกับปัญหาเสพติด และประชาชนจำนวนมากเห็นด้วยกับมาตรการ "การยิงทิ้ง" สะท้อนให้เห็นว่า หากรัฐบาลมีทัศนคติว่าการดำเนินการตามขั้นตอนของกฎหมายเป็นเหตุที่ทำให้ไม่สามารถแก้ปัญหาเสพติดได้ ประชาชนผู้ที่มี ด้วบท ในลักษณะเดียวกันย่อมเห็นพ้องกับรัฐบาลในการยกเว้นข้อกำหนดทางนิติศาสตร์ของนิติรัฐได้เช่นกัน โดยเหตุแห่งความชอบธรรมของการดำเนินนโยบายดังกล่าวของรัฐบาลมาจากการสร้างความชอบธรรมของการดำเนินนโยบายดังกล่าวของรัฐบาลมาจากการสร้างความจริงที่ว่า รัฐมีเจตนาดีและเป็นเรื่องตรงใจของประชาชน สะท้อนให้เห็นถึง ปริบท ขอบเขตการกระทำในระดับสูง (Higher Level Action)

รัฐบาลมีการใช้อำนาจ (Power) ในวาทกรรมนโยบายการทำสงครามกับยาเสพติด ในลักษณะการควบคุมการกระทำและจิตใจ จากแนวคิดเรื่องอำนาจเป็นสิ่งเชื่อมโยงความสัมพันธ์ระหว่าง วาทกรรมและสังคม ตามแนวคิด แวนดิจัน จะพบการใช้อำนาจทางสังคมในระดับต่างๆ ในวาทกรรมนโยบายปราบปรามยาเสพติด ผ่านวาทะของนายกรัฐมนตรี รัฐมนตรี เจ้าหน้าที่ข้าราชการที่เกี่ยวข้องจากการ ผลิตซ้ำ ของบุคคลและกลุ่มบุคคลดังกล่าว เพื่อขยายผลไปยังผู้เกี่ยวข้องกับยาเสพติดทั้งผู้ค้า ผู้เสพ ในลักษณะการออกคำสั่งและจำกัดทางเลือกโดยอาศัยอำนาจที่มีฐานทางสังคม เศรษฐกิจ และการเมือง

รัฐบาลใช้อำนาจโน้มน้าวใจ ตามแนวคิดเรื่องอำนาจ (Power) ในวาทกรรมตามทัศนะของแวนดิจัน พบว่าการออกคำสั่งขอรัฐบาลเป็นไปโดยใช้อำนาจในการโน้มน้าวใจ เจ้าหน้าที่ปฏิบัติงานซึ่งมีการตกลงในที่ประชุมของ (ศตศ.) ในการมอบรางวัล "นักรบแผ่นดิน ขจัดสิ้นยาเสพติด" แก่ผู้ว่าราชการจังหวัด นายอำเภอ ผู้ใหญ่บ้าน อาสาสมัคร ที่มีผลงานบรรลุตามเป้าหมาย 3 เดือนเป็นได้เกียรติยศและเงินสด

การที่รัฐบาลสามารถให้คุณแก่ผู้ที่ปฏิบัติตาม และในทางตรงกันข้ามก็สามารถลงโทษแก่ผู้ที่ไม่สามารถบรรลุในหน้าที่เป้าหมายที่รัฐบาลกำหนดให้ได้ ลักษณะดังกล่าวสะท้อนให้เห็นความสามารถของรัฐบาลในการควบคุมทรัพยากรอันเป็นแหล่งอำนาจไว้ได้ ทำให้เจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินนโยบายอันเป็นผู้รับฟังการสื่อสาร จำเป็นจะต้องคล้อยตามเพื่อหลีกเลี่ยงผลลบที่จะเกิดกับตน หากไม่สามารถปฏิบัติตามเกณฑ์ประเมินผลทางที่รัฐบาลตั้งเป้าหมายไว้

หากแต่อำนาจในการโน้มน้าวใจดังกล่าวของนายกรัฐมนตรีและรัฐบาลไม่สามารถโน้มน้าวใจผู้มีส่วนเกี่ยวข้องกับนโยบายปราบปรามยาเสพติดกลุ่มอื่น อันได้แก่ คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ นักวิชาการ และสื่อมวลชนเสรีบางกลุ่ม ทั้งนี้เพราะทรัพยากรอันเป็นแหล่งอำนาจที่รัฐบาลควบคุมอยู่มิได้เป็นสิ่งที่สามารถสนองต่อความต้องการ ในการให้คุณให้โทษแก่กลุ่มบุคคลดังกล่าวได้ แสดงให้เห็นว่ารัฐบาลมิได้มีอำนาจเหนือทุกกลุ่มที่อยู่ภายใต้วาทกรรมนโยบายปราบปรามยาเสพติดในครั้งนี้

รัฐบาลสามารถเข้าถึงแหล่งทรัพยากร (Access) นายกรัฐมนตรี รัฐมนตรีที่มีส่วนเกี่ยวข้อง อันเป็นกลุ่มอำนาจสามารถควบคุมกลุ่มประชาชนในสังคมผ่านทางความรู้ ทัศนคติ และอุดมการณ์ ในการใช้วาทกรรมสาธารณะในการเมือง การปกครอง และสื่อมวลชน โดยในงานวิจัยนี้เป็นการวิเคราะห์วาทกรรมนโยบายปราบปรามยาเสพติดของรัฐบาลที่ปรากฏเผยแพร่ผ่านหนังสือพิมพ์ ซึ่งรัฐบาลใช้เป็นสื่อในการรณรงค์ การให้สัมภาษณ์ ดังเช่นการให้สัมภาษณ์แก่สื่อมวลชน ของนายกรัฐมนตรี พ.ต.ท.ทักษิณ ชินวัตร ซึ่งบริบทในขณะหลังจากเริ่มดำเนินนโยบายการทำสงครามกับยาเสพติดขึ้นเด็ดขาดเพียง 5 วัน มีการเสนอข่าวคดีฆาตกรรมบนหน้าหนังสือพิมพ์ในปริมาณที่เพิ่มขึ้นอย่างผิดปกติ พร้อมทั้งเริ่มมีเสียงคัดค้านจากกรรมการสิทธิมนุษยชน ถึงแนวทางดำเนินนโยบายที่รัฐบาลส่งสัญญาณให้เจ้าหน้าที่ใช้ความรุนแรงเกินขอบเขตของกฎหมาย ในการกำจัดผู้ต้องสงสัยมีส่วนพัวพันกับยาเสพติด โดยได้รับการท้วงติงจากองค์กรภาคเอกชนที่ทำงานด้านสิทธิมนุษยชนกลุ่มต่างๆ

การให้สัมภาษณ์แก่สื่อมวลชนของนายกรัฐมนตรี เป็นไปด้วยวาทะที่เน้นอารมณ์และสีล้น ซึ่งมักจะเป็นไปในทางตอบโต้ผู้ที่ไม่เห็นด้วยกับตนทุกครั้ง ลักษณะดังกล่าวจึงเป็นที่สนใจของประชาชนทั้งกลุ่มที่ชื่นชอบรัฐบาลและกลุ่มที่คิดเห็นแย้งกับรัฐบาล การติดตามใคร่รู้ของประชาชนย่อมนำมาซึ่งความต้องการในการบริโภคข่าวสาร ประกอบกับนายกรัฐมนตรีมักใช้สื่อมวลชนในการสยบกระแสวาทกรรมของกลุ่มผู้ต่อต้านที่มักจะแสดงการทำทลายอำนาจทางวาทกรรมหลักที่รัฐบาลครอบงำอยู่เสมอ ความต้องการดังกล่าวจะเห็นการถ้อยที่ถ้อยอาศัยกันระหว่างรัฐบาลที่ต้องการนำเสนอวาระข่าวสาร ในขณะที่สื่อมวลชนเองก็ต้องการข่าวโดยเฉพาะข่าวสารของบุคคลที่ประชาชนสนใจว่าจะมีประเด็นอะไรใหม่ หรือจะใช้วาทะใดในการตอบโต้ผู้ไม่เห็นด้วย ซึ่งเป็นสิ่งที่สามารถครองใจประชาชนส่วนใหญ่ในสังคมใน ความรู้ ความจริง ที่รัฐบาลสร้างทำให้เกิดภาพลักษณ์ ความน่าเชื่อถือต่อนายกรัฐมนตรีและในความสามารถเข้าถึงแหล่งทรัพยากร ย่อมนำมาซึ่งการ ผลิตซ้ำ เพื่อดำรงความมีอำนาจเหนือทางวาทกรรม

การ ผลิตซ้ำ ในวาทกรรมเดิมในเรื่องการฆ่าตัดตอนเป็นเรื่องการฆ่ากันเองของกลุ่มองค์กรค้ายาเสพติด ซึ่งผู้ ผลิตซ้ำ คือรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย การ ผลิตซ้ำ ในลักษณะดังกล่าวหาวิเคราะห์ในเรื่องการควบคุม บริบท (Controlling Context) ก็จะเห็นได้ว่า รัฐบาลสามารถควบคุมกลุ่มของตน ที่มีส่วนร่วมในวาทกรรม ในการแสดงบทบาทไปในทิศทางใดหรือเมื่อใดได้

กรรมกรสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ

จากการรณรงค์นโยบายปราบปรามยาเสพติดของรัฐบาลในช่วงเดือนมกราคม 2546 นำมาซึ่งกระแสสังคมจากประชาชน ในความรู้สึกกังวลถึงผู้มีส่วนเกี่ยวข้องกับยาเสพติด โดยรัฐบาลสามารถครอบครองอำนาจในวาทกรรมหลัก (Dominant Discourse) พร้อมทั้งการแสดงจุดยืนและครอบงำทางอุดมการณ์ (Hegemony Discourse) แสดงให้เห็นว่ารัฐบาลสามารถกำกับความจริง (Discourse of Truth) ว่าอะไรจริงหรือไม่จริงในเรื่องนโยบายปราบปรามยาเสพติด ณ บริบทขณะนั้น

วาทกรรมเป็นเรื่องของการต่อสู้ แอ้งชิง กดทับ ปิดกั้น เพื่อเข้าถึงและรักษาไว้ซึ่งอำนาจในวาทกรรม ดังนั้นเมื่อมีวาทกรรมกระแสหลัก ย่อมต้องปรากฏวาทกรรมที่ขึ้นมาท้าทายอำนาจของวาทกรรมที่ครอบครองพื้นที่อยู่ขณะนั้น แม้ที่ผ่านมามีการครอบงำวาทกรรมในนโยบายปราบปรามยาเสพติดโดยรัฐบาล รัฐบาลสามารถควบคุมอำนาจในลักษณะการควบคุมครบวงจร (Closing the Circle of Control) จากการเข้าควบคุมวาทกรรมสาธารณะไว้ได้จากการเข้าถึงทรัพยากรอันเป็นแหล่งอำนาจ หากแต่การปรากฏตัวของกระแสวาทกรรมที่ขึ้นมาท้าทาย จะเห็นได้ว่าอำนาจโน้มน้าวใจของรัฐบาลนั้นไม่สามารถมีอำนาจเหนือกลุ่มบุคคลที่ไม่เห็นด้วยกับมาตรการที่รัฐบาลใช้ดำเนินการปราบปรามยาเสพติด แสดงว่าอำนาจจากการเข้าถึงทรัพยากรอันเป็นแหล่งของอำนาจนั้น เป็นทรัพยากรที่ไม่มีความหมายใน ความรู้ ความจริง ของกลุ่มผู้ไม่เห็นด้วยกับรัฐบาล

ดังปรากฏจากการเปิดประเด็นความไม่เห็นด้วยกับการดำเนินนโยบายปราบปรามยาเสพติด โดยนายชวน หลีกภัย ผู้นำพรรคฝ่ายค้านในรัฐสภา โดยกล่าวว่าการที่รัฐบาลส่งสัญญาณให้เจ้าหน้าที่ของรัฐใช้อำนาจการปราบปรามนอกเหนืออำนาจตามกฎหมายบัญญัติไว้ในช่วงรณรงค์นโยบายปราบปรามยาเสพติดโดยนายกรัฐมนตรีและรัฐบาล นำมาซึ่งคดีฆาตกรรมจำนวนมากที่รัฐบาลและเจ้าหน้าที่ตำรวจแกล้งแก้อวมวลชนว่า เป็นการหักหลังฆ่ากันเองของกลุ่มผู้ค้ายาเสพติด สังคมไม่ต้องกังวลหรือให้ความสำคัญกับชีวิตของกลุ่มบุคคลเหล่านั้น

การแสดงท่าทีดังกล่าวของรัฐบาลนำมาซึ่งกระแสการต่อสู้ทางวาทกรรม ในการใช้อำนาจปกครองที่ขัดแย้งกับหลักสิทธิมนุษยชนซึ่งกรรมกรสิทธิมนุษยชนแห่งชาติถือว่าเป็นหน้าที่ของตนในการที่จะออกมาแสดงความคิดเห็น ทักท้วงการดำเนินนโยบายในลักษณะดังกล่าวของรัฐบาล

ตามบทบาทขององค์กรอิสระที่ได้รับการจัดตั้งขึ้น ตามบทบัญญัติกฎหมายรัฐธรรมนูญปี พ.ศ.

2540 ดังปรากฏในข่าว

วันที่ 2 กุมภาพันธ์ 2546 หนังสือพิมพ์กรุงเทพธุรกิจ หน้า 1, 4 โดย นพ.ประดิษฐ์ เจริญไทยทวี ซึ่งเป็น 1 ใน 11 คนของคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติได้กล่าวแก่สื่อมวลชนว่า การแสดงท่าทีโพธิ์เซียวให้ตำรวจสามารถทำวิสามัญฆาตกรรมผู้ค้ายาเสพติดได้ เป็นการละเมิดสิทธิมนุษยชนและขัดกับรัฐธรรมนูญอย่างร้ายแรงประกอบกับอาจส่งผลให้เกิดปัญหาการยิงผิดตัว หรือเปิดโอกาสให้มีการสวมรอยก่อเหตุฆ่าคู่กรณี อีกทั้งเปิดเผยว่ามีการส่งเรื่องร้องเรียนจากองค์กรต่างประเทศ โดยเฉพาะอย่างยิ่งองค์กรเกี่ยวกับสิทธิมนุษยชนของสหประชาชาติ (UN)

การแสดงท่าทีดังกล่าวของกรรมการสิทธิมนุษยชนท่านนี้ เป็นการเปิดเผยจุดยืนทางอุดมการณ์ที่มาจาก ความรู้ ความจริง ที่แตกต่างจากอุดมการณ์ของรัฐบาล ที่นำเสนอผ่านวาทศิลป์ที่มุ่งเน้นการกระตุ้นปลุกกระตมมวลชนให้เห็นพ้องในอำนาจความชอบธรรมของรัฐบาล ในการตามล่าและกำจัดผู้ค้ายาเสพติดโดยมีต้องคำนึงถึงหลักการความชอบธรรมตามกฎหมาย ดังที่นายกกล่าวว่าจะดำเนินนโยบายชนิด "ตาต่อตา ฟันต่อฟัน" จากความจริงที่สร้างว่า คนเหล่านั้นเป็น "ศัตรูของชาติ" และเขาเหล่านั้น "เหยียดกับเยาวชนของชาติ" มาก่อน หากแต่กรรมการสิทธิใช้วาทะที่แสดงถึงความชอบธรรมตามอำนาจหน้าที่ขององค์กรอิสระ และมีการเชื่อมโยงถึงองค์กรสิทธิมนุษยชนสหประชาชาติ (UN) อันเป็นการกล่าวอ้างถึงความเป็นสากลของเรื่องสิทธิมนุษยชนที่มี ปรียบท ใหญ่กว่าอำนาจของรัฐบาลในประเทศ

รัฐบาล

เมื่อมีกระแสการทำทนายอำนาจทางวาทกรรมที่รัฐบาลครอบครองวาทกรรมหลักในเรื่องดังกล่าว ย่อมมีการโต้ตอบเพื่อ กดทับ ปิดกั้น วาทกรรมกระแสรองที่จะขึ้นมามีบทบาทในการต่อรอง ซึ่งอำนาจผ่านวาทะของรัฐมนตรียุทธศาสตร์ไทย ผู้ซึ่งมีบทบาทและหน้าที่รับผิดชอบโดยตรง กับการกำกับดูแลและประเมินผลให้เป็นไปตามนโยบายที่ได้มอบหมายการปฏิบัติงานในลักษณะ "การทำสงคราม" ดังปรากฏในข่าว

วันที่ 4 กุมภาพันธ์ 2546 หนังสือพิมพ์กรุงเทพธุรกิจ หน้า 13, 16 โดยตอบโต้การให้สัมภาษณ์ของ นพ.ประดิษฐ์ เจริญไทยทวี ในประเด็นการละเมิดสิทธิมนุษยชน และแนวทางปฏิบัติงานในการดำเนินนโยบายการทำสงครามกับยาเสพติดของรัฐบาลขัดกับรัฐธรรมนูญอย่างร้ายแรงว่า ควรไปเตือนผู้ค้ายาเสพติดให้เลือกพฤติกรรมไม่ดีเพราะการกระทำของเขาเหล่านั้นเป็นบ่อนทำลายประเทศชาติ แล้วจะดำเนินการตามกรอบของกฎหมาย

"อย่าห่วงชีวิตคนพวกนี้มากนัก เมื่อมีพลังที่จะเตือนรัฐบาลก็น่าจะเตือนผู้ค้ายามากกว่าเตือนให้เขาเลิกค้า คนมีปากก็ต้องมีอันเป็นไปจะช้าหรือเร็วเท่านั้น หลักทั้งศาสนาพุทธและอิสลาม

ก็สอนไว้ ถ้าเป็นพลเมืองดีไม่มีใครทำอะไรได้ เพราะความรุนแรงที่เกิดขึ้นช่วงนี้มาจากผู้ค้ายา
หักหลังกันเอง บางส่วนก็ปิดปากคนที่ถูกจับ เพราะกลัวว่าจะขัดทอด"

แสดงให้เห็นการตอบโต้เพื่ออำรงอำนาจในวาทกรรม ซึ่งนอกจากประเด็นการ ผลิตซ้ำ
ทางอำนาจที่รัฐบาลกระทำซ้ำในทิศทางเดียวกับถ้อยแถลงของนายกรัฐมนตรีแล้ว การแสดงวาทะ
ของรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยยังสะท้อนให้เห็นบริบทของสังคมในขณะนั้นว่ารัฐบาล
สามารถครอบครองวาทกรรมสาธารณะได้อย่างเบ็ดเสร็จ จนสามารถแสดงอุดมการณ์ของตนใน
ลักษณะการสร้างเงื่อนไขต่อรองกับการแลกมาซึ่งบทบาทการดำเนินงาน ภายใต้กรอบของกฎหมาย
ดังปรากฏในการให้สัมภาษณ์สื่อมวลชนว่า หากผู้ค้ายาเสพติดเลิกพฤติกรรมที่ไม่ดี รัฐก็จะดำเนิน
ตามกรอบของกฎหมาย ดังนั้นประโยคที่รัฐมนตรีท่านนี้จะไว้มิได้กล่าวถึง ผู้วิจัยวิเคราะห์ว่า เมื่อ
ผู้ค้ายาเสพติดยังมีได้เลิกพฤติกรรมที่ไม่ดี รัฐบาลก็จะไม่ทำงานภายใต้กรอบของกฎหมาย อีกทั้งยัง
มีการอ้างหลักความเชื่อสากลของทุกศาสนา ในเรื่องผลแห่งกรรม ถ้าเป็นคนดีจริงก็ไม่มีใครทำอะไร
ได้ การแสดงตรรกะในทัศนะของรัฐมนตรีท่านนี้เป็นการตอกย้ำความเป็นผู้เกี่ยวข้องกับยาเสพติด
ของบุคคลที่ถูกฆาตกรรมในช่วงเวลานั้น เพื่อสนับสนุนการนำเสนอของภาครัฐที่ว่า เป็นการฆ่า
กันเอง เพื่อปิดปากมิให้ขัดทอดไปยังผู้ค้ายารายใหญ่กว่า

สื่อมวลชน

จากการเกิดการท้าทายอำนาจทางวาทกรรมของรัฐบาลอันมีผลการท้วงติงและการ
นำเสนอหลักการทางนิติรัฐของผู้นำฝ่ายค้าน ผู้มีบทบาทภูมิหลังเป็นผู้เชี่ยวชาญทางกฎหมายผู้หนึ่ง
ในสังคม และการปรากฏถ้อยแถลงความกังวลของกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ ที่มีตำแหน่งอัน
เป็นอำนาจจากบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญ และบทบาทของกรรมการสิทธิฯ ท่านดังกล่าวเป็นที่
ยอมรับของสังคมชนชั้นกลางและนักวิชาการ ในการเป็นนักต่อสู้เพื่อประชาธิปไตย ในการได้มาซึ่ง
รัฐธรรมนูญฉบับประชาชน ท่านหนึ่งจากการที่ทั้งสองท่านได้ให้เหตุผลในการทักท้วงการดำเนิน
นโยบายแก่รัฐบาล และการเรียกร้องสิทธิให้แก่ผู้ต้องสงสัย โดยมีจุดยืนที่สะท้อนให้เห็นอุดมการณ์ที่
ยึดมั่นใน ความรู้ ความจริง ในเรื่องอำนาจความถูกต้องจะต้องเป็นไปตามบทบัญญัติของกฎหมาย
เป็นตัวกำหนด

ความแตกต่างของการให้ความหมายจากการสร้างความรู้ เพื่อนำไปสู่ความจริงระหว่าง
ฝ่ายรัฐบาล ฝ่ายค้าน นักวิชาการ และคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ ในเรื่องนโยบาย
ปราบปรามยาเสพติด สื่อมวลชนในฐานะผู้มีหน้าที่ในการนำเสนอข่าวสารความเป็นจริง หากแต่
ความเป็นจริงทางวาทกรรม สื่อมวลชนก็เป็นทรัพยากรในการที่ผู้มีอำนาจจะแย่งชิงพื้นที่ เพื่อใช้ใน
การต่อสู้และเข้าถึงอำนาจในวาทกรรมสาธารณะอย่างหลีกเลี่ยงมิได้ จากการรณรงค์ให้ข้อมูล
ข่าวสาร กิจกรรม และจุดยืนของสื่อมวลชนเองก็เป็นการแสดงถึงอุดมการณ์ของสื่อมวลชนนั้นๆ มี

ลักษณะเป็นเซ็นไร สะท้อนผ่านบทบรรณาธิการ บทความ และภาษาเพื่อการสื่อสารข่าวสาร ประเด็นสังคมต่างๆสู่สาธารณะชน

วันที่ 5 กุมภาพันธ์ 2546 หนังสือพิมพ์มติชน หน้า 2 ในบทนำหลังจากช่วงรณรงค์นโยบายปราบปรามยาเสพติดในเดือน มกราคม 2546 ที่ผ่านมา สื่อมวลชนทุกแขนงต่างตอบรับ เห็นชอบกับแผนการดำเนินงานของรัฐบาลในเรื่องดังกล่าวผ่านคอลัมน์เดียวกันนี้ หากเพียงเมื่อเริ่มการดำเนินนโยบายขึ้นจริงตามกำหนดเวลาที่รัฐบาลได้ประกาศไว้ ปรากฏสถานการณ์การฆาตกรรมเพิ่มสูงขึ้นในปริมาณผิดปกติ และเจ้าหน้าที่ภาครัฐ รัฐบาล และนายกรัฐมนตรีนอกจากจะไปในทิศทางเดียวกันว่า เป็นฝีมือของกลุ่มผู้ค้ายาเสพติด ที่ทำการฆ่าปิดปากกันเอง เพื่อมิให้เจ้าหน้าที่ขยายผลมาสู่ตนเองได้ โดยการนำเสนอของสื่อมวลชนได้เปลี่ยนแปลงไปในทิศทางที่ได้รับอิทธิพลจากการนำเสนอวาทกรรมของ นายชวน หลีกภัย และคณะกรรมการสิทธิฯ ที่มีอุดมการณ์ทางด้านกฎหมาย และหลักสิทธิมนุษยชน โดยนำเสนอว่าการดำเนินนโยบายการทำสงครามขึ้นแตกหักกับยาเสพติดนั้น มิได้หมายความว่าเจ้าหน้าที่ของรัฐจะสามารถใช้อำนาจเกินขอบเขตของกฎหมายได้ โดยมีการใช้คำที่เปลี่ยนแปลงไปจากที่รัฐบาลได้ให้ความหมายแก่ผู้ค้ายาเสพติดว่า "ศัตรูของชาติ" เปลี่ยนเป็น "เหยื่อกระสุน" หากการทำวิสามัญฆาตกรรมโดยเจ้าหน้าที่รัฐเป็นไปโดยผู้ต้องสงสัย มิได้กระทำการอันเป็นการต่อสู้ขัดขวางเจ้าพนักงาน

โดยสรุปจะพบว่าสื่อมวลชนเริ่มเปลี่ยนแปลงทัศนคติที่เกิดจากการยินยอมพร้อมใจ ผ่านการโน้มน้าวใจของรัฐบาลในช่วงที่ผ่านมา ที่รัฐบาลสร้างความจริง อันนำมาซึ่งอำนาจความชอบธรรม ให้แก่รัฐบาลความเปลี่ยนแปลงที่แสดงออกโดยสื่อมวลชนนี้ สะท้อนให้เห็นสภาวะ "สมดุคที่สิ้นคลอน" ของอำนาจรัฐบาลตามทัศนคติของ แฟร์คลาฟ

สื่อมวลชนยังได้เสนอให้รัฐบาลเปลี่ยนแปลงนโยบายที่มุ่งเป้าไปที่การจับกุม ตรวจค้น และฆ่า โดยไม่มีกลไกทางกฎหมายในการตรวจสอบถ่วงดุล การใช้อำนาจของเจ้าหน้าที่รัฐ การลงโทษผู้ค้ายาเสพติดต้องเป็นไปภายใต้การควบคุมของกฎหมาย ทั้งนี้เพื่อปกป้องผู้บริสุทธิ์มิให้ถูกกลั่นแกล้ง การได้ข้อมูลจากภาคประชาชนต้องมีการตรวจสอบอย่างละเอียดรอบคอบตามปรัชญาที่ว่า "ปล่อยคนผิด 10 คนดีกว่าจับคนไม่ผิดมาดำเนินคดี 1 คน"

รัฐบาล

จากความโน้มเอียงไปจากวาทกรรมหลักที่รัฐบาลสามารถครอบงำในช่วงรณรงค์นโยบายปราบปรามยาเสพติด ทำให้มีการตอบโต้ด้วยการ ผลิตซ้ำ โดยกลยุทธ์ทางวาทกรรม (Strategie Functions) ในลักษณะสามารถวิเคราะห์ตาม

การทำให้ชอบธรรมและทำให้ไม่ชอบธรรม (Legitimization and Delegitimization) จากข่าววันที่ 6 กุมภาพันธ์ 2546 หนังสือพิมพ์ข่าวสด หน้า 1, 8, 11 โดยรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยกล่าวว่า

"เขาจึงถือโอกาสในช่วงที่รัฐบาลออกมารณรงค์ ออกมาทวงหนี้ ยิงทิ้ง และหักหลังใน
ระยะนี้ อย่าไปสงสารคนที่ทำความผิด แต่ควรจะสงสารเจ้าหน้าที่ของรัฐที่กำลังทำงานอยู่กับความ
เสี่ยง เพื่อลูกหลานของเราทุกคน"

วิเคราะห์ได้ว่ารัฐบาลตอบโต้โดยอาศัยการตอกย้ำว่าทศวรรษที่วาคติฆาตกรรมที่เกิดขึ้นกับผู้
ที่รัฐสงสัยว่าเป็นผู้มีส่วนเกี่ยวข้องกับยาเสพติด เป็นฝีมือการกระทำขององค์กรค้ายาเสพติดที่บุคคล
เหล่านั้นสังกัดอยู่ การใช้การสร้างภาพเชิงลบเพื่อเชื่อมกับ ตัวบท ที่รัฐบาลสร้างความจริงเกี่ยวกับ
ผู้ค้ายาเสพติดว่าเป็นผู้บ่อนทำลายประเทศชาติ จึงเป็นเหตุเป็นผลที่รัฐบาลจะบอกให้ประชาชน
อย่าได้มีความสงสารเห็นอกเห็นใจ ในทางตรงข้ามควรจะสงสารเจ้าหน้าที่ของรัฐ ที่ทำงานภายใต้
ความเสี่ยงภัย โดยให้ภาพทางบวกว่าเขาเหล่านั้นทำงานเพื่อเยาวชนของชาติ ทั้งนี้เพื่อรักษา
ความชอบธรรมในการที่รัฐบาลจะดำเนินนโยบายในลักษณะดังกล่าวต่อไปแก่สาธารณชน

ฝ่ายค้าน

โดยนายชวน หลีกภัย ผู้นำฝ่ายค้านในรัฐสภาได้กล่าวตอบโต้ การที่ตนออกมาทักท้วง
รัฐบาลมาจากความห่วงใยในผู้บริสุทธิ์ โดยยืนยันจุดยืนของตนในอุดมการณ์ด้านกฎหมาย เพื่อ
ความถูกต้องของบ้านเมืองมิได้เห็นใจผู้ค้ายาเสพติดตามที่รัฐบาลกล่าวหา และกล่าวว่าตนเองก็มี
จุดยืนที่เห็นด้วยกับการปราบปรามยาเสพติด แต่ต้องเป็นไปตามกรอบของกฎหมาย การปล่อยให้
การฆ่าปิดปากกันยังทำให้ไม่สามารถสืบถึงผู้ค้ารายใหญ่ได้

ในขณะที่เดียวกันบริบทของสังคมเริ่มมีการนำเสนอปัญหาการใช้อำนาจของเจ้าหน้าที่ของ
รัฐที่ละเมิดสิทธิของประชาชน โดยการตรวจค้นที่ไม่เป็นไปตามขั้นตอนของกฎหมาย โดยมีการตั้ง
ข้อสังเกตจากกวีซีไรต์ท่านหนึ่งที่มีประสบการณ์โดยตรงจากการใช้อำนาจเกินขอบเขตของ
เจ้าหน้าที่ว่า หากไม่ยอมให้ค้นอาจถูกวิสามัญเอาได้ง่ายๆได้ สะท้อนให้เห็นว่าสุจริตชนเริ่มไม่แน่ใจ
ในสวัสดิภาพของตนเอง

รัฐบาล

เมื่อมีกระแสการทำหายอำนาจทางวาทกรรมเพิ่มพูนขึ้นเรื่อยๆ จากบุคคลกลุ่มต่างๆใน
สังคม ทั้งจากประสบการณ์โดยตรง และยอดผู้เสียชีวิตรายวันที่เพิ่มขึ้น โดยเจ้าหน้าที่รัฐสรุปว่าเป็น
ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องกับการค้ายาเสพติด การ ผลิตซ้ำ ของรัฐบาลก็ยังดำเนินต่อไปอย่างเข้มข้นผ่าน
บุคคลที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับนโยบายปราบปรามยาเสพติด เพื่อเน้นย้ำความชอบธรรมของรัฐดัง
ปรากฏในวันที่ 7 กุมภาพันธ์ 2546 หนังสือพิมพ์ข่าวสด หน้า 1, 12 โดยผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติ
ผลิตซ้ำ วาทกรรมในรูปแบบเดียวกันกับนายกรัฐมนตรี และรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยว่า
สาเหตุของคดียาเสพติดที่เพิ่มมากขึ้นอย่างมากนั้นมาจาก การฆ่ากันเองของกลุ่มผู้ค้ายาเสพติด
และยังกล่าวว่า "ยาบ้าหายาก จึงโกงกินกันเองบ้างตามประสามัจฉาชีพ" ซึ่งผู้วิจัยวิเคราะห์ว่าผู้

บัญชาการตำรวจแห่งชาติละประโยคที่ว่า การปราบปรามยาเสพติดของเจ้าหน้าที่ได้ผลทำให้ปริมาณยาเสพติดที่เคยมีมากลดลงอย่างรวดเร็ว เมื่อสินค้าลดน้อยลง แต่ความต้องการยิ่งสูง กลุ่มผู้ค้าจึงหักหลังกัน

ในขณะที่รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยแถลงว่า ได้รับบัญชีรายชื่อผู้ค้า ผู้ผลิตทั้งรายใหญ่รายย่อย จำนวน 39,000 ชื่อ และคาดว่าจะมีรายชื่อเพิ่มขึ้น จากการส่งรายชื่อจากทั่วประเทศ และมีการจับกุมถึง 2,000 รายแล้ว ส่วนผู้ที่แสดงตนจะเลิกยุ่งเกี่ยวมี 7,000 ราย และคาดว่าจะเพิ่มมากขึ้นเรื่อยๆ และภายใน 3 เดือน ผู้ค้าผู้ขายจะหมดไป 100 เปอร์เซ็นต์

นอกจากนั้นในการนำเสนอของหนังสือพิมพ์กรุงเทพธุรกิจ หน้า 9, 12 ในวันที่ 8 กุมภาพันธ์ 2546 ในการให้ข่าวเดียวกัน มีการนำเสนอเพิ่มเติมว่า มีการจัดตั้งศูนย์ปฏิบัติการต่อสู้เพื่อเอาชนะยาเสพติดกระทรวงมหาดไทย (ศตส.มท.) ในลักษณะ "วอร์รูม" ในสงครามแตกหักกับยาเสพติด โดยจะมีการรายงานข้อมูลต่อนายกรัฐมนตรีทุกวันอังคาร เพราะมีตำแหน่งเป็น "แม่ทัพใหญ่" และกล่าวว่าวันที่ 12 สิงหาคม 2546 ประเทศไทยจะเป็นสีขาว โดยในวันดังกล่าวเป็นวันเฉลิมพระชนมพรรษา สมเด็จพระนางเจ้าพระบรมราชินีนาถ

จะเห็นได้ว่านอกจากการ ผลิตซ้ำ ทางวาทกรรมในทิศทางเดียวกันของฝ่ายผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในการปฏิบัตินโยบายการทำสงครามยาเสพติดแล้ว ยังสามารถพบรูปแบบการทำให้ชอบธรรม โดยการใช้อวดตัวเลขผลประกอบการที่ดูดีจากการดำเนินนโยบาย ภายใต้ระยะเวลา 1 สัปดาห์ อันเป็นการสร้างภาพทางบวกกลุ่มของตน อีกทั้งยังสร้างความเชื่อมโยงไปยังวาทกรรมสถาบัน ซึ่งเป็นสิ่งที่วาทกรรมการเมืองมักใช้เป็นเครื่องมือ ในการสร้างความยินยอมพร้อมใจในบริบทสังคมไทยมาช้านาน

คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ

จากการนำเสนอการ ผลิตซ้ำ ทางวาทกรรมอย่างต่อเนื่อง โดยรัฐบาลเพื่อรักษาไว้ซึ่งอำนาจทางวาทกรรม อันได้มาจากการสร้างความชอบธรรมในตัวรัฐบาล นำมาซึ่งการเสนอข้อมูลในลักษณะความรู้ในเรื่องการบริหารราชการแผ่นดิน ภายใต้กรอบของกฎหมายรัฐธรรมนูญ

โดย นพ.ประดิษฐ์ เจริญไทยทวี กรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติได้ให้สัมภาษณ์พิเศษและเผยแพร่ ในวันที่ 9 กุมภาพันธ์ 2546 หนังสือพิมพ์กรุงเทพธุรกิจ หน้า 1, 2 โดยสรุปใจความได้ว่า "ประเทศไทยปกครองในระบอบประชาธิปไตย ที่เชื่อกันว่าเป็นรัฐธรรมนูญฉบับประชาชน มีมาตรา 4 ที่บัญญัติไว้ว่า ศักดิ์ศรีของความเป็นมนุษย์สิทธิและเสรีภาพของบุคคลย่อมได้รับความคุ้มครอง และยังมีมาตรา 31 ที่บัญญัติว่า บุคคลย่อมมีสิทธิและเสรีภาพในชีวิตและร่างกาย การทรมาน การทารุณกรรม หรือลงโทษโดยวิธีโหดร้ายหรือไร้สิทธิมนุษยธรรม จะกระทำมิได้ อีกทั้งมาตรา 233 ได้กำหนดว่า การพิจารณาพิพากษาอรรถคดี เป็นอำนาจของศาล ซึ่งต้องดำเนินการตามรัฐธรรมนูญ ตามกฎหมายและในปรมาภิไธยของพระมหากษัตริย์"

การให้ความรู้ดังกล่าวของกรรมการสิทธิฯ นี้ เป็นการนำเสนอ ตัวยก ระบอบการปกครองของประเทศไทย เป็นระบอบการปกครองแบบ "ประชาธิปไตย" นั้นแปลว่าอำนาจการปกครองแท้จริงแล้วเป็นของประชาชนทุกคน มิใช่ของใครผู้ใดผู้หนึ่ง ซึ่งในขณะเดียวกันบริบททางสังคมไทย ได้รับอิทธิพลจากวาทกรรมการเมือง ที่มีนายกรัฐมนตรีที่มาจากการเลือกตั้ง โดยได้รับคะแนนจากประชาชนมากเป็นประวัติศาสตร์ การครอบครองเสียง ส่วนในรัฐบาลจากการเป็นรัฐบาลพรรคเดียว ส่งผลให้นายกรัฐมนตรี พ.ต.ท.ทักษิณ ชินวัตร มีอำนาจเบ็ดเสร็จเด็ดขาด ในการสยบบรรดาสมาชิกพรรคไทยรักไทย นำมาซึ่งภาวะความเป็นผู้นำที่มักจะตัดสินใจและควบคุมทิศทาง การดำเนินนโยบายต่างๆ แต่เพียงผู้เดียว

จากการครอบครองทรัพยากรอันเป็นแหล่งของอำนาจในวาทกรรม นำมาซึ่งอำนาจเบ็ดเสร็จในวาทกรรมสาธารณะ ทำให้การดำเนินนโยบายต่างๆ ของรัฐบาล นายกรัฐมนตรีมักแสดงท่าทีเยี่ยง จอมพลสฤษดิ์ ธนะรัชต์ แม้มีภาพลักษณ์ในลักษณะเผด็จการ หากแต่การทำงานที่รวดเร็วและการประชาสัมพันธ์ ผลการดำเนินงานผ่านสื่อสารทางตรงไปยังประชาชนอย่างแพร่หลาย ก็สร้างความพึงพอใจอย่างมากให้แก่ประชาชน ตอบแทนาทของผู้นำประเทศ

หากแต่การนำเสนอของ นพ.ประดิษฐ์ ก็กล่าวต่อไปว่าการปกครองในระบอบประชาธิปไตยของประเทศไทยนั้น อยู่ภายใต้รัฐธรรมนูญ ซึ่งรัฐธรรมนูญที่กล่าวถึงนี้เป็น "รัฐธรรมนูญฉบับประชาชน" คำๆ นี้เป็นการเชื่อมโยงไปยัง สหบท ของการต่อสู้ของประชาชน จากรัฐบาลและอำนาจเผด็จการ สืบเนื่องมาหลายยุคหลายสมัย อันเป็นการเน้นให้เห็นว่าอำนาจความชอบธรรมที่รัฐบาลนำมาใช้ โดยมีได้คำนึงถึงหลักกฎหมายนั้นเป็นอำนาจที่ไม่ชอบธรรม

การอ้างถึงบทบัญญัติในรัฐธรรมนูญทั้ง 3 มาตรา เป็นการท้าทายอำนาจทางวาทกรรมของรัฐบาลอย่างชัดเจน ในการสร้างความรู้เพื่อนำไปสู่ความจริง ว่าการกระทำที่ผ่านมาในการมอบนโยบายและการปลุกกระดม รณรงค์ โน้มน้าวใจประชาชน เป็นไปโดยขัดกับหลักกฎหมายรัฐธรรมนูญ และหน้าที่ทางตุลาการก็เป็นสิ่งที่แยกจากอำนาจการบริหารของรัฐบาล ในลักษณะการถ่วงดุลทางอำนาจ

"เขาเหล่านั้นพูดไม่ได้ แต่ก็ร้องไห้เป็น โลกนี้ไม่ใช่เป็นโลกของมนุษย์ผู้มีอำนาจวาสนาและบารมีเท่านั้น"

จากคำดังกล่าวของ นพ.ประดิษฐ์ถึงนายกรัฐมนตรีแสดงให้เห็นการปิดทับใน สหบท ของปัญหาเสพติดเป็นสิ่งที่อยู่ควบคู่ปัญหาโครงสร้าง และความไม่เท่าเทียมกันในสังคม ความรุนแรงของปัญหาเสพติด เป็นปัญหาที่เกิดควบคู่กับการพัฒนาทางเศรษฐกิจของประเทศ หากแต่การวิจารณ์ดังกล่าวของกรรมการสิทธิฯ ที่กล่าวว่า "คนเหล่านั้นพูดไม่ได้ แต่ก็ร้องไห้เป็น" สะท้อนให้เห็นปัญหาจากความจริงที่นายกรัฐมนตรีได้สร้างให้ผู้ค้ายาเสพติดเป็น "ศัตรูของชาติ" การดำเนินนโยบายต้องเป็นในลักษณะ "การทำสงคราม" เจ้าหน้าที่ของรัฐต้องเป็น "ขุนศึก" นายกรัฐมนตรี

เป็น "แม่ทัพใหญ่" ทั้งหลายเหล่านี้อยู่ใต้บริบทประเมินผลของเจ้าหน้าที่ จากการใช้ตัวเลขที่ได้จากการรวบรวมข้อมูลผู้ต้องสงสัยโดยประชาชน

กรรมการสิทธิได้เปิดเผยให้เห็นว่าความเหลื่อมล้ำทางสังคม ชนชั้น ทำให้ชีวิตของบุคคลอันผู้ต้องสงสัยว่าเป็นผู้ค้ายาเสพติดที่ถูกสังหาร โดยรัฐบาลกล่าวว่า เป็นการหักหลังกันเองของกลุ่มผู้ค้ายาเสพติดหากแต่กรรมการสิทธิฯ ท่านนี้มองว่า เป็นการกระทำของเจ้าหน้าที่ของรัฐเพื่อทำผลงานตามเป้าประสงค์ของรัฐบาล และการส่งสัญญาณที่ผิดพลาดโดยนายกรัฐมนตรี ทำให้บุคคลที่ไร้อำนาจต่อรองทางสังคมเหล่านี้มิได้มีสิทธิตามบทบัญญัติในรัฐธรรมนูญในหลักความเสมอภาคของประชาชนที่เท่าเทียมกัน ในการต่อสู้พิสูจน์ข้อกล่าวหาทางกฎหมายในชั้นศาล

จะเห็นได้ว่าการปะทะสังสรรค์ทางวาทกรรมระหว่างรัฐบาลที่เป็นผู้ครอบครองอำนาจทางวาทกรรมกระแสหลัก มีการสร้าง ความรู้ ความจริง ที่แตกต่างกันในการสร้างความหมายให้แก่ผู้ค้ายาเสพติด โดยคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ อันเป็นผู้ท้าทายอำนาจวาทกรรมของรัฐบาล นั้นมีชุด ความรู้ ความจริง ภายใต้งุดยีนทางอุดมการณ์ที่แตกต่างจากรัฐบาล ในการยึดหลักการภายใต้กรอบของกฎหมายรัฐธรรมนูญ

นักวิชาการ

จากการที่ นพ.ประดิษฐ์ เจริญไทยทวี กรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติก้าวเข้ามามีบทบาทในวาทกรรมนโยบายปราบปรามยาเสพติด ในการท้าทายอำนาจวาทกรรมกระแสหลักของรัฐบาล ด้วยการนำเสนอ ความรู้ ความจริง ในการสร้างความหมายต่อผู้เกี่ยวข้องกับยาเสพติดที่แตกต่างจากชุดของความจริงที่รัฐบาลสร้างขึ้น นำมาซึ่งการแสดงจุดยืนทางอุดมการณ์ ของกลุ่มผู้ที่เห็นว่าการดำเนินนโยบายใดๆของรัฐจำเป็นต้องปฏิบัติภายใต้กรอบของกฎหมายรัฐธรรมนูญ

การแสดงออกถึงอุดมการณ์ด้านสิทธิมนุษยชน และการปฏิบัติอันชอบด้วยกฎหมาย ทำให้เกิดการ ผลิตซ้ำ ของบุคคลที่มีจุดร่วมในอุดมการณ์ลักษณะเดียวกัน และมองว่าปัญหา "การฆ่าตัดตอน" ที่กำลังมีทิศทางจะรุนแรงมากขึ้นทุกวัน นอกจากเป็นการฆ่ากันเองของกลุ่มผู้ค้ายาเสพติดเพื่อมิให้เจ้าหน้าที่ของรัฐขยายผลมาถึงตัวได้ ตามที่รัฐกล่าวอ้างและ ผลิตซ้ำ ในทิศทางเดียวกัน ในช่วงที่ผ่านมา บุคคลเหล่านี้ยังมีความเชื่อว่าเจ้าหน้าที่ของรัฐเองก็น่ามีส่วนเกี่ยวข้อง จากการเปิดช่องให้กลุ่มบุคคลดังที่รัฐกล่าวอ้างกระทำการโดยมิได้ชัดขวาง และเจ้าหน้าที่ของรัฐเป็นผู้กระทำเสียเอง ทั้งนี้มาจากเหตุผลที่ว่า การส่งสัญญาณจากนายกรัฐมนตรี และเจ้าหน้าที่บริหารระดับสูงทั้งจากรัฐบาลและข้าราชการชั้นผู้ใหญ่

ประกอบการกับเกณฑ์การประเมินผลที่นายกรัฐมนตรีและคณะรัฐบาล กัดดันเจ้าหน้าที่ในลักษณะเร่งรัดคาดโทษ และในขณะเดียวกันก็มีรางวัลต่างตอบแทน ในรูปของตำแหน่งหน้าที่ และทรัพย์สินจากรางวัลนำจับ (ได้มีส่วนแบ่งเม็ดละ 3 บาท)

จึงมีการ ผลิตซ้ำ ทางวาทกรรมในลักษณะเดียวกันกับกรรมการสิทธิที่นำเสนอใน 2 ประเด็นหลัก คือ ประเด็นการอ้างมรดกไว้ซึ่งอำนาจทางกฎหมาย และการยึดถือหลักสิทธิมนุษยชน ดังบทความของนายพิเชษฐ โภธิวิจิตร ผู้พิพากษาหัวหน้าศาลจังหวัดสตูล วันที่ 9 กุมภาพันธ์ 2546 หนังสือพิมพ์มติชน หน้า 1, 2 ที่มองว่า "การใช้กฎหมายเป็นหลักยอมดีกว่าการใช้อำนาจเป็นใหญ่ การใช้อำนาจเหนือกฎหมายเท่ากับยอมรับความล้มเหลวในการบริหาร และบังคับใช้กฎหมาย" โดยมองว่าแม้ได้ผลรวดเร็วในขั้นต้น แต่ไม่สามารถแก้ปัญหาอย่างถาวรได้ และการตัดสินใจของบุคคลเดียวหรือกลุ่มเดียวอาจทำให้เกิดความผิดพลาด นำมาสู่การตายของผู้บริสุทธิ์ และสร้างความเคยชินให้กับเจ้าหน้าที่รัฐในการละเมิดกฎหมาย และผู้ที่เป็นเป้าหมายของเจ้าหน้าที่ก็คือ ประชาชนที่ไม่มีอำนาจต่อรองทางสังคม

ในเรื่องละเมิดสิทธิมนุษยชน ก็จะนำมาซึ่งผลเสียต่อภาพลักษณ์ของประเทศ และมีการอ้างว่าสังคมไทยเคยประณามการใช้กำลังของกลุ่มนักเลง ในการเข้า สหบท รื้อถอนไล่ที่บาร์เบียร์ย่าน สุขุมวิทและโกธรแค้นกัมพูชาที่ละเมิดกฎหมายระหว่างประเทศ ในเหตุการณ์จลาจลเผาสถานทูต ไทย การเชื่อมโยง ตัวบท ที่เกิดขึ้นก่อนหน้าไม่นานเพื่อแสดงให้เห็นว่าแท้ที่จริงแล้วสังคมไทยก็รับไม่ได้หากใครกระทำการละเมิดกฎหมาย

ฝ่ายค้าน

นายชวน หลีกภัย หัวหน้าพรรคประชาธิปัตย์ได้ใช้ช่องทางการสื่อสารอันเป็นทรัพยากรของตนผ่านสื่ออินเทอร์เน็ตในรายการ ชวนออนไลน์ โดย ผลิตซ้ำ วาทกรรมในเชิงนิติศาสตร์ โดยชี้แจงหลักการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่รัฐภายใต้กรอบของกฎหมาย ที่อนุญาตให้เจ้าหน้าที่ใช้ความรุนแรงได้ ด้วยเหตุป้องกันตัว ไม่สามารถยิงทิ้งใครได้

อีกทั้งการตอบโต้ในลักษณะการใช้วาทะที่นายกรัฐมนตรีย้ำผู้กล่าวหาผู้อื่นมาตอบโต้ นายกรัฐมนตรีเอง โดยกล่าวว่า การแสดงความห่วงใยมิใช่การ "ห่วงคนค้ายา" ซึ่งก่อนหน้านี้นายกรัฐมนตรีใช้วาทะนี้กล่าวหาผู้ที่ออกมาทักท้วงการดำเนินนโยบายที่มีได้อยู่ภายใต้กรอบของกฎหมายว่า อย่าเป็นห่วงพวกค้ายามากกว่าตำรวจ และนายชวน หลีกภัยยังกล่าวว่า ตนเจตนาดีที่ต้องการให้มองปัญหารอบด้านไม่ใช่ "มองด้านเดียว" เฉพาะจะฆ่าผู้ค้ายาเสพติดเท่านั้น ซึ่งที่ผ่านมา นายกรัฐมนตรีได้กล่าวถึงกลุ่มสิทธิมนุษยชนที่ห่วงใยการดำเนินนโยบายปราบปรามยาเสพติดของรัฐบาลว่า มองด้านเดียว ระวังคนค้ายาจะเอามาขายให้ลูกท่าน ซึ่ง นายชวน มองว่า สถานการณ์การฆ่าตัดตอนที่เกิดขึ้นอย่างมากในขณะนั้น มาจากการส่งสัญญาณที่ไม่เป็นไปตามกระบวนการยุติธรรมของนายกรัฐมนตรีเองที่เคยกล่าวว่า "ช่วงนี้ถ้าจะมีผู้ค้ายาตายบ้างก็เป็นเรื่องธรรมดา"

รัฐบาล

จากการนำเสนอข้อมูลข่าวสารของกลุ่มผู้ไม่เห็นด้วยกับการใช้มาตรการรุนแรงในการปราบปรามผู้ค้ายาเสพติดของรัฐบาล โดยไม่มีกลไกทางกฎหมายตรวจสอบได้ สามารถเข้าถึงวาทกรรมสาธารณะได้ ทำให้เกิดการต่อรองทางอำนาจในวาทกรรมของรัฐบาล ส่งผลให้ผู้ที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินนโยบายดังกล่าวแสดงท่าที ลดความแข็งแกร่งทางวาทศิลป์ลง อีกทั้งแสดงจุดยืนว่าการกระทำของเจ้าหน้าที่เป็นไปภายใต้กรอบของกฎหมาย ในส่วนผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติกล่าวว่า ผู้ให้ข้อมูลเกี่ยวกับยาเสพติดต่อเจ้าหน้าที่ตำรวจ ตำรวจจะเก็บข้อมูลเป็นความลับ แต่ในทางตรงข้าม การให้ข้อมูลกับฝ่ายปกครองจะทำให้ผู้ให้ข้อมูลจะตกอยู่ในอันตราย ผ่านกิจกรรมที่เปิดเผยมหาภิการร่วมดื่มน้ำสาบาน ซึ่งเป็นกิจกรรมที่สามารถรับรองได้ว่าบุคคลเหล่านั้นจะเลิกยุ่งเกี่ยวกับยาเสพติดจริง

ในขณะที่เดียวกันข้าราชการระดับสูงฝ่ายปกครองยังคงใช้อำนาจในการกดดันด้านการประเมินผลตัวเลขการปฏิบัติงาน ของจังหวัดที่ยังไม่สามารถสร้างยอดการปราบปรามได้ตามเป้าหมาย

การมีอิทธิพลของวาทกรรมรองสามารถวิเคราะห์ได้จาก การสร้างอำนาจต่อรองกับวาทกรรมหลักของรัฐบาล จากการที่รองนายกรัฐมนตรี นายจตุรนต์ ฉายแสง กำหนดให้วันที่ 3 มีนาคม 2546 ให้เปลี่ยนความหมายของผู้เสพยาเสพติดว่าเป็นผู้ป่วย แสดงให้เห็นว่ากระแสการให้ความรู้จากผู้คัดค้านการใช้นโยบายปราบปรามยาเสพติด โดยมีจุดยืนเรื่องความชอบธรรมตามหลักกฎหมาย สามารถสร้างความจริง ให้กับสังคมบางส่วน ซึ่งความจริงบนฐานของวาทกรรมนิติศาสตร์สามารถเข้าถึงสาธารณะชนชนชั้นกลางได้ง่าย โดยมีต้องอาศัยการโน้มน้าวใจการรณรงค์มากมาย เพราะความรู้ในลักษณะดังกล่าวมี สหบท ที่มี การ ผลิตซ้ำ ปรียบท ในสังคมไทย และ ปรียบท สังคมโลก บนระบอบการปกครองแบบประชาธิปไตยที่รัฐบาลจำเป็นต้องธำรงไว้ซึ่งความเป็นนิติรัฐ โดยนายกรัฐมนตรียังกล่าวยอมรับว่า เป็นเรื่องยากที่จะแบ่งแยกความหมายระหว่างผู้ค้ายาเสพติดกับผู้เสพ ในความคิดของสังคมไทยมองผู้เสพยาเป็นคนเลวร้าย และการเน้นการปราบปรามอย่างเดียว เมื่อรายเก่าตายก็จะมีรายใหม่เกิดขึ้นมา ส่วนปัญหาการฆ่าตัดตอนจะทำให้ไม่สามารถโยงสู่อายใหญ่ได้เจ้าหน้าที่เมื่อทราบว่ามีใครกำลังตกเป็นเป้าหมายต้องทำการคุ้มครอง

ในส่วนรัฐมนตรีมหาดไทย ในการให้สัมภาษณ์ก็มีลักษณะทิศทางไปในทางเดียวกับผู้มีส่วนเกี่ยวข้องอื่นๆ ในลักษณะลดความแข็งแกร่งลง โดยกล่าวว่ารัฐบาลทำทุกอย่างภายใต้กฎหมาย แต่บุคคลที่ค้ายาเสพติดเป็นผู้ทำลายประชาชนไว้มาก ดังนั้นไม่ควรพูดถึงเรื่องกฎหมายและสิทธิมนุษยชนมากเกินไป

จะเห็นได้ว่าท่าทีแข็งแกร่งของบุคคลที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินนโยบายปราบปรามยาเสพติด ในฟากรัฐบาลที่เปลี่ยนแปลงไปจากการทำทนาย โดยวาทกรรมนิติศาสตร์ แสดงให้เห็นความสามารถในการควบคุม ปรียบท (Controlling Context) ในแง่การควบคุมบทบาทในกลุ่มซึ่ง

แสดงออกผ่านทางที่ ที่มักเป็นไปในทิศทางเดียวกันเสมอ และจะเห็นได้ว่าจะไม่มีการเน้นภาพ
 ลบของคนที่กำลังถูกโจมตีใน บริบท ขณะนั้น ในการส่งสัญญาณ ความรุนแรงไปยังเจ้าหน้าที่รัฐ
 และประชาชนหากแต่ชี้ว่าสังคมไทยเกลียดผู้ค้า ผู้เสพติดอยู่แล้ว

สื่อมวลชน

จากความเข้มข้นในการต่อสู้แย่งชิงพื้นที่ของวาทกรรมในนโยบายการทำสงครามขึ้น
 แดงหักกับยาเสพติด ที่มีการต่อสู้ผ่านสื่อสารมวลชน โดยเฉพาะสื่อหนังสือพิมพ์ ในลักษณะวันต่อ
 วัน อีกทั้งกระแสคดีการฆ่าตัดตอนก็ได้รับความสนใจจากสื่อมวลชน หลังจากมีการประกาศการทำ
 สงครามกับยาเสพติดผ่านไปเพียง 1 สัปดาห์ ปรากฏคดีในลักษณะดังกล่าวร่วม 100 คพ โดยในแต่ละ
 ละวันมีการนำเสนอการฆ่าตัดตอนเฉลี่ยวันละ 10 กว่าราย ดังที่คอลัมภ์ เดินหน้าชน ใน
 หนังสือพิมพ์มติชน วันที่ 12 กุมภาพันธ์ 2546 หน้า 6 ตายกันเป็นโบไม่ร่วงด้วยลูกปืน สะท้อนให้
 เห็นว่าสื่อมวลชนเห็นว่ามีคดีฆาตกรรมเพิ่มขึ้นมากผิดปกติ และยังคงมองว่า รัฐบาลมีท่าทีสนับสนุน
 การยิงทิ้งผู้ค้ายาบ้าอย่างชัดเจน

บทความได้วิเคราะห์ว่าท่าทีของรัฐบาลเป็นสิ่งที่ขัดกับหลักการของกฎหมาย และหลักสิทธิ
 มนุษยชน กระแสคัดค้านการกระทำในลักษณะดังกล่าวของรัฐบาล โดยฝ่ายค้านและนักวิชาการ
 เป็นสิ่งที่ชอบด้วยเหตุผล และก่อให้เกิดความวิตกกังวลให้แก่สังคม แต่ผลสำรวจทุกโพลต่างยืนยัน
 ว่าคนส่วนใหญ่เห็นด้วย การดำเนินมาตรการยิงทิ้งผู้ค้ายาบ้า สะท้อนให้เห็นการต่อสู้ทางวาทกรรม
 สองกระแสในสังคมไทย ในวาทกรรมทางนิติศาสตร์กับการใช้อำนาจของรัฐ ที่ประชาชนมักนิยม
 ภาวะความเป็นผู้นำ ที่เด็ดขาด เข้มแข็ง หากแต่อำนาจกลไกตรวจสอบถ่วงดุลทางกฎหมายไม่
 สามารถทำงานได้ ลักษณะดังกล่าวตรงกับงานวิจัยของ สุกัญญา ตรีทิเพนทร์ เรื่อง "วาทกรรมการ
 สร้างความจริงเชิงรัฐศาสตร์กับนิติศาสตร์ของหนังสือพิมพ์ในคดีปกปิดทรัพย์สิน ของ ทักษิณ ชิน
 วัตร"

ซึ่งสะท้อนให้เห็นวัฒนธรรมการเมืองของสังคมไทยสามารถลื่นไหลกลับไปมาได้ และให้
 ความชอบธรรมกับหลักรัฐศาสตร์มากกว่าหลักนิติศาสตร์ โดยพบว่าสื่อมวลชนมีแนวโน้ม ผลิตซ้ำ
 วาทกรรมรัฐศาสตร์ที่สอดคล้องกับสภาพวัฒนธรรมการเมืองไทย

รัฐบาล

จากกระแสข่าวที่ก่อให้เกิดประเด็นใหม่ในการทำหายอำนาจความชอบธรรมของรัฐบาล ใน
 การเป็นผู้กำหนดโครงสร้างทางวาทกรรมอย่างเบ็ดเสร็จ ในนโยบายปราบปรามยาเสพติด ใน
 ประเด็นกรณีคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนสหประชาชาติจะเข้ามาตรวจสอบการปราบปราม
 ยาเสพติดอย่างรุนแรงของไทย โดยเฉพาะกรณีฆ่าตัดตอน กรณีดังกล่าวสร้างความไม่พอใจให้แก่
 นายกรัฐมนตรีอย่างมาก ในการแสดงออกซึ่งท่าที ดำเนินการทำงานของสื่อมวลชนว่า ที่เป็นเช่นนี้

เพราะสื่อมวลชนให้ความสนใจนำเสนอข้อมูลของผู้คัดค้านการดำเนินการของรัฐบาล ที่มองเห็นว่าเป็นการส่งสัญญาณให้เจ้าหน้าที่ใช้ความรุนแรงนอกเหนืออำนาจตามกฎหมายดังปรากฏในข่าว วันที่ 12 กุมภาพันธ์ 2546 หนังสือพิมพ์มติชน หน้า 15

นายทองใบ ทองเปาด์ ส.ว.มหาสารคาม กล่าวว่าขณะนี้องค์กรต่างชาติกำลังจับตามองนโยบายการปราบปรามยาเสพติดของรัฐบาลอยู่ เห็นว่าไทยมีการละเมิดสิทธิมนุษยชน มีการวิสามัญกันรายวันเช่นนี้อาจจะส่งผลกระทบต่อภาพพจน์ของประเทศ รวมทั้งอาจถูกหยิบยกขึ้นมาเป็นมาตรการกีดกันทางการค้าได้

นายสุรสีห์ โกศลนาวิน กรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ ในฐานะประธานอนุกรรมการคุ้มครองสิทธิ คณะที่ 1 กล่าวถึงกรณีคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนของสหประชาชาติที่มาเยือนประเทศไทย ว่า ผู้ที่จะเข้ามาเป็นผู้อำนวยความสะดวกกรรมการสิทธิมนุษยชนของสหประชาชาติเริ่มแรก กระทรวงการต่างประเทศของไทยได้อนุญาตให้เข้ามาเยือนได้ตามคำขอ แต่ตอนหลังได้มีการเปลี่ยนแปลงระงับการเดินทางไม่ให้เข้ามา ถือเป็นเรื่องแปลกมาก ควรให้เข้ามาเพราะถือเป็นภาพลักษณ์ของประเทศไทย

จากการวิเคราะห์ของผู้วิจัยจะเห็นว่านายกรัฐมนตรีใช้กลยุทธ์ของวาทกรรม ในรูปแบบเดิม ในการสร้างภาพบวกให้แก่ผลงานของรัฐบาลในการปราบปรามยาเสพติด ที่จะส่งผลยับยั้งการแพร่กระจายของยาเสพติดไปทั่วโลก จากนั้นใช้การสร้างภาพลบให้แก่นานาชาติที่สังกัดและเป็นที่ยอมรับว่ามีอิทธิพลอันเป็นกลไกในการขับเคลื่อนองค์กรสหประชาชาติ (UN) ซึ่งเป็นประเทศในทวีปยุโรปและอเมริกาซึ่งกลุ่มประเทศนั้นนอกจากมีบทบาทสำคัญในเวทีโลกแล้ว ยังแสดงออกถึงจุดยืนในอุดมการณ์ด้านสิทธิมนุษยชน ในการใช้อำนาจกดดัน ทั้งทางทหาร การเมืองและเศรษฐกิจการค้า แก่ประเทศที่ไม่ปฏิบัติตามกฎบัตรสหประชาชาติ โดยนายกรัฐมนตรีอาศัย ตัวบท ที่รัฐบาลได้สถาปนาความจริงที่ว่า ประเทศไทยเป็นทางผ่านของแหล่งผลิตยาเสพติดไปยังประเทศเหล่านั้น ดังนั้นการดำเนินการปราบปรามยาเสพติดของรัฐบาล ควรได้รับความชื่นชม และขอบคุณจากนานาชาติประเทศ

ส่วนในกรณีข้อทักท้วงจากนักวิชาการซึ่งนายกรัฐมนตรีได้ให้ความหมายกลุ่มบุคคลเหล่านี้ไว้ใน ตัวบท อีกชุดหนึ่ง ว่าเป็นกลุ่มบุคคลคัดค้านรัฐบาล ในการดำเนินนโยบายที่รัฐบาลอ้างความชอบธรรมว่ามาจากความต้องการของประชาชนในทุกนโยบายมาก่อนหน้านโยบายปราบปรามยาเสพติดนี้ โดยในครั้งนี้นายกรัฐมนตรี ผลิตซ้ำ ว่ากลุ่มนักวิชาการมักมองด้านเดียว และเห็นค่าชีวิตผู้ทำผิดกฎหมายและบ่อนทำลายประเทศมากกว่าเจ้าหน้าที่ของรัฐที่ทำงานเพื่อประชาชน

จะเห็นได้ว่ารัฐบาลโดยเฉพาะนายกรัฐมนตรีอันเป็นผู้มีอำนาจ ใช้การตอกย้ำข่าวสารข้อมูลเพื่อสร้างภาพลักษณ์ตัวเองในทางบวก โดยไม่เน้นข้อมูลที่จะทำให้ภาพลักษณ์ของตนเองติดลบ (การไม่กล่าวถึง การส่งสัญญาณให้เจ้าหน้าที่ใช้ความรุนแรง) ในขณะที่เดียวกันก็ใช้กลยุทธ์ทางวาท

กรรมในทางตรงข้าม ในการสร้างภาพลักษณ์ในทางลบให้แก่คู่ปรับซึ่งในที่นี่ได้แก่ องค์การสหประชาชาติ นักวิชาการซึ่งการเข้าถึงข้อมูลและวาทกรรมของกลุ่มดังกล่าว ผู้ฟังไม่สามารถเข้าถึงได้ง่ายเหมือนข้อมูลของรัฐบาล จากประเด็นการเข้าถึง ครอบครองทรัพยากรอันเป็นแหล่งอำนาจทางวาทกรรมของรัฐบาลที่ผู้วิจัยได้วิเคราะห์แล้ว

คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ

ในประเด็นการมาเยือนของคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนของสหประชาชาติ นายสุรสิทธิ์ โกศลนาวิณ หนึ่งในคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ ให้ข้อมูลในหนังสือพิมพ์มติชน วันที่ 12 กุมภาพันธ์ 2546 ฉบับเดียวกันกับที่นำเสนอคำให้สัมภาษณ์ของนายกรัฐมนตรีว่า ผู้ที่มาเยือนมีตำแหน่งเป็นผู้อำนวยการ และตั้งข้อสังเกตอันเป็นการทำทนาย ความรู้ ความจริง ที่นายกรัฐมนตรีสร้างว่า การทำงานของเจ้าหน้าที่ ภายใต้การสื่อสารของรัฐบาล รัฐบาลควบคุมให้อยู่ภายใต้กรอบของกฎหมายไม่จำเป็นที่นักวิชาการต้องเป็นห่วงว่า

“เริ่มแรก กระทรวงต่างประเทศของไทยได้อนุญาตให้เข้ามาเยือนได้ตามคำขอ แต่ตอนหลังได้มีการเปลี่ยนแปลงระงับการเดินทางไม่ให้เข้ามา ถือเป็นเรื่องแปลกมาก ควรให้เข้ามาเพราะถือเป็นภาพลักษณ์ของประเทศไทย”

รัฐบาล

จากสถานการณ์เสี่ยงที่ก่อกวนจากกลุ่มนักวิชาการ กรรมการสิทธิฯ และสื่อมวลชน ต่อการดำเนินนโยบายปราบปรามยาเสพติดของรัฐบาลที่นายกรัฐมนตรี และเจ้าหน้าที่ระดับสูงในรัฐบาล แสดงท่าทีส่งสัญญาณให้เจ้าหน้าที่ใช้มาตรการรุนแรงอันขัดกับหลักของกฎหมาย โดยกลุ่มต่างๆ เหล่านั้นมองว่า เป็นการส่งผลให้เกิดปัญหาการฆ่าตัดตอนทวีความรุนแรงมากขึ้น โดยสื่อมวลชนรายงานในว่า หลังจากการประกาศนโยบายเพียง 14 วัน มียอดผู้เสียชีวิตถึง 352 ศพ และนำมาซึ่งกระแสการเดินทางมายังประเทศไทยของผู้อำนวยการคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนของสหประชาชาติ เมื่อประกอบรวมบริบทเข้าด้วยกันจะเห็นว่าวาทกรรมกระแสคัดค้านนโยบายปราบปรามยาเสพติด โดยใช้ความรุนแรง เริ่มมีอำนาจต่อรองในการแสดงตัวขึ้นทำทนาย อำนาจในวาทกรรมหลักของรัฐบาล

ทำให้นายกรัฐมนตรีที่มีภาพลักษณ์ความเป็นผู้นำ เป็นอำนาจในการครอบครองวาทกรรมสาธารณะ ต้องตอบโต้ในลักษณะการใช้กลยุทธ์วาทกรรมและการ ผลิตซ้ำ ในตัวบท เพื่อรักษาไว้ซึ่งความรู้ ความจริง ที่รัฐบาลสร้างผ่านการรณรงค์อย่างหลากหลายวาระช่องทาง ดังปรากฏในหนังสือพิมพ์กรุงเทพธุรกิจ วันที่ 15 กุมภาพันธ์ 2546 หน้า 9, 12 “ทุกอย่างมันจัดระบบตัวมันเอง เมื่อถึงเวลาต้องปราบ มันก็จะจัดระบบตัวมันเอง โจรก็ฆ่าโจร ถ้าโจรต่อสู้แล้วตำรวจก็ตายบ้าง แต่ก็

เป็นปกติในทางการปราบปราม ซึ่งตำรวจฆ่าคนที่อยู่ในบัญชีดำ แต่ไปตามจับแล้วมีการต่อสู้กัน ไม่ใช่ว่ามีบัญชีดำแล้วปล่อยให้ตำรวจฆ่าให้ตายต้องเข้าใจกันให้ดี"

การใช้การสร้างภาพลบให้แก่ภาพลักษณ์ของคู่ปรับบ้าง โดยนายกรัฐมนตรีสมากรสามารถใช้กลยุทธ์ทางวาทกรรมในเรื่องการสร้างวาทกรรมและการทำให้ไม่ชอบธรรม มาทำการวิเคราะห์ การรักษาอำนาจในวาทกรรมการเมือง โดยจะเห็นลักษณะการดำเนินในเรื่อง "สำนึกความเป็นไทย" และการกล่าวหาถูกว่าเป็นพวก "อยากดัง" จากข่าวเดียวกันที่ผู้วิจัยได้อ้างถึงแล้ว

"จะทำอย่างไรก็ให้สำนึกว่าเป็นคนไทย นอกจากไม่คิดว่าเป็นคนไทยแล้วก็ให้คิดอีกอย่าง คือ ให้สำนึกหน่อยว่าอย่าอยากดัง และให้สำนึกว่าถือบัตรประชาชนคนไทยอยู่"

สื่อมวลชน

จากการใช้กลยุทธ์ทางวาทกรรมของนายกรัฐมนตรีน ในการสร้างความชอบธรรมผ่านการสร้างภาพลบให้กับคู่ปรับบ้าง นำมาซึ่งการแสดงออกถึงความไม่เห็นด้วยของสื่อมวลชนในการลงบทความตามคอลัมภ์ของหนังสือพิมพ์ อาทิ "เหล็กใน" ในหนังสือพิมพ์ข่าวสด

วันที่ 15 กุมภาพันธ์ 2546 หนังสือพิมพ์ข่าวสด โดยมีการนำเสนอข้อมูลแก่สาธารณชน ถึงประเด็นที่แท้จริงของกลุ่มผู้คัดค้านการดำเนินนโยบายปราบปรามยาเสพติดของรัฐบาล โดยไม่ต้องการให้เกิดผลกระทบต่อผู้บริสุทธิ์ จากการกระทำที่มิได้อยู่ภายใต้กรอบของกฎหมายของเจ้าหน้าที่รัฐ ดังสถานการณ์การฆ่าตัดตอนที่น่าวันจะทวีความรุนแรงเพิ่มขึ้น และมองว่าการแสดงท่าทีของนายกรัฐมนตรีน และผู้มีส่วนเกี่ยวข้องกับการดำเนินนโยบายของรัฐบาล เป็นสิ่งไม่เหมาะสม

นักวิชาการ

ในคอลัมภ์ คิดใหม่วันอาทิตย์ วันที่ 16 กุมภาพันธ์ 2546 หนังสือพิมพ์กรุงเทพธุรกิจ หน้า 2 โดย อติศักดิ์ ลิ้มปรุ่งพัฒนกิจ

วิเคราะห์คำสั่งของรัฐบาลฉบับที่ 29/2546 ในสงครามเอาชนะยาเสพติด ว่ามีลักษณะการเลียนแบบมาจากนโยบาย 66/23 ในการต่อสู้เพื่อเอาชนะพรรคคอมมิวนิสต์แห่งประเทศไทย เพื่อชี้ให้เห็นว่าการดำเนินนโยบายปราบปรามยาเสพติด ย่อมเป็นไปตาม ด้วบท ของการต่อสู้เพื่อเอาชนะพรรคคอมมิวนิสต์แห่งประเทศไทย ที่จะนำมาซึ่งการแบ่งแยกในสังคม และการฆ่ากันเองของคนในชาติ การอ้างถึง ด้วบท ของคำสั่ง 66/23 ที่เกิดจากความจริงที่ถูกสร้างขึ้นในยุคปี พ.ศ. 2523 นำมาซึ่งการต่อสู้ของคนไทยด้วยกันเอง จากความเห็นทางด้านระบอบการปกครองที่ไม่ตรงกัน ซึ่งมีการสร้างความรู้และนำไปสู่ ความจริง ที่ถูกสถาปนาใหม่ในยุคต่อมาว่า การใช้การทหารนำการเมืองไม่สามารถแก้ปัญหาได้ หากแต่จะนำมาซึ่งปัญหาที่รุนแรงขึ้น ดังนั้นการที่นักวิชาการนำเสนอต้นแบบของคำสั่งที่รัฐบาลได้ลอกเลียนแบบมา สามารถวิเคราะห์ได้ว่า เพื่อแสดงให้เห็นว่า "ความจริง" ที่รัฐบาลสร้างขึ้นในครั้งนั้น "มิใช่ความจริง"

รัฐบาล

จากที่มีการนำเสนอกระแสคัดค้านจากหลายฝ่ายทั้งที่เป็นการแสดงถึงจุดยืนทางอุดมการณ์ในวาทกรรม ของตนและกลุ่มตนแต่การเข้าถึงแหล่งอำนาจ ทางการเมืองเป็นผู้นำทางความคิดของสังคม ที่สื่อมวลชนให้ความสนใจเสมอ อาทิ พระราชวิทยาคม ปริสุโธ (หลวงพ่อกุณ) จากการที่ นายเสนาะ เทียนทอง เข้ากราบนมัสการ โดยหลวงพ่อกุณได้กล่าวกับนายเสนาะว่า

“กูจะบอกอะไรสักอย่างไอ้เหนาะ การปราบปรามยาบ้าดีแล้ว คนที่ออกมาพูดว่าเกินกว่าเหตุหรือไม่ถูกต้องหรือพวกที่คอยคัดค้าน นั้นแหละเป็นพวกเจ้าของยาบ้าไอ้ตัวร้าย ผิงเอาไว้เด็ด ลูกเด็ด พวกมือไม่พายแต่เอาตีนราน้ำ กูพูดเท่านี้มึงก็เข้าใจแล้วไอ้เหนาะ”

“จนถึงทุกวันนี้ตอนนี้แหละกูชอบใจแท้ๆ ที่รัฐบาลแก้ไขปัญหามันจริงจังเหตุเกิดที่ไหนต้องดับที่นั่น เหมือนสมัยจอมพลสฤษดิ์ ไฟไหม้ที่ไหนให้ดับที่นั่น ยาบ้าเกิดที่ไหนต้องดับที่นั่นเช่นกัน”

วันที่ 17 กุมภาพันธ์ 2546 หนังสือพิมพ์ไทยรัฐ หน้า 16

นักวิชาการ

วันที่ 18 กุมภาพันธ์ 2546 หนังสือพิมพ์มติชน หน้า 6 โดย วชิษฐ เดชกุญชร

จากการที่มีภูมิหลังเป็นตำรวจชั้นผู้ใหญ่ที่มีชื่อเสียงในด้านการทำงานโดยยึดหลักการของกฎหมาย และเป็นนายตำรวจสายวิชาการ ทำให้เป็นที่ยอมรับของประชาชน องค์กรภาคประชาชน และองค์กรอิสระในความเป็นผู้รักษากฎหมายที่เคร่งครัด ไม่เล่นพักพวก ตรงไปตรงมาจากภาพลักษณ์ดังกล่าว อันเป็นภาพลักษณ์ที่ขัดแย้ง สหบท วัฒนธรรมองค์กรตำรวจไทยในสายตาประชาชนที่มาไว้วางใจการปฏิบัติหน้าที่จะเป็นไปด้วยความสุจริต โดย พล.ต.อ.วชิษฐ ได้กล่าวว่าการที่สังคมสงสัยว่าการฆ่าตัดตอนจะเป็นการกระทำของเจ้าหน้าที่ ในทัศนคติของเขาตอบว่าเป็นไปได้แน่นอนและไม่ใช่ว่าเฉพาะเจ้าหน้าที่เท่านั้น เป็นใครก็ได้ที่มีอาวุธปืน สะท้อนให้เห็นว่าประเด็นมิได้อยู่ที่ ผู้ใดเป็นผู้กระทำการฆ่าตัดตอน หากอยู่ที่การดำเนินนโยบายในลักษณะที่เปิดโอกาสให้เกิดการฆ่าตัดตอนขึ้นมากกว่า เพราะเมื่อเกิดคดีขึ้นเมื่อเจ้าหน้าที่สรุปว่าผู้ตายเป็นผู้มีส่วนเกี่ยวข้องกับยาเสพติด ก็จะไม่มีการติดตามดำเนินคดีจากเจ้าหน้าที่ตำรวจ

รัฐบาล

สถานการณ์การฆ่าตัดตอนที่เพิ่มมากขึ้น ประกอบกับการนำเสนอข้อมูลที่ทำทนายอำนาจ วาทกรรมหลักของรัฐบาล ด้วยชุด ความรู้ ความจริง ที่มีจุดยืนทางอุดมการณ์ของกลุ่มผู้คัดค้านการดำเนินนโยบายปราบปรามยาเสพติดที่แตกต่างจากรัฐบาล นำมาซึ่ง การ ผลิตซ้ำ เพื่อการดำรงไว้ซึ่งอำนาจของรัฐบาลในการครอบงำวาทกรรมสาธารณะดังที่นายกรัฐมนตรี้ได้กล่าวใน วันที่ 19 กุมภาพันธ์ 2546 หนังสือพิมพ์มติชนหน้า 15

"วันนี้ประชาชนทนไม่ไหวแล้ว บางคนลูกหลานติดยาเสพติด บางคนลูกหลานไม่ติด แต่อาจจะเป็นเหยื่อของคนติดยา เช่น ปล้น ชำ ข่มขืน เกิดขึ้นทุกอย่าง เพราะว่าฤทธิ์ยาบ้าเต็มเมือง มันไม่ไหว วันนี้ทุกคนรอบครัว อะไรที่ยังไม่เกิดกับตัวเองอาจจะเกิดทางอ้อมได้ เรื่องนี้ต้องทำอย่างจริงจัง ทุกฝ่ายต้องช่วยกัน"

นายกรัฐมนตรีได้กล่าวถึงความชอบธรรมอันเกิดจากความต้องการของประชาชนที่ประสบปัญหาจากผลกระทบจากการแพร่ระบาดของยาเสพติด และใช้ความกล้าในการสร้างความร่วมมือจากกลุ่มประชาชนที่ไม่มีส่วนเกี่ยวข้องกับผลกระทบของปัญหาเสพติดเพราะบุคคลเหล่านี้มักเป็นกลุ่มบุคคลที่มีฐานะทางสังคม และการศึกษาสูงซึ่งสามารถเข้าถึงข้อมูลทางวาทกรรมของกลุ่มผู้คัดค้านได้ง่าย

ในขณะที่เดียวกันรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยได้แสดงความพยายามตัดระบบการเชื่อมโยงความหมายของการ "ฆ่าตัดตอน" ที่สังคมเริ่มเข้าใจว่าเป็นการกระทำของเจ้าหน้าที่รัฐเพื่อสร้างผลงาน จากการส่งสัญญาณใช้มาตรการความรุนแรงเป็น "สิ้นอายุขัย" โดยให้ความหมายแก่คำนี้ว่า เพราะคนเหล่านี้พัวพันกับยาเสพติด เมื่อถึงเวลาก็ต้องตายด้วยฝีมือพวกเดียวกัน

กรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ

นายจรัล ดิษฐาอภิชัย อีกหนึ่งกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ ได้ให้ข้อมูลในการแสดงออกซึ่งจุดยืนทางอุดมการณ์ด้านสิทธิมนุษยชนของกลุ่มตน ในความห่วงใยต่อการใช้อำนาจของเจ้าหน้าที่ของรัฐ และปัญหาการฆ่าตัดตอน โดย ผลิตซ์ ภาทกรรมเชิงนิติศาสตร์ เรียกร้องให้เจ้าหน้าที่มิให้เลือกปฏิบัติต่อผู้เสียชีวิตจากการฆ่าตัดตอน ในการดำเนินการสืบสวนคดีตามกระบวนการของกฎหมาย พร้อมทั้งให้ข้อมูลการรับเรื่อง ร้องเรียน เกี่ยวกับการถูกขึ้นบัญชีดำ โดยผู้ร้องเรียนได้สอบถามไปยังเจ้าหน้าที่ตำรวจท้องถิ่น โดยได้รับคำตอบว่ามีชื่ออยู่ในบัญชีดำหากถูกจับ 3 ครั้ง จะไม่มีลมหายใจ

เช่นเดียวกับวันที่ 21 กุมภาพันธ์ 2546 หนังสือพิมพ์กรุงเทพธุรกิจ หน้า 2 ที่มีผู้ร้องเรียนว่าได้รับหนังสือเรียกให้รายงานตัวกับเจ้าหน้าที่ในพื้นที่ภูมิลำเนา ไม่เช่นนั้นจะถูกทางการปราบปรามขั้นเด็ดขาด โดยร้องเรียนผ่านทาง นายสุรสิทธิ์ โกศลนาวิน กรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ ซึ่งผู้ร้องเรียนขอความเป็นธรรมว่าตนมิได้มีส่วนเกี่ยวข้อง และปัจจุบันก็มิได้อาศัยอยู่ในภูมิลำเนาดังกล่าว โดยพร้อมให้ตรวจสอบ แต่ตนเองจะไม่ปฏิบัติตามคำสั่งของรัฐในการเข้ารายงานตัว เพราะเท่ากับเป็นการยอมรับความผิดโดยมิได้เกี่ยวข้อง ทำให้เสื่อมเสียชื่อเสียง และตั้งข้อสังเกตว่าการได้มาซึ่งบัญชีรายชื่อผ่านอำนาจประชาคมหมู่บ้านไม่มีความชอบธรรม

สื่อมวลชน

ในบทนำ วันที่ 20 กุมภาพันธ์ 2546 หนังสือพิมพ์มติชน หน้า 2 ได้สะท้อนให้เห็น วัตถุประสงค์ของการปฏิบัติหน้าที่ของเจ้าหน้าที่ข้าราชการที่มักสร้างผลงานจากผู้ไม่มีส่วนเกี่ยวข้องเพื่อสร้างผลงาน ที่รัฐบาลได้ปิดทับจากการสร้าง ด้วบท ขึ้นใหม่ว่า การดำเนินงานครั้งนี้ นายกรัฐมนตรี และรัฐมนตรีที่เกี่ยวข้องจะควบคุมดูแลอย่างใกล้ชิด หากแต่จำนวนยอดผู้เสียชีวิตจากการฆ่าตัดตอนมีการเชื่อมโยงความสัมพันธ์ไปกับการเร่งรัดผลการดำเนินงานของผู้ว่าราชการ และผู้บังคับการตำรวจที่เพิ่มขึ้นในทิศทางเดียวกัน โดยยอดผู้เสียชีวิตจากการดำเนินนโยบายครบ 15 วัน โดยเจ้าหน้าที่ระบุว่าเป็นการฆ่าตัดตอนมีสูงถึง 588 ศพ จากสังเกตที่เกิดการเชื่อมโยงบริบทดังกล่าว ทำให้ ด้วบท ที่ถูกปิดทับโดยรัฐบาลกลับขึ้นมาในกระแสวาทกรรมอีกครั้ง โดยสื่อมวลชนมองว่า แม้การฆ่าตัดตอนจะไม่ใช่มือของเจ้าหน้าที่รัฐ แต่รัฐบาลผู้มีอำนาจบริหารบ้านเมืองก็ปฏิเสธความรับผิดชอบไม่ได้

ในขณะที่ วันที่ 22 กุมภาพันธ์ 2546 หนังสือพิมพ์มติชน หน้า 11 รายงานโดยอ้างสำนักข่าว เอพี เอเอฟพี และรอยเตอร์ ว่าองค์การนิรโทษกรรมสากล ได้ออกแถลงการณ์ประณามการทำสงครามยาเสพติดของไทย ที่มีนโยบายการยิงเพื่อฆ่าใครก็ตามที่เชื่อว่ามีส่วนเกี่ยวข้องกับการค้ายาเสพติด โดยการสนับสนุนจากเจ้าหน้าที่ระดับสูงให้มีการวิสามัญฆาตกรรม ภายใต้การกดดันอย่างหนักว่า "จะสร้างผลงาน หรือตงงาน" จะนำมาซึ่งยอดผู้เสียชีวิตไปกว่า 580 ศพ

รัฐบาล

จากแถลงการณ์ประณามรัฐบาลไทยโดยองค์การนิรโทษกรรมสากล โดยนายกรัฐมนตรีได้ใช้วาทกรรมในแนวเด็ดขาดจากความเป็นใหญ่ ในภาวะผู้นำผ่านกลยุทธ์ทางวาทกรรม โดยทำให้ภาพลักษณ์ ความน่าเชื่อถือ ความสำคัญ ของสถาบันองค์การสิทธิมนุษยชนถูกทำลายลง โดยกล่าวว่า

"ต้องถามว่าอยู่ประเทศไหน ประเทศเขามืออย่างนี้หรือไม่ พอคนร้ายจะยิงตำรวจแล้วบอกว่ากรุณาอย่าเพิ่งยิงนะครับ เราไปขึ้นศาลกันดีกว่าไม่มีหรอก ยิ่งมากก็ต้องยิงตอบเท่านั้นเอง หลักมันคือแค่นั้น"

"ความจริงแล้วกฎหมายไทยมีความชัดเจนอยู่แล้ว เพียงแต่เราพูดกันเยอะเกินไป คนด่าก็ตั้งใจด่า บางทีเราก็มักไปทำให้เป็นเรื่องใหญ่ตื่นเต้นกับตัวเลข สื่อก็เขียนกันไปใหญ่เลยทำให้คิดกันไปว่าเรื่องนี้เจ้าหน้าที่ไม่ได้ทำตามกฎหมาย"

จะเห็นได้ว่านอกจากการสร้างภาพลบ เพื่อทำลายความชอบธรรมให้แก่วาทกรรมสิทธิมนุษยชนในระดับสากลแล้ว ยังสร้างประเด็นในลักษณะโยนความผิดให้กับผู้วิจารณ์คัดค้านการดำเนินนโยบายของรัฐบาล และเป็นความผิดของสื่อมวลชนที่ให้ความสนใจนำเสนอข้อมูลของบุคคลเหล่านั้น แสดงให้เห็นการต่อสู้ทางวาทกรรมของนายกรัฐมนตรีที่มีต่อกลุ่มผู้ปฏิเสธความชอบธรรมในวาทกรรมของตน

ในขณะที่เดียวกัน นายเสนาะ เทียนทอง ประธานที่ปรึกษาพรรคไทยรักไทยก็ผลิตซ้ำวาทกรรมชนิดเดียวกันกับนายกรัฐมนตรี ในการสร้างภาพลบ ในลักษณะ "คนอื่น" จากความเป็นองค์การสหประชาชาติระหว่างประเทศในคำสัมภาษณ์ที่ปรากฏดังนี้

"กลุ่มต่อต้านพวกนี้มาจากเมืองนอก มาทำบ้านเมืองเราพินาศ คนพวกนี้ก็ไม่เห็นรับผิดชอบอะไร วันนี้เรากำลังทำให้บ้านของเราอยู่กันอย่างเรียบร้อย"

วันที่ 24 กุมภาพันธ์ 2546 หนังสือพิมพ์ไทยรัฐ หน้า 11

การเน้นความเป็น "คนอื่น" เพื่อสื่อสารสู่สาธารณะว่า การประณามขององค์การนิรโทษกรรมสากลเป็นไปได้โดยไม่หวังดีต่อประเทศไทย โดยสร้างความหมายในความเป็น "คนอื่น" ในคำว่า "เมืองนอก" การสร้างภาพทางลบในลักษณะดังกล่าวเป็นเจตนาของผู้ส่งสาร เพื่อสร้างความชอบธรรมให้แก่การดำเนินนโยบายของรัฐบาล ซึ่งเป็นผู้รับผิดชอบต่อประเทศไทยโดยตรง

นักวิชาการ

นายจรัล ภัคดีธนากุล เลขานุการศาลฎีกา กล่าวถึงนโยบายปราบปรามยาเสพติดของรัฐบาลว่า ถ้าใช้วิธีการอย่างนี้ บ้านเมืองเป็นอย่างนี้ก็ไม่ต้องเรียนกฎหมายกันแล้ว ยกเลิกคณะนิติศาสตร์ไปเลย

ในขณะที่ นายสมคิด เลิศไพฑูรย์ อาจารย์ประจำคณะนิติศาสตร์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ กล่าวว่า กฎหมายมีหลักให้สันนิษฐานไว้ก่อนว่าผู้ต้องหาบริสุทธิ์ จนกว่าจะมีการพิสูจน์ตามกระบวนการยุติธรรม แต่รัฐบาลให้อำนาจตำรวจให้เป็นทั้งพนักงานสอบสวน อัยการ และศาลในคราวเดียวกัน

วันที่ 26 กุมภาพันธ์ 2546 หนังสือพิมพ์กรุงเทพธุรกิจ หน้า 13, 16

จะเห็นได้ว่านักวิชาการด้านกฎหมายต่างแสดงออกถึงจุดยืนในอุดมการณ์ทางนิติศาสตร์ และแสดงจุดยืนในวาทกรรมการทำสงครามขั้นเด็ดขาดกับยาเสพติดของรัฐบาลว่ามีความรู้ ความจริง ในเรื่องการใช้อำนาจในการบริหารราชการคนละชุดกับรัฐบาล ที่อำนาจบริหารกับอำนาจตุลาการเป็นอิสระจากกัน

ในขณะที่เดียวกันหนังสือพิมพ์ข่าวสด หน้า 12, 13 ได้รายงาน ถึงแถลงการณ์ นางอัสม่า จายังเกอร์ ผู้รายงานพิเศษ การสังหารนอกกฎหมาย สังหารอย่างรวบรัด และสังหารโดยพลการของกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งสหประชาชาติ โดยแถลงการณ์ดังกล่าวปรากฏในเวปไซด์ขององค์การสหประชาชาติและเผยแพร่ไปทั่วโลก โดยสรุปความได้ว่า ตำรวจไทยใช้กำลังเกินเหตุในการปราบปรามผู้ค้ายาเสพติด โดยเรียกร้องให้เจ้าหน้าที่เคารพต่อสิทธิมนุษยชนตามกฎหมายในประเทศ และมาตรฐานสากล และให้มีการสืบสวนอย่างโปร่งใส เพื่อหาผู้รับผิดชอบ และต้องนำผู้กระทำผิดและผู้ละเมิดสิทธิมนุษยชนขึ้นศาล

รัฐบาล

หลังจากมีการเสนอข่าวแถลงการณ์ของ นางอัศมา จาฮ์เกอร์ ผู้รายงานพิเศษต่อสหประชาชาติ ทำให้กระแสการต่อสู้ทางวาทกรรมเข้มข้นมากขึ้น โดยวาทกรรมกระแสรองที่คัดค้านการดำเนินนโยบายของรัฐบาลอันมีจุดยืนที่ชัดเจน ในอุดมการณ์ทางนิติศาสตร์ และอุดมการณ์ด้านสิทธิมนุษยชน แถลงการณ์ดังกล่าวจากผู้ที่มีตำแหน่งในองค์กรสหประชาชาติ โดยมีหน้าที่โดยตรงในการสอดส่องการดำเนินนโยบายของประเทศต่างๆ มิให้มีการละเมิดมาตรฐานสากล ในการใช้อำนาจกฎหมายและประเด็นสิทธิมนุษยชน โดยใจความของแถลงการณ์ดังกล่าวอยู่บนพื้นฐานเดียวกับ ความรู้ ความจริง อันเป็นฐานของอุดมการณ์ชุดเดียวกันกับกลุ่มวาทกรรมกระแสรอง

ดังนั้นอำนาจการต่อรองกับอำนาจของกลุ่มผู้คัดค้านในประเด็นเรื่องอำนาจภายใต้กรอบของกฎหมาย และประเด็นด้านสิทธิมนุษยชน ย่อมเข้าถึงแหล่งทรัพยากรอันเป็นอำนาจทางวาทกรรมมากขึ้นด้วย

นายกรัฐมนตรีได้ตอบโต้กรณีดังกล่าวดังปรากฏในวันที่ 27 กุมภาพันธ์ 2546 หนังสือพิมพ์กรุงเทพธุรกิจ หน้า 13, 16 ด้วยการใช้อำนาจวาทกรรมแสดงอำนาจในการเป็นผู้มีความรู้แก่สื่อมวลชนว่าสิ่งที่สื่อมวลชนเรียกว่า "การประณาม" นั้น แท้ที่จริงเป็นเพียงการ "คอนเซิร์น" หมายความว่า เป็นเพียงการแสดงความห่วงใย และตำหนิว่าเหตุที่เป็นเช่นนี้เป็นเพราะสื่อมวลชนเสนอจริงเพียงครั้งเดียวตลอด "พวกฮาร์ฟทรู" หลังจากตำหนิการทำงานของสื่อมวลชนแล้ว ก็ ผลิตซ้ำ ทางวาทกรรมเพื่อรักษาไว้ซึ่งอำนาจ จากความชอบธรรมโดยกล่าวว่า "คนชั่วสัมพันธ์กับคนชั่ว ก็ต้องจบด้วยวิธีชั่วๆอย่างนี้แหละ" และ ผลิตซ้ำ ในวาทกรรมการสร้างความจริงเรื่องแหล่งผลิตยาเสพติดที่อยู่ใกล้ประเทศไทย การดำเนินนโยบายปราบปรามยาเสพติด รัฐบาลเป็นผู้ทำให้ยาเสพติดไม่สามารถแพร่กระจายไปยัง "คนอื่น" ซึ่งหมายถึงประเทศต่างๆที่คัดค้านการทำสงครามขั้นแตกหักกับยาเสพติดของรัฐบาล โดยกล่าวว่า "เราเป็นประเทศที่รับผิดชอบต่อสังคมโลกและสังคมเรา"

ในวันที่ 1 มีนาคม 2546 หนังสือพิมพ์มติชน หน้า 11 หลังจากกระแสการต่อสู้ทางวาทกรรมจากกลุ่มนักวิชาการหลากหลายสาขา ต่อวาทกรรมนโยบายปราบปรามยาเสพติดของรัฐบาล ทำให้นายกรัฐมนตรีกล่าวในรายการ "นายกทักษิณ พบประชาชน" โดยอ้างอำนาจความชอบธรรมจากการสนับสนุนนโยบายนี้ ทั้งนี้นายกรัฐมนตรีได้อ้างถึงบริบทความรุนแรงของปัญหายาเสพติดที่มีประชาชนเสพยา 1 ล้านคน ทำให้มีความจำเป็นที่รัฐบาลต้องแก้ปัญหา แต่ด้วยบริบทการฆ่าตัดตอนและความผิดพลาด ในการดำเนินงานของเจ้าหน้าที่รัฐที่เพิ่มมากขึ้นผ่านการนำเสนอขององค์กรต่างๆ ทั้งนี้วิชาการ กรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ องค์กรพัฒนาเอกชน สมาชิกวุฒิสภา และฝ่ายค้าน ทำให้ความรู้ ความจริง ของกลุ่มที่คัดค้านนโยบายของรัฐเข้มแข็งมากขึ้น ทำให้นายกรัฐมนตรีจำเป็นจะต้องทบทวนแผนการปฏิบัติงาน และตั้งหน่วยงานรับเรื่องร้องเรียนที่ขึ้นตรงต่อรัฐ ทั้งนี้เพื่อตัดช่องทางการเข้าถึงทรัพยากร อันเป็นแหล่งอำนาจของกลุ่มที่คัดค้านต่างๆ

นอกจากนั้นนายกรัฐมนตรียังได้ ผลิตซ้ำ วาทกรรมในลักษณะ ผู้คัดค้านรัฐบาลเป็นผู้มี
อุดมการณ์เห็นใจผู้ค้ายาเสพติด แต่ไม่เห็นใจประชาชนที่ได้รับผลกระทบจากบุคคลเหล่านั้น และ
กล่าวในทำนองว่าถ้ากลุ่มคัดค้านเห็นคุณค่าของชีวิตผู้ค้ายาเสพติดมีค่ามากกว่าประชาชน ก็ขอให้
ลงชื่อมายังตน แล้วตนจะเลิกการกระทำ

สื่อมวลชน

จากการ ผลิตซ้ำ ในการแสดงจุดยืนทางอุดมการณ์ของนายกรัฐมนตรีที่แสดงภาวะความ
เป็นผู้นำที่เด็ดเดี่ยว ทำให้สื่อมวลชนบางฉบับตอบรับ โดยการ ผลิตซ้ำ ทางวาทกรรมในลักษณะ
เดียวกับนายกรัฐมนตรีที่พยายามสร้างความเป็น “คนอื่น” ให้แก่กลุ่มที่คัดค้านการดำเนินนโยบาย
ของรัฐบาลในประเด็นสิทธิมนุษยชน ว่าบุคคลที่คัดค้านเป็นผู้ไม่หวังดีต่อสุจริตชน และอุดมการณ์
ด้านสิทธิมนุษยชนอันเป็นจุดยืนของกลุ่มบุคคลเหล่านี้ ดูแปลกป้อนแต่กลุ่มผู้ค้ายาเสพติด ดังจะพบ
ได้จาก

วันที่ 1 มีนาคม 2546 หนังสือพิมพ์ไทยรัฐ หน้า 1, 2 สำนักข่าวหัวเขียว

อย่ามัวห่วงสิทธิมนุษยชนคนขายยาบ้าอย่างเดียว กรุณาห่วงสิทธิมนุษยชนของคนที่ถูก
เป็นทาสยาด้วยนะพ่อคุณ

พ่อค้ายาบ้ามันละเมิดสิทธิมนุษยชนชาวบ้านมาเป็นสิบปี ไม่เห็นมีนักสิทธิมนุษยชนเคย
โพล่งน้ำแหลมออกมาห่วงใยสิทธิมนุษยชนของคนที่ถูกใช้คลังยาบ้าเอาผิดจ่อคอจับเป็นตัวประกัน

รัฐบาล

จากการเสียดำนาจการควบคุมวาทกรรมอย่างเบ็ดเสร็จของรัฐบาลหลังจากปฏิบัติการการ
การทำสงครามชนแตกหักกับยาเสพติดเริ่มขึ้นจริงไปได้ 1 เดือน ปรากฏผลการดำเนินงานใน
ลักษณะเป็นรูปธรรมตามที่รัฐบาลเคยกล่าวอ้างถึง จากจำนวนผู้ต้องหา ทั้งผู้เสพผู้ค้า แต่ใน
ขณะเดียวกันภายในระยะเวลาดังกล่าวการเกิดขึ้นของคดีฆาตกรรมที่เรียกว่า “การฆ่าตัดตอน” ซึ่ง
ในช่วงแรกประชาชนมองว่าเป็นผลงานของรัฐบาลที่สามารถถกดตันกลุ่มผู้ค้ายาเสพติดจนต้อง
ออกมาฆ่ากันเอง เพราะกลัวความผิดจะมาถึงตัวตามที่รัฐบาลได้สร้าง ความรู้ ความจริง ณ
ขณะนั้น

หากแต่การถกดตันของรัฐบาลที่มีต่อการทำงานปราบปรามของเจ้าหน้าที่รัฐที่เพิ่มขึ้น จาก
การคาดโทษการดำเนินงานตามเป้าประสงค์ทำให้ยอดตัวเลขการฆ่าตัดตอนเพิ่มทวีคูณขึ้น โดยเมื่อ
ครบ 1 เดือน สรุปตัวเลขคดีลักษณะดังกล่าวได้ 1,000 กว่าศพ และบริบทที่มาจากกระแสข่าวความ
ห่วงใยขององค์กรด้านสิทธิมนุษยชนทั้งในประเทศและต่างประเทศ จนนำมาซึ่งการนำเสนอข้อมูล
ของสื่อมวลชนถึงแถลงการณ์ประณามของผู้เสนอรายงานพิเศษขององค์การสหประชาชาติ ต่อการ
ทำงานของเจ้าหน้าที่ไทยในการปราบปรามยาเสพติดว่ารุนแรงเกินกว่าเหตุและขัดกับหลักสิทธิ

มนุษยชนสากล ลำดับแห่งเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นเหล่านี้ ทำให้ ด้วบท ของวาทกรรมสิทธิมนุษยชน ของกลุ่มนักสิทธิมนุษยชนในประเทศสามารถเชื่อมโยงไปยัง ด้วบท ความเป็นสิ่งที่สากลให้ความสำคัญ ส่งผลให้วาทกรรมของกลุ่มผู้คัดค้านสามารถเข้าถึงสาธารณชนได้ จากบทบาทในเรื่องสิทธิมนุษยชนในสายตานานาชาติประเทศที่มีต่อประเทศไทย อาจนำมาซึ่งการคัดค้าน กีดกันทางการค้า ซึ่งการครอบงำวาทกรรมสาธารณะของรัฐบาลในขณะนั้นก็มาจากประเด็นทางด้านเศรษฐกิจการค้าการลงทุนจากต่างชาติ

หากแต่บทบาทของนายกรัฐมนตรีนรี พ.ต.ท.ทักษิณ ชินวัตร ที่มักแสดงภาวะผู้นำโดยใช้วาทกรรมเด็ดเดี่ยว โดยกล่าวว่ารัฐบาลทำงานภายใต้กรอบของกฎหมายทุกประการ ดังนั้นสามารถให้ทูตชี้แจงต่อสหประชาชาติ และกระทรวงต่างประเทศสามารถทำความเข้าใจต่อนานาชาติได้ โดยหลังจากที่ปกป้องการทำงานของรัฐบาลตนเองแล้ว สามารถวิเคราะห์การใช้ลำดับขั้นเพื่อโยนไปสู่อะไรสักอย่างสหรัฐอเมริกาจะตัดความช่วยเหลือที่ให้แก่ประเทศไทยโดยนายกรัฐมนตรีก้าวว่า

“เราแก้ปัญหาของเราได้เราสู้ของเราได้ขอเรียนพี่น้องประชาชนว่า อย่าได้ห่วง อย่าได้ไปพูดว่าประเทศนั้นจะมาชู่เรา ประเทศนี้จะมาตัดเราเอาเลยครับ รัฐบาลไทยจะยืนบนลำแข้งของตนเอง เพราะฉะนั้นไม่ต้องห่วงใดๆทั้งสิ้น”

วันที่ 2 มีนาคม 2546 หนังสือพิมพ์กรุงเทพธุรกิจ หน้า 4 คอลัมภ์ ยุทธการปราบยาบ้า

การแสดงภาวะผู้นำที่เด็ดเดี่ยว สอดคล้อง เชื่อมโยงกับ สหบท ที่นายกรัฐมนตรีนรีได้สร้างความจริง ในเรื่องการ “ประกาศเอกราช” จากการเป็นผู้ปลดหนี้ IMF ก่อนกำหนด และ ด้วบท ที่ผลิตซ้ำ ในประเด็นที่สื่อมวลชนถามเรื่องสหประชาชาติให้ความสนใจปัญหาสิทธิมนุษยชนในประเทศไทย โดยรัฐมนตรีก้าวแก้สื่อมวลชนว่า “อย่าเพิ่งยกเอกราชให้ใคร” ภาวะผู้นำดังกล่าวเป็นสิ่งที่นายกรัฐมนตรีนรีมักใช้ในการช่วงชิงมวลชนผ่านการปลุกกระแสชาตินิยม อันนำมาซึ่งการรักษาไว้ในการเป็นผู้ครอบงำวาทกรรมสาธารณะ

ฝ่ายค้าน

นายอภิสิทธิ์ เวชชาชีวะ รองหัวหน้าพรรคประชาธิปัตย์ ได้กล่าวถึงการดำเนินนโยบายปราบปรามยาเสพติดของรัฐบาลได้ทำลายความสามัคคีของชุมชนไทย สร้างความหวาดระแวงขึ้นในสังคม และกล่าวผู้ค้ายาเสพติดที่รัฐบาลให้ความหมายว่าเป็น “คนบาป” จากการสร้างบาปกรรมต่อเยาวชนแต่วิถีความเกรงกลัวการกระทำบาป ซึ่งเป็นทัศนคติของชาวพุทธ ในการที่รัฐบาลรณรงค์ให้ประชาชนสนับสนุนการใช้ความรุนแรงในการปราบปราม โดยกำจัด “คนบาป” ออกไปจากสังคมเพื่อไม่ให้มีโอกาสมาสร้างบาปให้แก่เยาวชนดังที่พบได้จาก

“นโยบายยิ่งทิ้งก่อให้เกิดความแตกแยกในชุมชนเพราะคนในชุมชนไม่ไว้เนื้อเชื่อใจกันและกันต่างคนต่างระแวงกัน รู้สึกไม่ปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน ซึ่งมาตรการดังกล่าวทำลายทุนทางสังคมไทยลงอย่างย่อยยับ วันนี้กลัวคนบาปมากกว่าบาป”

วันที่ 2 มีนาคม 2546 หนังสือพิมพ์กรุงเทพธุรกิจ หน้า 4 คอลัมน์ ยุทธการปราบยาบ้า

ในขณะที่ นายสาทิตย์ วงศ์หนองเตย โฆษกพรรคประชาธิปัตย์กล่าวว่า

“ท่าทางของท่านนายกฯ เป็นการปลุกกระแสชาตินิยมเพื่อสนองความสะใจของตนเอง และสนองความสะใจของคนบางกลุ่ม โดยไม่คำนึงถึงผลกระทบของประเทศในระยะยาว คิดว่าเรื่องนี้ไม่สายที่ไทยโดยเฉพาะนายกฯ ต้องปรับบทบาท ท่าทีที่แข็งกร้าวในเวทีระหว่างประเทศ เพราะท่านไม่ใช่เป็นนายกฯ ทักษิณของพรรคไทยรักไทย แต่เป็นนายกฯ ของประเทศ”

วันที่ 3 มีนาคม 2546 หนังสือพิมพ์ข่าวสด หน้า 12

คำกล่าวในลักษณะข้างต้นแสดงให้เห็นว่า พรรคประชาธิปัตย์ซึ่งเป็นพรรคฝ่ายค้านต่างผลิตซ้ำ วาทกรรมทางด้านนิติศาสตร์ โดยแสดงถึงจุดยืนทางอุดมการณ์ของกลุ่มตน อันมีทิศทางไปในทางเดียวกับ นายชวน หลีกภัย หัวหน้าพรรค โดยอาศัยกลยุทธ์ทางวาทกรรมในการสร้างภาพลบให้แก่คู่ปรับฯ โดยแสดงเหตุผลที่ลดความน่าเชื่อถือในภาพลักษณ์ของนายกรัฐมนตรีว่าได้คำนึงถึงประเทศชาติเป็นหลัก

คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ

นพ.ประดิษฐ์ เจริญไทยทวี กรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ ได้ให้สัมภาษณ์ถึงการที่ตนเป็นตัวแทนในการเข้าร่วมประชุมคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ ที่จัดขึ้นที่ประเทศปากีสถานว่า ที่ประชุมเปิดโอกาสให้ตนเสนอปัญหาและอุปสรรคเกี่ยวกับการวิสามัญฆาตกรรมและการฆ่าตัดตอน อันมาจากนโยบายการปราบปรามยาเสพติด นำมาซึ่งมติที่ประชุมแต่งตั้ง นางสาวอัสมัน จาฮังเกอร์ เป็นผู้สังเกตการณ์พิเศษในการเดินทางเข้ามาประเทศไทย

การให้สัมภาษณ์ของ นพ.ประดิษฐ์ สามารถวิเคราะห์ให้เห็นได้ว่ารัฐบาลไม่สามารถควบคุม ปรียบท ในการไม่มีอำนาจเหนือที่จะควบคุมการกระทำการใดๆของสมาชิก องค์การสิทธิมนุษยชนแห่งสหประชาชาติแสดงให้เห็นว่า วาทกรรมนโยบายปราบปรามยาเสพติดขยายขอบอาณาเขตขึ้น จากบริบทสังคมในประเทศไปสู่เวทีสากลทำให้ ความรู้ ความจริง ที่รัฐบาลสร้างขึ้นเป็นฐานของอำนาจวาทกรรมในสังคม ชัดแย้งกับ ความรู้ ความจริง ในเวทีสากลที่ยึดถืออุดมการณ์เรื่องสิทธิมนุษยชนเป็นเรื่องไร้พรมแดน

นพ.ประดิษฐ์ ได้อาศัยโอกาสนี้ในการนำเสนอเนื้อหาข้อมูลที่สาธารณชนไม่มีโอกาสเข้าถึงข้อมูล อันเป็น ความรู้ ความจริง ในอุดมการณ์สิทธิมนุษยชนที่ประเทศไทยเป็นภาคีตั้งแต่ พ.ศ. 2531 ซึ่งเป็นสิ่งที่นายกรัฐมนตรีไม่เคยกล่าวถึง และปิดทับไว้ด้วยกลยุทธ์ทางวาทกรรม การปิดบังซ่อนเร้นข้อมูล (dissimulation) โดยปิดทับไว้ภายใต้ ตัวบท “ประเทศไทยมีเอกราช” เพื่อสร้างความจริงให้รัฐบาลควบคุม ปรียบท ทางวาทกรรมได้อย่างเบ็ดเสร็จ ว่าผู้มีอำนาจหน้าที่รับผิดชอบประชาชนไทยมีเพียงผู้นำประเทศ และรัฐบาล “คนอื่น” ไม่มีสิทธิคัดค้าน เพราะไม่ใช่ผู้เกี่ยวข้อง และการคัดค้านมาจากความไม่หวังดี ในที่นี้รัฐบาลหมายถึงผู้คัดค้านในต่างประเทศ ซึ่ง นพ.

ประติษฐ์ได้ให้ข้อมูลแก่สาธารณะเพื่อสร้าง ความรู้ ความจริง ที่แตกต่างจากชุดวาทกรรมของ รัฐบาลดังนี้

“ประเทศไทยทำภาคยานุวัตหรือการลงนามประเทศภาคีว่าด้วยสิทธิทางกฎหมายตั้งแต่ เดือน ต.ค.2531 ซึ่งมีผลบังคับใช้ในประเทศไทยตั้งแต่เดือน ม.ค. 2540 เป็นต้นมา มีกติกาสำคัญ สรุปลงได้เช่น ข้อ 6.มนุษย์ทุกคนมีสิทธิที่จะมีชีวิตมาแต่กำเนิด มีสิทธิที่ต้องได้รับความคุ้มครองทาง กฎหมาย ต้องไม่ทำให้ถูกเสียชีวิตตามอำเภอใจ ข้อ 7.บุคคลจะถูกทรมานหรือได้รับการปฏิบัติหรือ ลงโทษอย่างไร้มนุษยธรรม อย่างป่าเถื่อน หรือต่ำช้ามิได้ ข้อ 14.บุคคลทั้งปวงย่อมเสมอภาคในการ พิจารณาของศาลและตุลาการ มีสิทธิได้รับการพิจารณาอย่างเปิดเผยและเป็นธรรม โดย คณะกรรมการที่ตั้งขึ้นตามกฎหมาย” วันที่ 3 มีนาคม 2546 หนังสือพิมพ์ข่าวสด หน้า 12

รัฐบาล

จากการต่อสู้ ทำทนาย อำนาจทางวาทกรรมของรัฐบาลโดยการให้ข้อมูลเพื่อสร้าง ความรู้ ความจริง ขึ้นอีกชุดหนึ่งให้แก่สาธารณชน ภายใต้จุดยืนในอุดมการณ์ของกลุ่มตนในประเด็นสิทธิ มนุษยชน โดย ความจริง ที่กรรมการสิทธิสร้างนำมาซึ่งการขยายอาณาเขตทางวาทกรรม ไปยัง อาณาบริเวณที่รัฐบาลไม่สามารถควบคุม ปรียบท ได้

นำมาซึ่ง การ ผลิตซ้ำ ของนายสมักร สุนทรเวช ผู้ว่าราชการกรุงเทพฯ แม้มีการอ้างถึงการ มิได้เป็นบุคคลที่อยู่ใต้อาณัติของนายกรัฐมนตรี ในฐานะที่มีได้มีสถานภาพเป็นสมาชิกพรรคไทยรัก ไทย แต่การ ผลิตซ้ำ ของ นายสมักร นั้น ก็เป็นไปภายใต้อุดมการณ์เดียวกับรัฐบาล หรือแท้ที่จริง เป็นการใช้วาทะเดียวกันกับนายกรัฐมนตรี โดยกล่าวว่า นพ.ประติษฐ์ รายงานความเท็จจากการ เสนอความจริงเพียงครั้งเดียว ซึ่งนายกรัฐมนตรีเคยกล่าววาทะที่ว่า “พวกฮาร์ฟทรูธ” โดยกล่าวกับ สื่อมวลชนว่าเป็นการนำเสนอความจริงเพียงครั้งเดียว โดยนายกรัฐมนตรีถือว่าเป็น “คนใช้ไม่ได้” โดย นายสมักร กล่าววาทะ

“ผมไม่พอใจอย่างยิ่งที่หมอคนนี้เอาไปพูด ประหลาดคน บ้ากันไปใหญ่แล้ว ถึงผมไม่ใช่คน ของนายกรัฐมนตรีและผมก็สนับสนุนรัฐบาลเต็มที่”

“ผมจะไม่ไว้หน้าใครทั้งนั้น เพราะทนไม่ได้ที่จะปล่อยให้สังคมและทะเล โดยเฉพาเจ้าหน้าที่ ที่จะไม่เอาใจไม่ว่าจะเป็นใครก็ตาม ถือว่าทรยศต่อชาติและถ้าถูกฆ่าตายผมก็ไม่พุดใจ”

วันที่ 4 มีนาคม 2546 หนังสือพิมพ์ข่าวสด หน้า 11, 12

จากวาทะของ นายสมักร ผู้ว่าราชการกรุงเทพฯ สะท้อนให้เห็นการพยายามแสดงออกถึง อุดมการณ์ของตน เพื่อแสดงความเป็นกลุ่มเดียวกับรัฐบาล แม้จะกล่าวว่าตนมิใช่คนของ นายกรัฐมนตรีแต่ ดัวยท ที่ผ่านมาผู้ว่าราชการกรุงเทพฯ ท่านนี้มักสนองนโยบายรัฐบาล โดยมีต้อง สั่งการจากการนำกำลังเทศกิจเข้าหรือถอนที่พักของกลุ่มผู้ชุมนุมที่เรียกร้องความเป็นธรรมจาก รัฐบาล นำมาซึ่งการร้องเรียนมายังคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ

ในขณะที่เดียวกัน นายกรัฐมนตรี พ.ต.ท.ทักษิณ ชินวัตร ได้แสดงวาทะสำคัญจากการสร้างความสนใจให้แก่ประชาชน และเปิดเผยอุดมการณ์ของนายกรัฐมนตรีที่มีต่อปัญหาสิทธิมนุษยชน เมื่อถูกสื่อมวลชนซักถามในประเด็นสหประชาชาติว่า

วันที่ 4 มีนาคม 2546 หนังสือพิมพ์มติชน หน้า 14

“เรามีหน้าที่ของเรา เราทำหน้าที่ของเรา คุณอย่าห่วงนะ ยูเอ็นไม่ใช่พ่อผม เราเป็นสมาชิกก็ว่ากันไปตามกติกาโลก คุณอย่าไปถามมาก อย่าไปถาม ไม่มีปัญหา มาจะมา สอบก็สอบ”

“ถ้าเรายังนั่งระวางอยู่อย่างนี้ ผมว่าไม่รู้สิ ต้องไปกินเบียร์ข้าง (สินค้าที่มีโฆษณาชุด “คนไทยหรือเปล่า”) แล้วมั่ง”

จะเห็นได้ว่านายกรัฐมนตรีพยายาม ผลิตซ้ำ ความเป็น “คนอื่น” ให้แก่กลุ่มผู้คัดค้าน โดยให้ความหมายถึงบุคคลเหล่านั้นในลักษณะไม่มีสำนึกความเป็นไทย การใช้กลยุทธ์ทางวาทกรรมในการสร้างลบให้แก่กลุ่มผู้คัดค้าน เพื่อทำลายความชอบธรรม จากการสร้างวาทกรรมสิทธิมนุษยชนที่เริ่มมีบทบาทที่ชัดเจนขึ้นในสังคม และนำเสนอข้อมูลเพื่อตอกย้ำอำนาจของตนในการเป็นผู้มีความชำนาญ ในเรื่องกระบวนการกฎหมายอาญา ในลักษณะว่าตนเองก็มีอำนาจจากความรู้เช่นเดียวกับอำนาจที่นักวิชาการมีอยู่ในวาทกรรมสาธารณะ

“พวกที่ออกมาว่าผมรู้ใหม่ว่าผมจบวิชาอะไรมา ผมจบปริญญาเอกด้านอาชญวิทยา ทำไมจะมารู้ว่าทำอะไรอยู่”

ในขณะที่ นายสุรเกียรติ์ เสถียรไทย รัฐมนตรีว่าการกระทรวงต่างประเทศ กล่าวได้ว่า ได้รับการยืนยันจาก นางจีรานี อัสมา จารริงค์เกอร์ ได้เดินสวนกับ นพ.ประดิษฐ์ เจริญไทยทวี และนพ.ประดิษฐ์เป็นผู้พูดขึ้นมาเอง และอยากเชิญให้มาตรวจสอบเรื่องสิทธิมนุษยชนในประเทศไทย ซึ่งตนไม่ได้ตอบตกลงอะไร และไม่ได้พูดเรื่องยาเสพติดในไทยด้วย โดยนายสุรเกียรติ์ สรุปว่า นพ.ประดิษฐ์กล่าวอ้างเอง

ในวันเดียวกันนั้นนายกรัฐมนตรีได้กล่าวถึงวาทะของตนต่อยูเอ็น มีเหตุมาจากนักข่าวมาถามไม่สร้างสรรค์ และเป็นความผิดของ นพ.ประดิษฐ์ที่นำเรื่องไปฟ้องยูเอ็น

“ผมยอมรับว่าพิสดารจริง ๆ ที่นักข่าวมาถามถึงเรื่องยูเอ็นวันนี้ ไม่สร้างสรรค์เลย ที่น.พ.ประดิษฐ์นำเรื่องนี้ไปฟ้องยูเอ็น ลืมสัญชาติหรืออย่างไรก็ไม่รู้ ทั้งที่ความจริงแล้ว ตัวแทนของสหประชาชาติเดินทางมายังประเทศไทยทุกปีอยู่แล้ว ไม่เห็นจะเป็นเรื่องราวใหญ่โตอะไร ซึ่งวันนี้ก็อธิบายให้คณะทูตฟังหมดแล้ว เค้าก็เข้าใจ”

นักวิชาการ

จากการที่นายกรัฐมนตรีได้สร้างความจริงในเรื่องอำนาจความชอบธรรม ที่ได้จากการเป็นผู้มีความรู้ ในลักษณะเดียวกันกับนักวิชาการ จากวาทะที่กล่าวว่า ตนจบปริญญาเอกด้านอาชญวิทยาโดยหวังที่จะสยบ วาทกรรม อำนาจ ความรู้ ของกลุ่มนักวิชาการด้านกฎหมาย หากแต่ใน

ทางตรงข้ามกลับทำให้ นายจรัล ภักดีธนากุล เลขานุการประธานศาลฎีกา ออกมาสยบวาทกรรมในลักษณะผู้มีความรู้เป็นอำนาจ ดังปรากฏในข่าว วันที่ 5 มีนาคม 2546 หนังสือพิมพ์ข่าวสด หน้า 2

รัฐบาล

โดยนายสุรนนท์ เวชชาชีวะ สมาชิกพรรคไทยรักไทย พยายามใช้กลยุทธ์ทางวาทกรรมการทำให้ไม่ชอบธรรม ในการนำเสนอข้อมูลพระราชบัญญัติสิทธิมนุษยชน โดยการนำเสนอข้อมูลดังกล่าวมีเจตนามุ่งเน้นที่จะแสดงให้เห็นอำนาจและหน้าที่ของกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ โดยกล่าวหาว่าการที่ นพ.ประดิษฐ์ มิได้ดำเนินการตามขั้นตอนของกฎหมาย เพื่อลดความน่าเชื่อถือของกรรมการสิทธิฯ ที่ออกมาท้วงติงรัฐบาลในแง่กฎหมาย หากแต่ตนเองก็มิได้ทำตามอำนาจหน้าที่ที่กฎหมายมอบให้เช่นกัน

จากนั้นยังสามารถวิเคราะห์กลยุทธ์ทางวาทกรรมในเรื่อง การข่มขู่ (coercion) ในการพยายามที่จะ ยุติ/ยับยั้งการกระทำ (sanction) ของนพ.ประดิษฐ์ ทั้งนี้ นายสุรนนท์ ได้ ข่มขู่ โดยการนำเสนอ ข้อมูล ข้อกำหนด ถึงลำดับขั้นตอน และการดำเนินการถอดถอนตามพระราชบัญญัติคณะกรรมการสิทธิฯ ที่ระบุให้ ส.ว. หรือ ส.ส. ไม่น้อยกว่า 1 ใน 4 มีสิทธิร้องให้วุฒิสภาถอดถอนได้ และได้กล่าวทิ้งท้ายว่าตนไม่ได้แทรกแซงการทำงานขององค์กรอิสระ หากแต่ความเป็นจริงเป็นที่ทราบกันดีถึงบริบททางการเมืองขณะนั้นว่ารัฐบาลพรรคไทยรักไทยสามารถควบคุมเสียงส่วนใหญ่อย่างท่วมท้นในทั้งสองสภา ดังนั้นการเข้าชื่อไม่น้อยกว่า 1 ใน 4 เป็นสิ่งที่รัฐบาลสามารถทำได้แน่นอน

กรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ

หลังจากการนำเสนอข้อมูลในลักษณะการใช้กลยุทธ์ทางวาทกรรมในการสร้างความไม่ชอบธรรม ให้กับ นพ.ประดิษฐ์ เจริญไทยทวี โดยนายกรัฐมนตรี รัฐมนตรีว่าการกระทรวงต่างประเทศ และกลุ่มผู้สนับสนุนการดำเนินงานของรัฐบาล ผ่านการนำเสนอของสื่อมวลชน ประกอบกับการใช้กลยุทธ์ทางวาทกรรมใน การข่มขู่ โดยอาศัยข้อกำหนดในพระราชบัญญัติกรรมการสิทธิฯเอง เมื่อเชื่อมโยงกับบริบท มีเสียงท่วมท้นในสภาของรัฐบาล ทำให้เกิดอำนาจในการข่มขู่

จากการที่ แอร์เบอร์มาส ได้พัฒนาแนวคิดเรื่อง "สถานการณ์ของวาทกรรมในอุดมคติ" หรือ "ideal speech situation" ซึ่งหมายถึงโลกในอุดมคติที่ปฏิสัมพันธ์เกิดขึ้นได้โดยไม่มีความสัมพันธ์เชิงอำนาจเข้ามาขัดขวาง แอร์เบอร์มาส กล่าวว่า วาทกรรมที่ก่อปรด้วยเหตุผลสามารถเอาชนะการสื่อสารที่บิดเบือน การสื่อสารที่คลุมเครือและวาทกรรมอุดมการณ์ที่เบี่ยงเบนไปจากสถานะภาพของวาทกรรมในอุดมคติ ((Fairclough and Wodak, 1997) อ้างถึง อรรถวรณ์ ปิรันธนนีโอวาท)

การที่ผู้วิจัยนำเสนอแนวคิดสถานการณ์ของวาทกรรมในอุดมคติของ แอร์เบอร์มาส เพื่อเสนอการวิเคราะห์การให้ข้อมูลในลักษณะเป็นเหตุเป็นผลของคณะกรรมการสิทธิมนุษยชน ในวันที่ 7 มีนาคม 2546 ผ่านสื่อมวลชนในหนังสือพิมพ์กรุงเทพธุรกิจ หน้า 9 และหนังสือพิมพ์มติชน หน้า 1, 15, 16 ซึ่งแนวคิดดังกล่าวสามารถอธิบายถึงการให้เหตุผลเพื่อสยบวาทกรรมอุดมการณ์ที่มีความสัมพันธ์เชิงอำนาจของรัฐบาล

"เมื่อเวลา 15.00 น. ที่สำนักงานคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ โดยนายเสน่ห์ จามริก ประธานคณะกรรมการสิทธิมนุษยชน นพ.ประดิษฐ์ เจริญไทยทวี และนายวสันต์ พานิช คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ ร่วมกันแถลงกรณีที่คณะกรรมการสิทธิได้ชี้แจงถึงปัญหาการใช้มาตรการปราบปรามผู้ที่เกี่ยวข้องกับยาเสพติดอย่างรุนแรงต่อข้าหลวงใหญ่สิทธิมนุษยชนแห่งสหประชาชาติ"

"นายเสน่ห์ จามริก ประธานคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ กล่าวว่าเรื่องที่เกิดขึ้นสืบเนื่องจากการประชุมเชิงปฏิบัติการประจำปีว่าด้วยความร่วมมือด้านสิทธิมนุษยชนภูมิภาคเอเชีย-แปซิฟิก ครั้งที่ 11 ระหว่างวันที่ 25 - 27 ก.พ.ที่ผ่านมา ณ กรุงอิสลามาบัด ประเทศปากีสถาน โดยน.พ.ประดิษฐ์ ได้เข้าร่วมประชุมในฐานะผู้แทนของกรรมการสิทธิฯ ตามคำเชิญของสำนักงานข้าหลวงใหญ่สิทธิมนุษยชนแห่งสหประชาชาติ ดังนั้น จึงถือว่าการเดินทางไปร่วมประชุมของน.พ.ประดิษฐ์ เป็นการปฏิบัติหน้าที่ตามรัฐธรรมนูญมาตรา 200 และ พ.ร.บ. คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ พ.ศ. 2542 มาตรา 15 เป็นการส่งเสริมให้มีการเคารพสิทธิมนุษยชนทั้งในและต่างประเทศ"

"นายเสน่ห์กล่าวว่า สังคมควรได้รับรู้ข้อเท็จจริงบทบาทการปฏิบัติหน้าที่ระหว่างประเทศของคณะกรรมการสิทธิมนุษยชน ซึ่งนายเซอร์จิโอ วีเอร์่า เดอเมโย ข้าหลวงใหญ่สิทธิมนุษยชนแห่งสหประชาชาติทราบเรื่องดังกล่าวมาก่อนการประชุมเชิงปฏิบัติประจำปีว่าด้วยความร่วมมือด้านสิทธิมนุษยชนภูมิภาคเอเชีย - แปซิฟิก ที่ปากีสถาน และนายเดอเมโยเห็นว่าไม่สามารถปล่อยให้สถานการณ์ดำเนินต่อไปได้ และตนอยากให้การตอบโต้เรื่องนี้จบลง หวังว่าผู้ใหญ่อจนถึงระดับพรรคการเมืองคงได้ใช้สติปัญญานำหลักความจริงข้อนี้ไปไตร่ตรอง ทบทวนความผิดพลาดในการที่ไม่ได้สอบข้อเท็จจริงให้ดีพอ ก่อนแสดงความคิดเห็นการที่คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนออกมาทักท้วงเพราะอยากให้นโยบายและการปฏิบัติของรัฐบาลอยู่ในขอบเขตและเป็นที่ยอมรับของอารยชน และต้องการรักษาเกียรติภูมิของประเทศชาติในประชาคมโลกด้วย"

รัฐบาล

ส่วนในประเด็นที่รัฐบาลใช้กลยุทธ์ทำให้ชอบธรรมและการทำให้ไม่ชอบธรรม โดยโฆษกประจำสำนักนายกรัฐมนตรีกล่าวว่า ยูเอ็นกล่าวโทษประเทศไทยผ่านทูตไทยประจำกรุงเจนีวาว่า

เป็นความผิดพลาดของคณะทำงานด้านสิทธิมนุษยชน ดังปรากฏในข่าว วันที่ 8 มีนาคม 2546 หนังสือพิมพ์ข่าวสด หน้า 12

เมื่อวันที่ 7 มี.ค. ที่ทำเนียบรัฐบาล น.ต.ศิวา ธิวาริ โฆษกประจำสำนักนายกรัฐมนตรี ให้สัมภาษณ์ "มีเจ้าหน้าที่ยูเอ็นแสดงความห่วงใยว่าประเทศไทยมีการปราบปรามอย่างรุนแรง เก่งกว่า จะมีการละเมิดสิทธิมนุษยชน แต่หลังจากที่กระทรวงการต่างประเทศส่งทูตไทยประจำกรุงเจนีวาไป พูดคุยแล้ว ทางเขาก็ก้าวขอโทษประเทศไทยว่ามีคณะทำงานด้านสิทธิมนุษยชนพูดเรื่องนี้โดย ไม่ได้ประสานกับทางการไทยก่อน เขาก็ยอมรับข้อผิดพลาดที่เกิดขึ้น และเข้าใจถึงมาตรการปราบปรามของไทยว่าเป็นกตสันภายใต้กฎหมาย แต่มีการฆ่าตัดตอนเกิดขึ้นซึ่งเป็นผลพวงมาจากการกตสันจากภาครัฐ เขาก็เข้าใจ"

จากการใช้กลยุทธ์ทางวาทกรรมทำให้ไม่ชอบธรรมแก่การนำเสนอข้อมูล แฉลงการณ์ผู้สังเกตการณ์พิเศษแห่งสหประชาชาติที่คณะกรรมการสิทธิแห่งชาติเคยเชื่อมโยงไว้ใน สหบท ของอุดมการณ์ด้านสิทธิมนุษยชน มีความเป็นสากลที่ไม่มีการแบ่งแยกโดยเขตพรมแดน ทำให้รัฐบาลใช้กลยุทธ์ทางวาทกรรมดังกล่าว ในการกลับมาอ้างไว้ซึ่งอำนาจทางวาทกรรมจากการทำให้ชอบธรรม

กรรมกรสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ

ในขณะเดียวกันการได้มาซึ่งภาพลักษณ์ความน่าเชื่อถือในอีก บริบท จากการร่วมแฉลงข้อมูล ข้อเท็จจริง ในนามคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ ต่อการปฏิบัติหน้าที่ของ นพ. ประดิษฐ์ เจริญไทยทวี ในฐานะกรรมการสิทธิ เป็นไปอย่างถูกต้องตามพระราชบัญญัติคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ การให้ข้อมูลในลักษณะการให้เหตุผลทำให้พบว่าข้อมูลหาของรัฐบาล ตอบทบาทหน้าที่ในฐานะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ สืบเนื่องมาจากการมาตรวจสอบความถูกต้องของข้อมูลอย่างถี่ถ้วน ดังที่พบในข่าว วันที่ 7 มีนาคม 2546 หนังสือพิมพ์กรุงเทพธุรกิจ หน้า 9

"ประเด็นการยื่นถอดถอน น.พ. ประดิษฐ์ ได้ทำให้เกิดความเห็นแตกต่างกันในพรรค โดย นายสุขุมพงษ์ ใจนาค ส.ส.กาฬสินธุ์ และคณะทำงานด้านกฎหมาย ระบุว่า พฤติกรรมของ น.พ. ประดิษฐ์ ไม่เข้าข่ายที่จะสามารถยื่นถอดถอนได้"

ด้วย บริบท ที่เปลี่ยนแปลงผลกลับไปมา นำมาซึ่งการยืนยันข้อมูลที่เคยให้ไว้จาก นพ. ประดิษฐ์ เพื่อแสดงออกถึงการรับผิดชอบต่อข้อมูลที่ตนเป็นผู้นำเสนอ

"กรณีนายสุรเกียรติ์ เสถียรไทยรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศ ระบุ สหประชาชาติทำหนังสือขอโทษรัฐบาลไทยว่า ไม่ได้ส่งเจ้าหน้าที่มาตรวจสอบไทยว่า น่าจะผิดพลาดจากข้อเท็จจริง การที่รัฐบาลไทยจะตัดสินใจให้ตัวแทนของข้าหลวงใหญ่เข้ามาในประเทศหรือไม่เป็นเรื่องที่กระทรวงต่างประเทศต้องวินิจฉัยว่าจะเป็นคนหรือเป็นโทษต่อรัฐบาล"

รัฐบาล

จากการต่อสู้ทางวาทกรรมอย่างเข้มข้นโดยการแสดงจุดยืนในอุดมการณ์ ที่มาจากการสร้าง ความรู้ ความจริง ที่แตกต่างกันให้แก่สาธารณชน และเป็นปรากฏการณ์ธรรมดาในทางวาทกรรมที่เมื่อมีการท้าทายอำนาจ ด้วยการแบ่งชิงพื้นที่ทรัพยากร อันเป็นแหล่งอำนาจในการเข้าถึงวาทกรรมสาธารณะ ผู้ครอบครองอำนาจในการเป็นวาทกรรมหลัก กดทับ ปิดกั้น โดยอาศัย การผลิตซ้ำ ในการสร้าง ความรู้ ความจริง ที่กลุ่มตนได้สร้างความหมายไว้

โดยนายกรัฐมนตรีได้ใช้ทรัพยากรในการเข้าถึงประชาชนโดยตรงผ่านวิทยุกระจายเสียงแห่งประเทศไทย ในรายการ "นายกฯ ทักซิณ คุยกับประชาชน" โดย ผลิตซ้ำ วาทกรรมในลักษณะเดิมที่เน้นความชอบธรรมให้แก่รัฐบาล และสร้างภาพลบให้คู่ปรปักษ์ ที่เป็นกลุ่มผู้คัดค้านการดำเนินนโยบายว่าไม่มีความชอบธรรม โดยประเด็นที่พบในวาทะของนายกรัฐมนตรีที่กล่าวในปริบท ดังกล่าวได้แก่เรื่อง การเชิญจากนานาชาติมาทำความเข้าใจ

ส่วนในประเด็นบทบาทการทำหน้าที่ของคณะกรรมการสิทธิฯ นายกรัฐมนตรีใช้วาทะในลักษณะการกล่าวพาดพิง เพื่อแสดงถึงภาวะความเป็นผู้นำที่เด็ดเดี่ยว ในสายตาของประชาชน ด้วยการแสดงออกในลักษณะดังกล่าวสามารถสร้างกระแสความนิยมในภาพลักษณ์ความเป็นผู้นำให้แก่นายกรัฐมนตรีได้เป็นอย่างดี ดังการเสนอข่าว วันที่ 9 มีนาคม 2546 หนังสือพิมพ์ข่าวสด หน้า 1, 11, 12

"ขอเรียนว่าเราทำหน้าที่ของเรา คนที่ไม่มีหน้าที่ อย่าทำหน้าที่แทน หน้าที่ในการติดต่อกับองค์การสหประชาชาติ หรือติดต่อกับนานาชาติเป็นของรัฐบาล คนที่ไม่มีหน้าที่ก็อย่าทำหน้าที่ไม่อย่างนั้นจะลำบาก เพราะตัวเองก็ไม่ใช่จริง มีแต่อารมณ์ ดังนั้น อย่าใช้อารมณ์ไปฟ้องคนนั้นคนนี้ ดูแล้วมันน่ารังเกียจ เพราะเป็นเรื่องของประเทศที่จะทำงาน มีระบบระหว่างประเทศที่จะติดต่อกัน โดยจะติดต่อผ่านรัฐบาลทุกครั้ง ส่วนจะเข้ามาตรวจหรือไม่ต้องผ่านรัฐบาล เขาไม่ผ่านพวกท่านหรอก เพราะฉะนั้นอย่าทำหน้าที่เกินหน้าที่ เขาตั้งใจให้ท่านเข้ามาทำหน้าที่ในประเทศ ไม่ใช่หน้าที่นอกประเทศ ดังนั้นขอให้รับรู้ว่ามันน่ารังเกียจ"

นักวิชาการ

จากบริบทที่อุดมการณ์ในวาทกรรมด้านสิทธิมนุษยชนเข้ามามีบทบาทต่อกระแสสังคมผ่านการปะทะสังสรรค์ การต่อสู้ แข่งขัน ในการให้ความหมาย ใน ความรู้ ความจริง ในเรื่องสิทธิมนุษยชน ภายใต้วาทกรรมปราบปรามยาเสพติด จากการที่นายกรัฐมนตรีสื่อสารกับประชาชน โดยอำนาจจากความชอบธรรม ในฐานะผู้นำรัฐบาลและผู้นำประเทศว่า หากต่างประเทศมีข้อสงสัยใดจะติดต่อโดยตรงมายังตน เพราะตนเป็นบุคคลสำคัญ (ผู้มีอำนาจเด็ดขาด) ดังนั้นกลุ่มผู้คัดค้านที่

รัฐบาลให้ความหมายด้วย การผลิตซ้ำว่าเป็น "คนอื่น" นั้นไม่มีอำนาจในการต่อรอง ดังนั้นไม่ควรมายุ่งเกี่ยวเพราะไม่มีตำแหน่งหน้าที่ที่จะรับผิดชอบ

ขณะเดียวกัน กลุ่มนักวิชาการในสายวิชานิติศาสตร์และรัฐศาสตร์ ได้ออกมาแสดงจุดยืนในอุดมการณ์ ผ่านการวิพากษ์การดำเนินนโยบายปราบปรามยาเสพติดของรัฐบาล ภายใต้การนำของนายกรัฐมนตรีในรูปแบบการทำสงคราม ใน ปริบท การเสวนาเรื่อง "ค่านิยมความรุนแรงกับปราบปรามยาเสพติด" ดังปรากฏผ่านการนำเสนอของสื่อมวลชนในวันที่ 10 มีนาคม 2546 ในหนังสือพิมพ์ข่าวสด หน้า 1, 12 และหนังสือพิมพ์กรุงเทพธุรกิจ หน้า 15, 18 ดังนี้

นายวิฑิต มันทาภรณ์ อาจารย์ประจำคณะนิติศาสตร์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ได้เสนอให้ญาติผู้ตายจากการถูกฆ่าตัดตอน สามารถร้องเรียนโดยตรงไปยังสหประชาชาติ ส่วนการเข้ามาตรวจสอบจากยูเอ็น ไม่จำเป็นต้องผ่านรัฐบาลหรือให้รัฐบาลอนุญาต เพราะเรื่องสิทธิมนุษยชนนั้นไร้พรมแดนเหนือระดับประเทศขึ้นไป แสดงให้เห็นการตอกย้ำ การให้ความหมายใน ความรู้ ความจริง ในเรื่องสิทธิมนุษยชนว่าเป็นวาทกรรมที่ใหญ่กว่าอำนาจการบริหารภายในประเทศของรัฐบาล

ด้านนายชัยวัฒน์ สถาอานันท์ นักวิชาการสาขารัฐศาสตร์ กล่าวว่า วาทกรรมในเรื่องสงคราม เป็นวาทกรรมที่ก่อให้เกิดประเด็นหลายอย่าง แต่ในสงครามจะต้องมี 2 สิ่งเกิดขึ้น คือ ความรุนแรงและความเท็จ ทั้ง 2 อย่างจะไปคู่กัน นายกษ มักจะบอกว่าทำทุกอย่างแล้ว แต่มาตรการปราบปรามยาเสพติดไม่ได้ผล จึงต้องใช้วิธีความรุนแรง ไม่นั่นใจว่าฟังนายกษ พูด หรือฟังนายจอร์จ ดับเบิลยู บุช พูด นอกจากนี้ ในส่วนของความสำเร็จของสงคราม ก็คือชัยชนะที่ไม่รู้จะวัดผลอย่างไร จึงต้องมาวัดผลเชิงปริมาณ ดังนั้นจำนวนการจับกุมหรือวิสามัญฆาตกรรมจึงเป็นผลงานที่จับต้องได้

ดร.ชัยวัฒน์ สถาอานันท์ กล่าวต่อว่า วิธีการแก้ปัญหาด้วยความรุนแรง แม้จะทำให้ปัญหา ยาเสพติดเบาบาง แต่จะเกิดปัญหาการเสพติดความรุนแรงขึ้นมาใหม่ ต่อไปสังคมจะเสพติดความรุนแรง และเห็นการฆ่าเป็นคำตอบ เรากำลังย้อนกลับไปสู่โลกแห่งความหวาดกลัว ถ้าจำนวนวิสามัญฆาตกรรมของตำรวจมีไม่ถึง 20 ราย นั้นหมายความว่า อีกพันกว่าคนที่เป็นผู้บริสุทธิ์ ต้องตายไป เพราะไม่มีกระบวนการพิสูจน์ในชั้นศาลเลยว่าเขาผิดจริงหรือไม่

รัฐบาล

การรักษาไว้ซึ่งอำนาจในฐานะความเป็นเจ้าในวาทกรรมของรัฐบาล จากการที่กระแสการทำทลายอำนาจจากกลุ่มผู้คัดค้านหลากหลายกลุ่ม อาทิเช่น องค์กรอิสระ องค์กรด้านกฎหมาย นักวิชาการ องค์กรพัฒนาเอกชน องค์กรภาคประชาชน ที่แสดงอุดมการณ์ไปในทิศทางเดียวกัน ในการไม่สนับสนุนและคัดค้านการดำเนินนโยบายปราบปรามยาเสพติด การนำเสนอข้อมูลสู่สาธารณชนของกลุ่มต่างๆภายใต้อุดมการณ์ในลักษณะเดียวกัน นำมาซึ่งกระแสตอบรับทางสังคม

ในชุด ความรู้ ความจริง ที่กลุ่มผู้คัดค้านสร้างความหมายขึ้น ก่อให้เกิดความสับสนคลอนใน
อำนาจการครอบงำวาทกรรมสาธารณะ

ดังนั้นเมื่อ วันที่ 13 มีนาคม 2546 ได้ปรากฏการให้ข่าวแก่สื่อมวลชนจากนายกรัฐมนตรี
และเจ้าหน้าที่ระดับสูงและผู้เกี่ยวข้องกับรัฐบาลอย่างพร้อมเพรียงในการตั้งค่าหัว นายกรัฐมนตรี
โดยกลุ่มผู้ค้ายาเสพติด โดยบริบทในขณะนั้นมีข่าวการลอบสังหารนายกรับมนตรีของเซอร์เบีย อัน
เป็นที่สนใจจากสื่อมวลชนทั่วโลก ส่วนข่าวการลอบสังหารนายกรัฐมนตรีปรากฏวันที่ 13 มีนาคม
2546 หนังสือพิมพ์ข่าวสด หน้า 13

พล.อ.ชวลิต ยงใจยุทธ รองนายกฯ กล่าวว่า การถูกปองร้ายของนายกฯ รัฐบาลทราบข่าว
มานานแล้ว เพียงแต่ไม่ได้เปิดเผยออกมาเท่านั้น ลักษณะเหมือนในต่างประเทศที่มีการลงขันลอบ
ทำร้ายผู้นำ สำหรับกลุ่มที่ตั้งค่าหัวนายกฯ เป็นกลุ่มที่มาจากนอกประเทศ

พล.อ.ธรรมรักษ์ อิศรางกูร ณ อยุธยา รมว.กลาโหม กล่าวว่า "เรื่องการถูกปองร้าย คง
ป้องกันไม่ได้ เปรียบแล้วก็เหมือนมวย เวลาขึ้นชกจะไปยื่นปิดอย่างเดียวก็นอนเขาต่อย ดังนั้นเรา
ต้องต่อยเขาบ้าง เพราะฉะนั้นถ้ารู้ว่าใครปองร้าย เราต้องชิงกำจัดเขาก่อน"

พ.ต.ท.ทักษิณ ชินวัตร นายกรัฐมนตรี ให้สัมภาษณ์ว่า ขณะนี้ตัวเองตกเป็นเป้าการถูกลอบ
สังหารจริงอย่างที่ปองร้าย ถือเป็นเรื่องธรรมดา ไม่เป็นไร เมื่อตัดสินใจเข้ามาเป็นนายกฯ แล้วไป
ทำงานขัดผลประโยชน์กับกลุ่มคนบางกลุ่มก็เป็นอย่างนี้

"พวกมาเพี้ยตัวจริง ตัวใหญ่ ๆ อยู่ในต่างประเทศ ไม่ได้เข้ามาบงการในประเทศไทย และผล
ก็อยากเชิญพวกนี้เข้ามาเหมือนกัน ถ้าแน่จริงก็เข้ามาเลย แต่เชื่อว่าพวกนี้ไม่แน่จริงหรอก ผมทราบ
จากหน่วยข่าวว่ามีการวางค่าหัวผมไว้จริง ซึ่งเป็นกลุ่มที่ตั้งอยู่ฝั่งต่างประเทศ แต่ไม่รู้ว่ามีส่วน
เชื่อมโยงกับในประเทศหรือเปล่า ไม่ได้เป็นเรื่องการชู้ เป็นเรื่องที่เรารับทราบจากหน่วยงานข่าว
ซึ่งเป็นจริง"

การปรากฏกระแสข่าวการวางแผนลอบสังหาร พ.ต.ท.ทักษิณ ชินวัตร นายกรัฐมนตรี โดย
การนำเสนอให้ข้อมูลแก่สื่อมวลชนเป็นบุคลากรที่มีหน้าที่รับผิดชอบด้านความมั่นคง โดยตัว
นายกรัฐมนตรียืนยันข่าวการลอบสังหารตนเป็นเรื่องจริง จากการที่ตนทำงานเพื่อประเทศชาติ ทำ
ให้ขัดผลประโยชน์ของคนบางกลุ่ม โดยนายกรัฐมนตรียังมีได้กล่าวว่ากลุ่มดังกล่าวเป็นกลุ่มใด แต่มี
ความพยายามเชื่อมโยงไปยัง ตัวบท ความเป็น "คนอื่น" โดยกล่าวเพียงว่าเป็นกลุ่มที่ตั้งอยู่ "ฝั่ง
ต่างประเทศ" ทำให้ผู้รับสารสามารถเชื่อมโยงได้เองจาก สหบท ที่นายกรัฐมนตรีดำเนินนโยบาย
ปราบปรามยาเสพติด และนายกรัฐมนตรี ได้สร้างความจริงขึ้นว่าผู้ที่อยู่เบื้องหลังการผลิตยาเสพติด
คือชนกลุ่มน้อยที่ตั้งอยู่บริเวณชายแดนประเทศเพื่อนบ้านของไทย และบุคคลเหล่านี้คือ "ศัตรูของ
ชาติ" ในการทำสงครามขั้นแตกหักกับยาเสพติด

หลังจากนั้นก็ได้มีการนำเสนอข่าวจากรัฐบาลว่า กลุ่มผู้วางแผนลอบสังหารคือ กลุ่มว่า
แดง โดยตั้งค่าหัวที่ 80 ล้านบาท และนายกรัฐมนตรียังให้ข้อมูลเพิ่มเติมว่า มีการตั้งค่าหัว นายวันมู

หะมัด นอร์ มะทา รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยด้วย แม้ทำที่สุดหน่วยข่าวกรองแห่งชาติ จะประเมินระดับความน่าเชื่อถือดังกล่าวให้อยู่ในระดับต่ำที่สุด ซึ่งหมายความว่า เชื่อถือไม่ได้

หากแต่การนำเสนอข่าวของสื่อมวลชนทุกแขนงที่ให้ความสนใจ ประเด็นการตั้งค่าหัว นายกรัฐมนตรี โดยที่รัฐบาลกล่าวว่าเป็นฝีมือของกลุ่ม ผู้ค้ายาเสพติดที่เสียผลประโยชน์อย่างมาก จากการดำเนินนโยบายปราบปรามยาเสพติดของ พ.ต.ท.ทักษิณ ชินวัตร นายกรัฐมนตรี นอกจาก เป็นการสร้างภาพในทางลบที่ส่งผลในการตอกย้ำความมีตัวตน และความจริงในความเป็น "คนอื่น" ยังสามารถสร้างภาพในทางบวกให้แก่นายกรัฐมนตรีว่า การดำเนินนโยบายการทำสงครามขั้น แรกหัก ส่งผลกระทบที่รุนแรงกับกลุ่มผู้ค้ารายใหญ่ ทั้งนี้จากกระแสวิพากษ์วิจารณ์จากกลุ่มผู้คัด ขัน การดำเนินนโยบายนำมาซึ่งการกำจัดผู้ค้ารายย่อยเท่านั้น และการฆ่าตัดตอนก็ทำให้เป็นผลดี ต่อกลุ่มผู้ค้ารายใหญ่ นำมาซึ่งกระแสความชอบธรรมในการดำเนินนโยบายเพิ่มขึ้น จากที่ถูกลด อำนาจทางวาทกรรมลงจากกระแสคัดค้านของกลุ่มต่างๆที่สร้างความรู้ อึ้นนำมาซึ่งการทำทลาย ความจริงของรัฐบาล

จากความสนใจของสื่อมวลชนต่อข่าวดังกล่าวของนายกรัฐมนตรี และปริมาณการให้ ข่าวสารจากบุคคลที่เกี่ยวข้องกับรัฐบาล ทำให้สามารถครอบครองพื้นที่การนำเสนอข่าวของ สื่อมวลชน ส่งผลให้ประเด็นการต่อสู้ทางวาทกรรม ในนโยบายปราบปรามยาเสพติดที่มีมาอย่าง ต่อเนื่องยุติลง ประกอบกับการแถลงการณ์ของคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติว่าจะไม่ ได้ตอบใดๆกับรัฐบาล ภายใต้ ปรวิบท องค์กรวมของกรรมการสิทธิฯทั้งคณะอีก ทำให้ไม่ปรากฏ นโยบายปราบปรามยาเสพติด ในฐานะที่เป็นการต่อสู้แย่งชิงพื้นที่ เหลือแต่เพียง การผลิตซ้ำ ทาง วาทกรรมเพื่อรักษาไว้ซึ่งอำนาจชอบธรรมของฝ่ายรัฐบาล แม้จะมีการนำเสนอข้อมูลของกลุ่มผู้ คัดค้านบ้าง ก็เป็นเพียงบทความจากนักวิชาการ และสื่อมวลชน หากแต่การปะทะสังสรรค์ทางวาท กรรมโดยตรงอย่างต่อเนื่อง จะเหลือเพียงรูปแบบวาทกรรมการเมืองที่เกี่ยวกับอำนาจต่อรองกับ อำนาจระหว่างรัฐบาลกับฝ่ายค้านเท่านั้นซึ่งมิใช่เป้าหมายในการวิจัยครั้งนี้

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรมีการศึกษาวาทกรรมในนโยบายประชานิยมอื่น ๆ ของรัฐบาลที่ พ.ต.ท. ทักษิณ ชินวัตร เป็นผู้นำ เพื่อดูการพัฒนา ความเปลี่ยนแปลง และศึกษาวาทกรรมที่ส่งผลให้เกิดความ เปลี่ยนแปลงนั้น ๆ
2. ควรมีการศึกษาทัศนคติของบุคคลทั่วไปที่มีต่อนโยบายปราบปรามยาเสพติดของรัฐบาล พ.ต.ท.ทักษิณ ชินวัตร